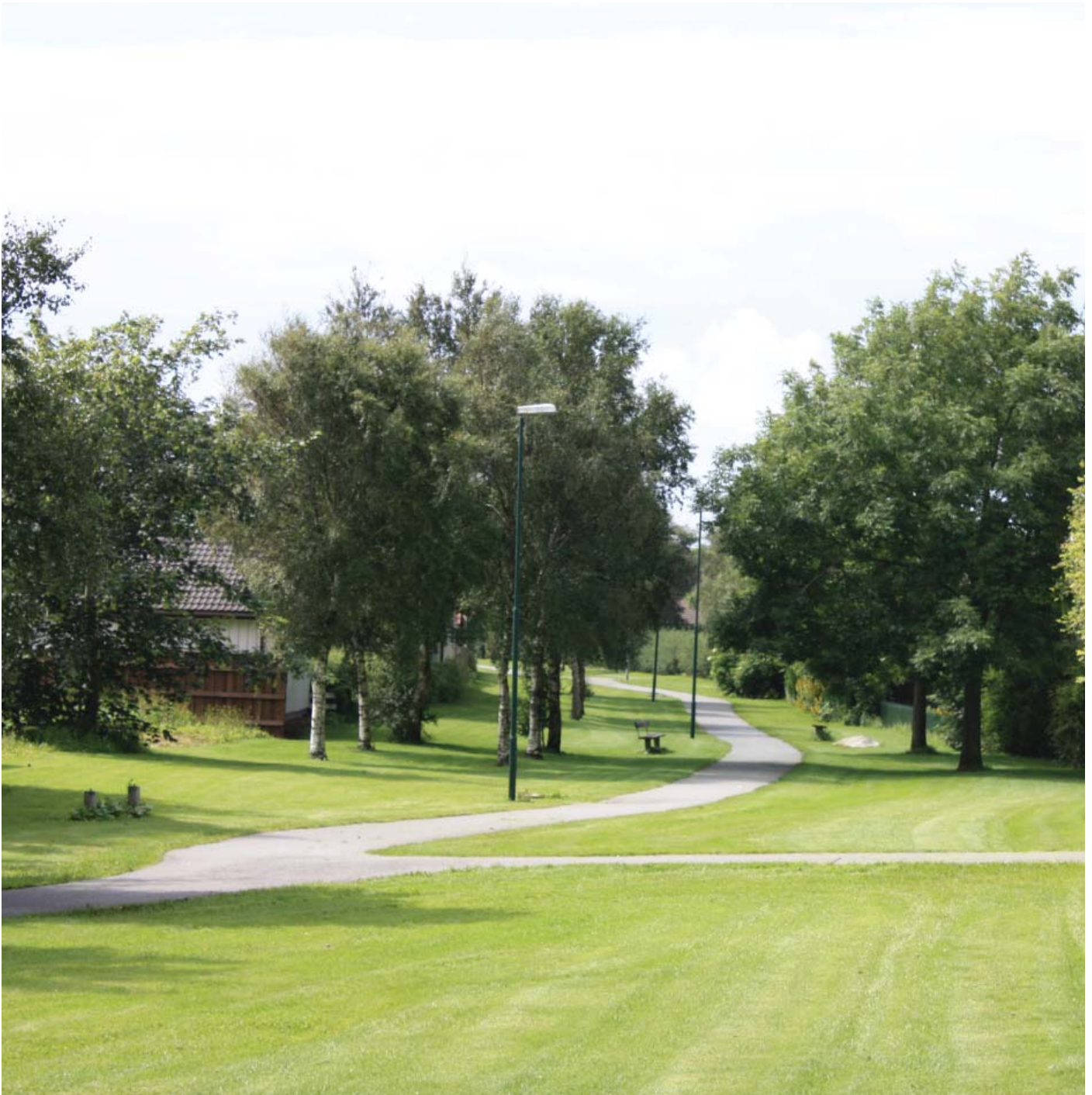

Rapport

Grønnstruktur i Hå kommune

Et forprosjekt til plan for grønnstruktur i Hå kommune. En registrering av eksisterende og forslag til fremtidig grønnstruktur.

Forord

Hå kommune opplever for tiden en sterk befolkningsvekst, en vekst som gir mange og nye utfordringer. Jordvern og krav om høyere utnyttelsesgrad i tettstedene rundt kollektivknutepunktene, fører til at kommunen må legge til rette for effektivisering av arealbruken med til dels sterk fortetting i eksisterende boligområder. Ved en slik sterk fortetting er det viktig også å legge vekt på at den pågående utbyggingen skal ha en høy kvalitet. Det vil gjelde både den estetiske kvaliteten på de enkelte bygge- og utbyggingsprosjektene, tilpasning til omkringliggende landskap, trafikkløsninger og ikke minst tilgangen til og utformingen av tilstrekkelige og attraktive uteoppholdsarealer. Fortetting uten tilgang til gode utearealer, en fungerende grønnstruktur og verdifulle naturområder vil ikke gi boligområder med tilfredsstillende miljøkvaliteter. Motsatt kan en manglende tilgang til uteoppholdsarealer sette snevre begrensninger for muligheten for god fortetting og effektiv arealutnyttning.

Tilgangen til grønne arealer har positiv innvirkning på innbyggernes psykiske og fysiske helse, og ser i tillegg ut til å være viktig for motorisk og sosial utvikling hos barn. Det fysiske miljøet i norske byer og tettsteder endres ved at grøntstrukturen reduseres og fragmenteres over tid. Ved å kartlegge grøntområder og foreslå nye, må en viktig målsetting være å bremse, eller aller helst stoppe, nedbyggingen av sentrumsnær grønnstruktur. Etablering av en fremtidig bærekraftig grønnstruktur i tettstedene med forbindelse ut til de omkringliggende friluftsområdene vil styrke bomiljøet til etablerte boligområder og også danne grunnlag for realisering av nye fortettingsprosjekt.

Foreliggende registrering og plan for grønnstruktur skal være med på å sikre eksisterende grøntområder og kartlegge behovet for oppgradering, vedlikehold, eventuelt bevaring av eksisterende grønnstruktur. Rapporten skal også redegjøre for behovet for nye grøntanlegg som kan supplere eksisterende anlegg og til sammen gi tettstedene et sammenhengende nett av grøntdrag med gode tur-, leke- oppholds- og idrettsanlegg.

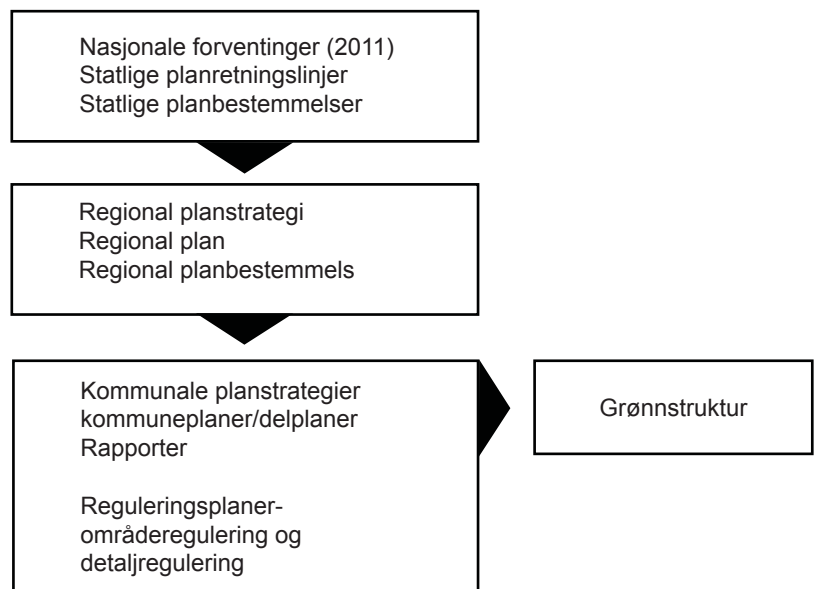
I 1999 ble det utarbeidet og vedtatt en kommunedelplan for leke-, grøntareal og friområder i boligområdene i Hå kommune. Store endringer i utbyggingsmønster, og generell vekst i kommunen i de siste årene har gitt behov for en ny vurdering av grønnstrukturen i kommunen i forbindelse med rullering av kommuneplanen. Det er og et mål med planarbeidet å øke kompetanse og engasjement for temaet. Grøntplanen er tenkt å være et verktøy for politikere, saksbehandlere og forslagsstillere i kommunen, og fungere som et ekstra beslutningsgrunnlag i saksbehandlingen. I planen er behov og muligheter for forbedringer og endringer i grønnstrukturen klargjort.

For kommunens innbyggere er det viktig å ha gode og sammenhengende grøntdrag internt i tettstedene. Foreliggende dokument omhandler disse interne grøntdragene i tettstedene. Det er også viktig å ha gode turdrag fra tettstedene ut i tilgrensende landbruks- og naturområder. Disse siste problemstillinger er i liten grad omhandlet i denne planen. For disse eksterne

Innhold

- Introduksjon
- Innledning
- Hå
- Nærbø
- Varhaug
- Vigrestad
- Stokkalandsmarka
- Brusand
- Oгна
- Sirevåg
- Utkast uteområder til kommuneplan
- Utkast norm for uteområder

Plannivåer

turdragene bør det på et senere tidspunkt utarbeides en egen plan.

Innledning

Jærbanen (start i 1878) danner den viktigste forutsetningen for etableringen av tettstedene i Hå kommune. Gjennom årene har stasjonsbyene vokst, og i kommunen er det i dag seks veletablerte tettsteder langs Jærbanen; Nærbø, Varhaug, Vigrestad, Brusand, Ogna og Sirevåg.

Hå kommune er en av de kommunene i Norge som for tiden opplever sterkest vekst. Frem til nylig har i hovedsak eneboliger dominert tettstedene. Tomtestørrelsene har etter hvert krympet og andelen konsentrert bebyggelse har økt. Nye utbyggingsområder på Nærbø, Varhaug og Vigrestad har nå hovedsakelig konsentrert bebyggelse. Dette gir andre utfordringer for boligområdene. Stokkalandsmarka står igjen som et av få steder på Jæren der det fortsatt er mulighet for å kjøpe tomt for bygging av ny enebolig. Dette er en fordel som tiltrekker småbarnsfamilier fra andre deler av Jæren. Gode leke- og grøntareal må også vektlegges i disse nye utbyggingsområdene. Opparbeidningen må skje samtidig med tilretteleggingen av feltet og senere drift- og vedlikehold må vektlegges for å sikre gode bomiljø i fremtiden.

Kontakten mellom tettstedene og de verdifulle, perifere rekreasjonsområdene i kommunen, slik som Jærstrendene og Synesvarden landskapsvernområder, er viktig for å se det overordnede bildet av friluftsmulighetene i kommunen. Foreliggende dokument omhandler ikke denne delen av grønnstrukturen utenfor tettstedene, bare antyder tilknytninger og sammenhenger som bør etableres. En fremføring av grønt- og turdrag mellom tettstedene og de

store friluftsområdene i kommunen, reiser nye og andre problemstillinger enn inne i de enkelte tettstedene og bør vurderes som et eget tema.

Rekreasjon og friluftsliv

Gjennom å framstille en oversikt over grønnstrukturen i kommunen, kan man sette fokus på bruk og eventuelle mangler ved eksisterende tilbud og lage en plan for ønsket tilstand.

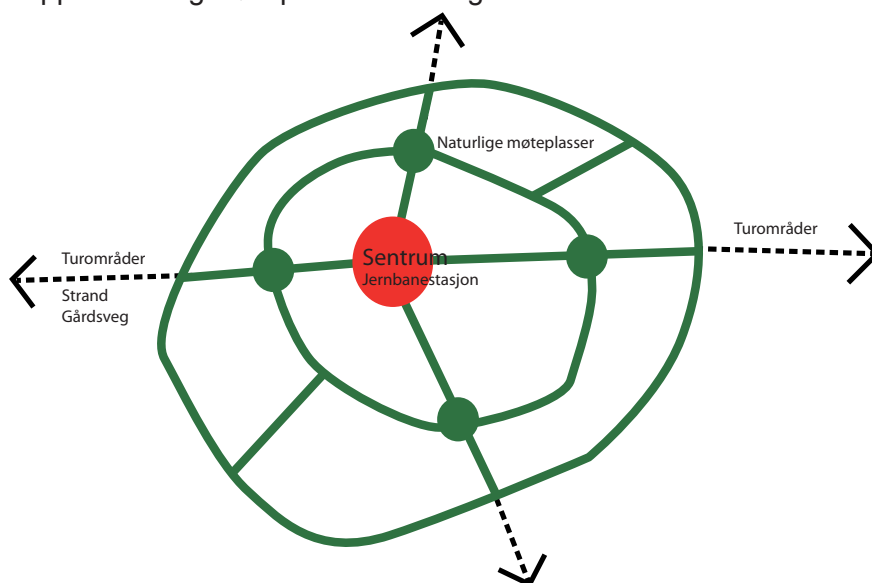
St.meld. nr. 23 (2001-2002) "Bedre miljø i byer og tettsteder" sammenfatter og forsterker den nasjonale by- og tettstedspolitikken. Regjeringen ønsker å legge til rette for og støtte opp om en utvikling som ivaretar det gode liv i både byer og tettsteder. Veksten og omformingen av våre byer og tettsteder representerer både trusler og muligheter. Etersom endringene har store konsekvenser og i praksis langt på veg er irreversible, er det viktig at både den overordnede bystrukturen og de enkelte områdene utvikles i ønsket retning.

Utvikling av bærekraftige og konkurransedyktige byer og tettsteder krever et langsiktig perspektiv. Arealplanlegging er et viktig redskap for å sikre gode grønnstrukturer i tettstedene.

Nærmiljø

Det er viktig å fokusere på friområder/ grønnstruktur, leke-, oppholds-, og grøntarealer nær skoler, barnehager og bolig, samt mulighetene til å komme ut i skog og mark til fots. Dette er med på å sikre tilgjengelige arenaer for mosjon, lek og rekreasjon.

Naturopplevelse og møteplasser er viktig i

Figuren illustrerer den ideelle oppbyggingen av tettsteder i kommunen. Alle tettstedene omkranser en jernbanestasjon, og har grønne åre som trygt leder mye trafikkanter rundt i tettstedet. Fordelt i tettstedet er det også ulike møteplasser som motiverer til bruk.

mange sammenhenger, gir bl.a. muligheter for nettverksbygging og sosial deltakelse og er slik en del av et langsiktig forebyggende helsearbeid. Nærhet og tilgjengelighet er blant hovednøkklene for å øke bruk av friområder og aktivitetsarealer, og premisser for positiv utvikling mht. folkehelse.

Fysisk aktivitet

Folkehelsepolitikkenes overordnede mål er flere leveår med god helse i befolkningene som helhet, og å redusere sosiale helseforskjeller mellom ulike sosioøkonomiske grupper, etniske grupper og kvinner og menn (jf. Ny Folkehelselov gjeldende fra 1. januar 2012).

Forskning viser at fysisk aktivitet i friluft har positive helsemessige effekter blant annet når det gjelder funksjonsevne for kretsløp, lunger og muskulatur. Det er også vist at fysisk aktivitet reduserer risikoen for og plagene ved en del sykdommer. Selv minimal aktivitet er positivt for helsen. Barn som har naturomgivelser som innbyr til variert aktivitet viser bedre motorisk utvikling enn barn som har mer kultiverte og funksjonsbestemte omgivelser.

Å legge til rette for fysisk aktivitet i friluft må være et mål når det planlegges nye grøntområder i kommunen. Uteområder i nærmiljøet som er tilrettelagt for fysisk aktivitet vil være med på å utjevne sosiale ulikheter i helse, ettersom de ikke stiller krav til verken økonomi eller transport.

Bruk

Bruken av et grøntområde minker med 56 % hvis

	Direktoratet for naturforvaltning	NAMIT (Natur og miljøvennlig tettstedsutvikling)	Rogaland fylkeskommune
Lekeplass	Avstand fra bolig til grendelekeplass (2*2,5daa eller 5 daa), maks 200m .	Avstand fra bolig til grendelekeplass (2*2,5daa eller 5 daa), maks 200m . Arealet skal ikke være brattere enn 1:3, området skal betjene maks 500 boenheter.	Kvartalslekeplass maks 150m fra bolig, skal dekke inntil 200 boliger. Ballfelt maks 400m fra bolig, skal dekke inntil 600 boliger
Grøntområde	Maks 500m avstand til tilgang til grøntområde hvor man kan gå en tur på ca. 2 km.	Minst 80% av befolkningen skal ha tilgang på sammenhengende, egnet turområde for både fot- og skiturer på over 2000 daa eller mer inn 2 km avstand fra boligen.	Generelt om grønt område og grønne korridorer: Tettstedene bør knyttes sammen av overordnende strukturer som f. eks sammenhengende g/s-veger eller friområder.
Grønne korridorer	Maks 500 m fra grønne korridorer på 30-50 meters bredde fra boligen.	Minst 90% av befolkningen skal ha tilgang på minst 150 daa friareal, park eller turveganlegg innen 500 meter avstand fra boligen.	Det skal etterstrebese sømløse og logiske forbindelser i nye og eksisterende boligområder mellom nærmiljø og tilliggende områder og sentra.
Boliger		Alle nye boliger skal få tilgang på 50 m2 felles eller offentlig uteareal per boenhet.	I Kommunestra i Hå bør det stilles krav om et minste felles uteoppholdsareal på bakkenivå på 30m2/bolig. Øvrige områder bør det være et krav om minste felles uteoppholdsareal på bakkenivå på 50 m2/bolig.

det er lokalisert lengre enn 500 meter fra boligen. Et annet viktig element er barrierer som hemmer bruken. Trafkkerte veier er den barrieren som i størst grad påvirker bruk. I Hå framstår dyrka mark og jernbanen også som slike barrierer som hindrer ferdsel.

Hva er grønnstruktur?

Håndbok for planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder (DN- håndbok 6 1994) definerer grønnstrukturen på lik linje med vegens infrastruktur. Grønnstrukturen er veven av de store og de små naturpregede områdene i byen eller tettstedet. Områdene kan være mer eller mindre sammenhengende og består av mange ulike areal typer. Håndboken deler de ulike areal typene slik:

1. **Overgangssonen** mellom by og land, dvs de nærmeste 1 - 2 km inn i de store natur- og kulturlandskapsområdene rundt byen.
2. Store og små **naturområder** i byen inkludert strandområder, kystsonen, sjøer, tjern, elver og bekker.
3. **Parker**, institusjonsområder, skolegårder, kirkegårder, alléer og andre opparbeidede grønne områder.
4. **Jordbruksområder** og kolonihager i byen.
5. Private **hager/fellesarealer** i boligområdene.
6. Grønne "**restområder**" som både kan ha kultur- og naturpreg, f eks rivningstomter og fyllinger.

Disse områdene kan inneholde viktige verdier og kvaliteter som:

Grøntdrag langs Møllevegen på Varhaug

Overordna friområder

Når man skal se på de friområdene som ligger utenfor tettstedene, kan det være en ide å markere alle friluftsområder, og klassifisere disse etter verdi vha fargekoding. Her er eksempel på tegnforklaring fra Grønn plakate i Tromsø (s12 i grønn by håndbok)

Natur

- Områder for meget store verdier for naturforhold

Landskap

- Områder med meget store verdier for landskap

Rekreasjon

- Områder med meget store verdier for rekreasjon; friluftsliv, lek og idrett
- Områder med store verdier for rekreasjon; friluftsliv, lek og idrett eller med potensial for dette

- Områder med verdi for rekreasjon; friluftsliv, lek og idrett
- Områder utenfor grønnstrukturen

Områder med mangler

- Boliger med avstand > 500 m til store grøntområder
- Manglende forbindelseslinjer
- Referansenummer til beskrivelse
- Lysløype

dyre- og planteliv
 landskaps- og rekreasjonsverdier
 kulturhistorie
 naturverdier
 friluftslivs- og rekreasjonsverdier
 lokalklima og luftkvalitet

fungerer som avløps- og
 overflatevannsystem

Biologiske prinsipper

Tiltak i grønnstruktur med ulike former for vegeterte områder, bekker og steingjerder, kan alle virke inn på det biologiske mangfoldet og dets mulighet til å opprettholde sin funksjon.

Arealprinsippene beskrevet i figuren under må legges til grunn når en skal ivareta biologisk mangfold i byer og tettsteder. Det er gjennomgående at grøntarealene skal ha en fasong, og en størrelse som skjermer dem mest mulig fra bebygd areal. I tillegg er det å foretrekke at arealet har en buffersone, tilknytning til andre arealer og intern variasjon. Grønne belter og steingjerder er viktige korridorer for insekter og småkryp.

Viktige arealpolitiske føringer:

Byer og tettsteder skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming og boligkvalitet, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet og sammenhengende grønnstruktur med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.

Arealprinsipper

	SLIK	IKKE SLIK	
Avstand			Avstanden bør være så liten som mulig. Mindre eller lik 500 m er en anbefalt rettesnor.
Størrelse			Større arealer gir oftest mer rom for flere plante- og dyrearter.
Form			Formen har en viss betydning for biologisk mangfold. Det er viktig at grønnstrukturen ender opp bare som korridorer.
Arealvariasjon			Variasjoner i arealstørrelser er en oppsummerende anbefaling av de overstående.
Korridorer			Korridorer bør tilstrebnes.
Buffersone			Buffersone demper negative inngrep nær grøntområder.
Biotop-mangfold			Vannmiljø, aktiv skjøtsel av gamle jordbruksarealer som enger og beitemark, dvs. åpne og halvåpne arealer, skogsrester, spesielle gamle parker og hager, gamle trær, små urbane brakkmarksområder er viktig.
Alder	TA VARE PÅ GAMLE BIOTOPER	RASERE NATUR FOR SÅ Å PLANTE NY	Det tar tid å etablere ny natur, - spar heller gammel enn å etablere ny.
Kanteffekt			Kanteffekten kan slå negativt ut i et sterkt fragmentert landskap, da arter som har større arealkrav slås ut.

Kilde: DN 2003 "Grønn by- arealplanlegging og grønnstruktur" Håndbok 23- 2003 s. 50

Mål og strategier

Variert innhold og varierte opplevelser er viktig for de fleste typer av levende organismer, mennesker inkludert. Det er viktig for både bruken og det biologiske mangfoldet å tilby varierte rekreasjons-, natur- og landskapsopplevelser. Grøntområder kan gi mange forskjellige opplevelser; alt fra mulighet til å oppleve det ville og lekne, til det rolige og avslappende.

Områdene må ha en hensiktsmessig utforming som forenkler kommunal skjøtsel og gjør det lettere å opprettholde velstelte og innbydende områder.

Rikspolitiske retningslinjer

Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging (FOR 1993-08-20 nr 817):

Arealbruk og transportsystem skal utvikles slik at de fremmer samfunnsøkonomisk, effektiv ressursutnyttelse, med miljømessig gode løsninger, trygge lokalsamfunn og bomiljø, god trafikksikkerhet og effektiv trafikkavvikling. Det skal legges til grunn et langsiktig, bærekraftig perspektiv i planleggingen. Det skal legges vekt på å oppnå gode regionale helhetsløsninger på tvers av administrative grenser.

Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging (FOR 1995-09-20 nr 4146):

Formålet med retningslinjene er: synliggjøre og styrke barn og unges interesser i all planlegging og byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. gi kommunene bedre grunnlag for å integrere og ivareta barn og unges interesser i sin løpende planlegging og byggesaksbehandling. gi et grunnlag for å vurdere saker der barn og unges interesser kommer i konflikt med andre hensyn / interesser.

Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag (FOR 1994-11-10 nr 1001):

Det bør legges særlig vekt på: å unngå inngrep som reduserer verdien av landskapsbilde, naturvern, friluftsliv, vilt, fisk, kulturminner og kulturmiljø, sikre referanseverdien i de mest urørte vassdragene, sikre og utvikle friluftslivsverdien, særlig i

Politikken står fast, og forenklet:

- gode utearealer utformet for alle brukergrupper
- allsidig bruk og tilgjengelighet for alle
- mulighet for ulike aktiviteter for alle aldersgrupper
- en variasjon av forskjellige typer utearealer i tettstedene.

Stortingsmeldinger

områder nær befolkningskonsentrasjoner, sikre verdier knyttet til forekomster/områder i de vernede vassdragenes nedbørfelt som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi, sikre vassdragsnære områders verdi for landbruk og reindrift mot nedbygging der disse interessene var en del av grunnlaget for vernevedtaket.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen (FOR 2011-03-25 nr 335)

Formålet med retningslinjene er å tydeliggjøre nasjonal arealpolitikk i 100-metersbeltet langs sjøen. Målet er å ivareta allmenne interesser og unngå uheldig bygging langs sjøen, jf. plbl § 1-8 forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag.

St.meld. nr. 39 (2000-2001). Friluftsliv - en veg til høyere livskvalitet:

- ber blant annet planstyresmaktene kartlegge og verdivurdere grønnstrukturen i tettstedene som vokser, innen utgangen av 2006. Og at denne dokumentasjonen blir lagt til grunn for all kommunal planlegging.

St.meld. nr. 16 (2002-2003). Resept for et sunnere Norge- Folkehelsepolitikken:

- peker på behovet for å bygge ned barrierer mot fysisk aktivitet, særlig i forhold til mennesker med nedsatt funksjonsevne (UU).

St.meld. nr. 23 (2002-2003). Bedre miljø i byer og tettsteder

"Fremtidens byer bør være tette, funksjonelle, mangfoldige og i større grad basert på miljøvennlig transport"
- ber planstyresmaktene om å ha fokus på fire hovedstrukturer i den fysiske planleggingen, en av disse er grønnstruktur.

St.meld. nr. 26 (2006-2007). Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand:

"Byer og tettsteder skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming og boligkvalitet, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet og sammenhengende grønnstrukturer med gode forbindelser til omkringliggende naturområder".

Nasjonale forventninger (statens forventningshefte)

Meldingen signaliserer en fortsatt satsing på: *en bedre samordnet areal- og transportpolitikk som reduserer transportbehovet og tilrettelegger for*

Hå kommunes mål

Sentrale styresmakter har gitt sterke retningslinjer og føringer for bl.a. helse og friluftsliv, naturmangfold og barn- og unges oppvekstmiljø som har betydning for utforming av en grøntplan for kommunen.

Hå kommune er en stor kommune i utstrekning, med stor variasjon i landskap og naturtyper; lang kyststripe, lynghei, kupert landskap, jordbrukslandskap, havneområder og enkeltstående tettsteder. Større områder langs sjøen og i heia er vernet. Særegent for kommunen er de konsentrerte tettstedene som framstår som egne landsbyer i det åpne kulturlandskapet. Dette gir korte avstander mellom daglige gjøremål. Det at tettstedene i er plassert ved og bygd opp rundt jernbanen, gir også et godt grunnlag for styrket kollektivtrafikk.

Et hovedmål for grøntplanen er å utforme plangrunnlag for etablering av en sammenhengende grøntstruktur i tettstedene. Siktemålet er å etablere gode og tilstrekkelige uteareal og grøntanlegg som kan gi grunnlag for god folkehelse, en sterk fortetting og effektiv arealutnytting både i eksisterende bo- og tettstedsareal og i nye utbyggingsareal. For å oppnå dette må det etableres et formålstjenlig, sammenhengende nett av grøntområder – en grønnstruktur – med uteoppholdsareal, friområder og turveier i tettstedene som også kan forbindes med turveier til sentrale friluftsarealer utenfor tettstedene.

Gode og attraktive boligområder trenger gode uteoppholdsareal for alle alders- og brukergrupper. For kommunen og for private utbyggere er det viktig å ha klare retningslinjer for planlegging og bygging av leke- og oppholdsarealene både i nye utbyggingsområder og i fortettingsprosjekter. Som grunnlag for dette er det også utarbeidet et utkast til lekeplassnorm.

En av utfordringene for Hå kommune er å ivareta og legge til rette for nye områder med grønnstruktur, og skape trygge gangstrukturer for å øke innbyggernes bruk av uteområdene. Klarer vi dette vil vi oppnå

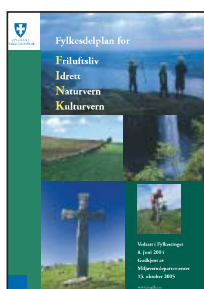
- Mer fysisk aktivitet og bedre helse
- Mer miljøvennlig transport
- Et mer inkluderende samfunn
- Levende og trygt nærmiljø
- Færre trafikkulykker

Det er likeledes viktig at de offentlige utearealene blir tilrettelagt for og kan nyttes av alle brukergrupper. Prinsippet om universell utforming må, så langt det lar seg gjøre, legges til grunn for utformingen av grøntdrag og uteoppholdsarealer i tettstedene.

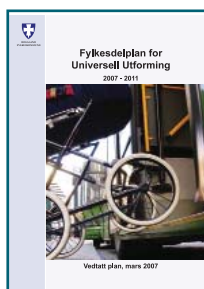
Regionale føringer

Fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på Jæren
- planen legger føringer for by- og tettstedsutvikling på Jæren i et 40 års perspektiv. Planen inneholder og føringer for lokalisering av overordna regionale grøntdrag.

Fylkesdelplan for friluftsliv, idrett, naturvern og kulturvern
- gir strategier og retningslinjer for arealbruk og tilrettelegging, samt en handlingsplan hvor det blant annet påpekes at alle kommuner bør utarbeide planer for grønnstruktur i alle voksende tettsteder.

Fylkesdelplan for universell utforming:
- planens hovedmål er at UU skal legges til grunn ved all offentlig planlegging og utforming av offentlig og privat tjenesteyting, produkter og omgivelser, og innebærer en utforming for alle brukere.

Gode grønt- og turområder skal ha som siktemål å:

- Øke andelen fysisk aktive.
- Legge til rette for tilgjengelige og trygge turområder for alle innbyggerne.
- Understøtte det helsefremmende og forebyggende arbeid.
- Sikre god tilgang til de ytre friluftsområdene.
- Gi god tilgang til gode mosjonstilbud i nærmiljøet
- Legge til rette for at flest mulig reiser skal skje til fots eller på sykkel
- Ivareta lekeområder for barn og unge gjennom satsing på bygging av nærmiljøanlegg. Særlig ved utbygging av nye boområder, utvidelser, rehabilitering eller fortetting av eksisterende boområder
- Veganlegg som en del av grønstrukturen

For å oppnå disse målsettingene er det viktig å planlegge og å etablere et sammenhengende nett av grønt- og turområder i tettstedene i kommunen. For å få etablert et slik sammenhengende nett i eksisterende områder inne i tettstedene, må enkelte vegstrekninger opparbeides som del av denne grønstrukturen. Disse vegstrekningene må da gis en slik opparbeiding at myke trafikanter blir prioritert på bekostning av biltrafikken. Slike gatestrekninger må tilrettelegges med fartsdempende tiltak, prioriterte gangareal og beplantning slik at de klart framstår som en del av grønstrukturen.

Både for å gjøre leke- og oppholdsarealene lettest mulig tilgjengelige og for å knytte et bredt spekter av tilbud sammen, bør flest mulig av leke- og oppholdsarealene legges sammen med eller i denne grønstrukturen. Det er også viktig å prioritere et godt vedlikehold av grønntanleggene. En samling og konsentrasjon av anleggene vil kunne gi et mer rasjonelt vedlikehold, i motsetning til anlegg spredd utover i tettstedet.

Tursti på Vigrestad med grønn buffer på begge sider.

Allé på Vigrestad, eksempel på veganlegg som en del av grønstrukturen.

Metode

Fremgangsmåte

Utarbeidelsen av grønnstrukturrapporten er basert på en metode beskrevet i Håndbok 23 (DN, 2003, kap. 3). Hoveddelen av arbeidet er gjennomført som en kartlegging av dagens situasjon med avgrensning og kategorisering av grønnstrukturen. Grunnlaget for arbeidet har vært eksisterende kartgrunnlag, befaringer og registreringer, analyser og lokalkunnskap.

Fremstilling

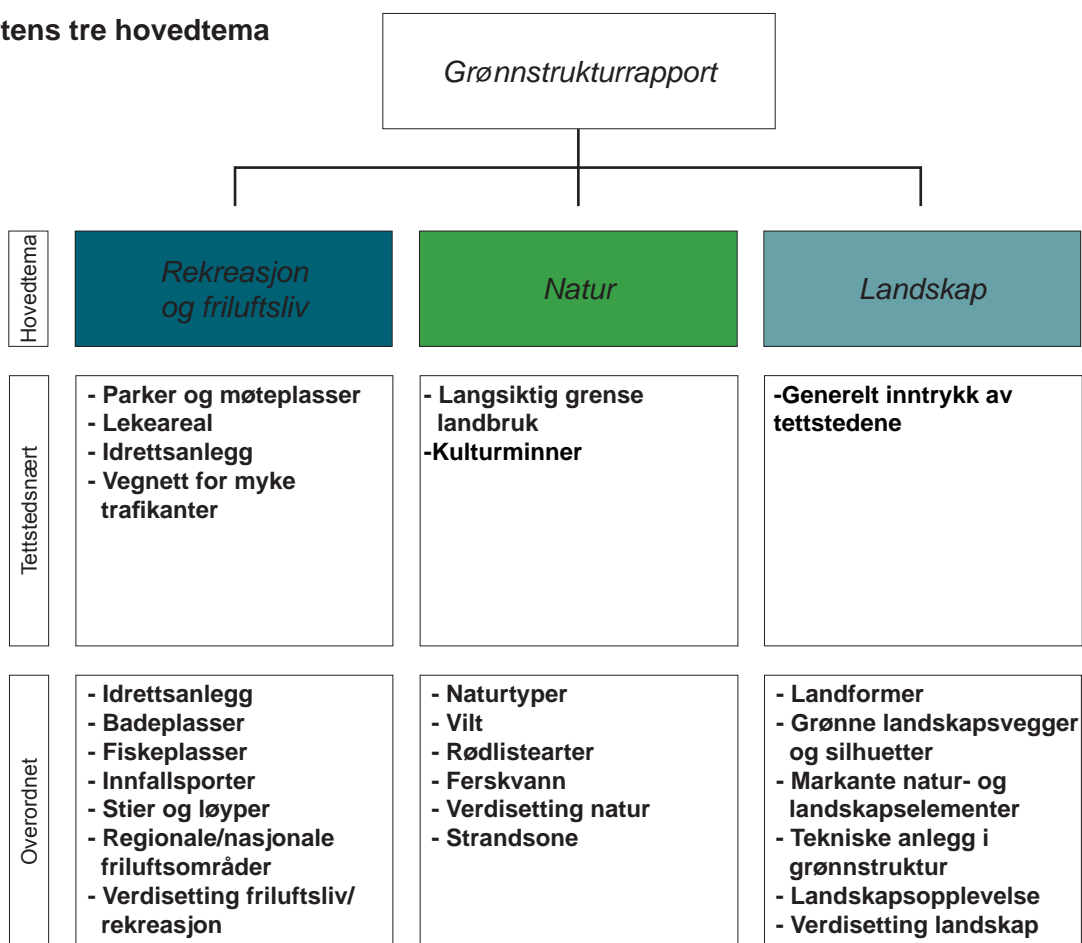
Rapporten tar først for seg kvaliteter og utfordringer som gjelder overordnet for hele kommunen, deretter ser man nærmere på det enkelte tettsted. Forslag til grønnstruktur er vist på kart for de enkelte tettstedene. Forslagene vedrørende hovedstrukturer er også lagt inn i forslag til Kommuneplan 2013 - 28. Til slutt ender rapporten opp med viktige føringer som skal ligge til grunn for fremtidig planlegging og utviklingsretning.

Registrering

Figuren under viser hvilke tema som inngår i grønnstruktur og som det er ønskelig å kartlegge i kommunen. Temaene er fordelt på tre hovedtema og om de skal registreres på overordnet eller tettstedsnivå. Tema som faller inn under overordna tema er tema som behandles for kommunen under ett. Tema som blir behandlet på tettstedsnivå, vil der det er naturlig også omtales overordnet. Den overordnede vurderingen vil gå på de temaene innen grønnstrukturen som vil være aktuell og tiltrekke hele kommunens befolkning.

De tre hovedtemaene er **rekreasjon og friluftsliv, natur og landskap**. I hovedsak tar planen for seg tilbudene for rekreasjon og friluftsliv for kommunens tettsteder. Temaene natur og landskap vil i stor grad gjelde for vurdering av turdrag og friluftsområder utenom tettstedene og vil komme inn med tyngde når en skal vurdere turområdene utenfor tettstedene. I denne sammenheng er disse emnene omtalt mer summarisk.

Rapportens tre hovedtema

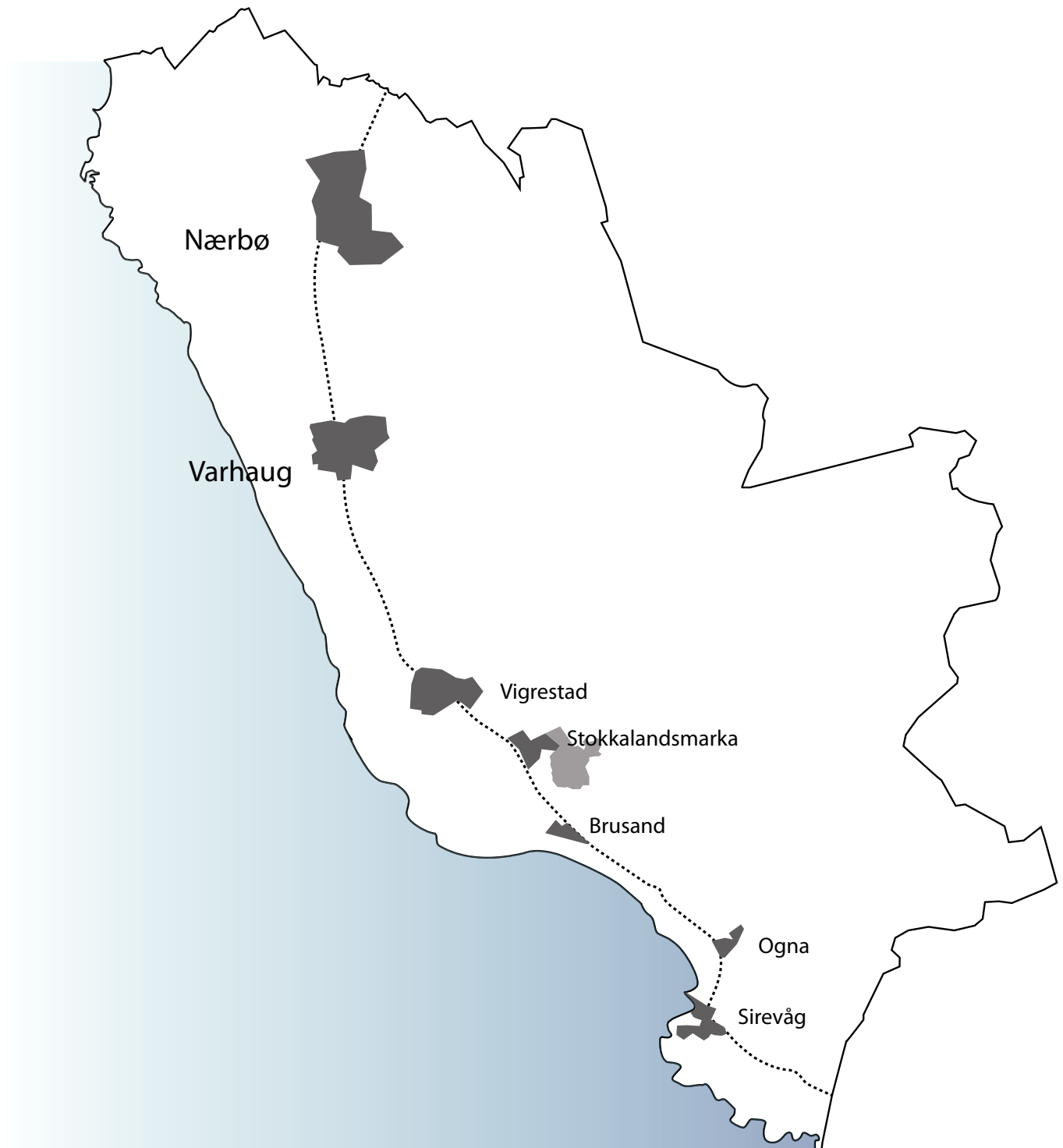
Hå

Inndeling av områder

Nærbø og Varhaug er inndelt i egne delområder. Disse to tettstedene er de største i kommunen og på grunn av stor avstand til andre tettsteder blir dette en naturlig inndeling. Det har vært naturlig å sette sammen Vigrestad, Stokkalandsmarka og Brusand. Utviklingsretning for Stokkalandsmarka, vist på kartet i lys grått, forsterker valget om å se tettstedene under ett.

Ogna og Sirevåg har korte geografiske avstander, men terrenget skaper tydeligere skille mellom tettstedene. Tettstedene er valgt å ses på under ett i hovedsak på grunn av størrelse og avstand.

TEMA: Rekreasjon og friluftsliv

Hovedtemaet Rekreasjon og friluftsliv omfatter følgende deltema:

Tettstedsnært

Parker og møteplasser

Naturlige møtesteder, torg, store og små parker

Lekeplasser

Områder barn leker og oppholder seg på som lekeplasser og nærmiljøanlegg, barnehager, skoler, "eventyrstier" og "opplevelses løype"

Idrettsanlegg

Anlegg for diverse organisert idrett

Vegnett for myke trafikanter

Ferdelsårer for gående og syklende i tettstedet.

Ferdelsårer og snarveger til og fra skole og

fritidsaktiviteter.

Overordnet

Idrettsanlegg

Store idrettsanlegg for hele kommunen som svømmehaller, isanlegg (curling mm).

Badeplasser

Bademulighet i salt- og ferskvann og universelt tilgjengelige badeplasser.

Fiskeplasser

Stier og løyper

Turstier og løypenett med tilbehør som o-kart og turkart. Turmål og utsiktspunkt.

Innfallsporner

Parkeringsplasser ved utfartsområder

Regionale/nasjonale friluftsområder

Vakre landskap i Rogaland.

- Verdisetting friluftsliv/rekreasjon (analysemetode for utvelgelsen)
 - Områder som rangeres svært høyt av beboerne, eks. lekeområder og nærturterreng
 - Områder med høy bruksfrekvens
 - Områder med reguleringsmessig status
 - Størrelse (dvs. store framfor mindre, men ikke absolutt,- viktighet for bruk må vurderes)
 - Områder for spesiell bruk
 - Opplevelserikt innhold/variasjon
 - Sammenhengende grønstruktur

Utemiljøet og grøntarealer har betydning både som arena for aktivitet og mosjon, lek og motorisk utvikling hos barn, for naturopplevelse og skjønnhetsinntrykk og ikke minst som møteplass i byer. Grønne områders tilstedeværelse i by må derfor vektlegges som en viktig del av et langsiktig forebyggende helsearbeid.

Disse områdene er det viktig å ha tilgang til:

- "Det ville" tilfredstiller behovet for å oppleve mystikk, eventyr et området som ikke er forutsigbar men stimulerer til fantasien.
- "Det artsrike" gir en mulighet til å oppleve den levende naturen på nært hold.
- "Det store", uendelige: disse områdene byr på mosjonsmuligheter, eller gå i ro og fred.
- "Det rolige" gir mulighet til ro og ettertanke.
- "Det festlige" et opparbeidet anlegg med naturlige møteplasser og gode møteplasser som gir rom for lek, fest og opphold.
- "Det lekevennlige" er oppholdsstedet som gir inspirasjon til lek, nysgjerrighet som gir læring og ferdigheter gjennom erfaring.
- "Det kulturelle" områder der mennesker møtes, ofte via kulturtilbud.
- "Sletta" et område til fysisk utfoldelse i form av lek, ballspill og fysisk trening.

DirNat Håndbok 23, 2003

Rekreasjon og friluftsliv i Hå kommune

Rekreasjonsareal

Kommunen har flere viktige rekreasjonsareal som er viktige både for kommunens innbyggere og også for innbyggerne i hele Jæren-regionen. Nærbøparken er den mest brukte parken i kommunen, og Jærstrendene og Synesvarden er noen av de viktigste turmålene.

Areal og anlegg av mer lokal karakter er:

Lekeplasser

Standard

Etter at mye av utstyret på lekeplassene av sikkerhetsmessige årsaker måtte fjernes i 2007, vedtok Hovedutvalget for teknisk sektor i sak 20/08 i februar 2008 retningslinjer for opprusting av eksisterende kommunale lekeplasser til en minimumsstandard. I vedtaket stod det:

1. Som standard skal lekeplassene utstyres med:

- Dissestativ
- Sandkasse
- Sittegruppe

Etter størrelse og behov kan lekeplassene senere suppleres med flere lekeapparat / utstyr.

2. Følgende kriterier skal legges til grunn for prioritering av hvilke plasser som skal rehabiliteres:

- At det foreligger vellagsavtale for vedkommende lekeplass.
- De lekeplassene med lite lekeapparat / utstyr fra før må prioriteres først.
- Tiltakene bør fordeles slik at tilgangen på tilfredsstillende lekeplasser blir likeverdig fordelt i kommunen.

Bakgrunnen for vedtaket var at lekeplassutstyr på kommunens lekeplasser ble fjernet på grunn av nye sikkerhetskrav, og mange lekeplasser stod igjen uten apparater. I 2013 er de fleste lekeplasser oppgradert til minstestandard, enkelte lekeplasser er derimot for små til å ha plass til f.eks. dissestativ. Opprustningen vil naturlig bli fordelt over år ettersom kommunen har over 120 lekeplasser fordelt på de ulike tettstedene.

I perioder vil det være naturlig at lekeplasser i boligområder uten småbarnsfamilier ikke blir opprustet til et høyere nivå. Kravet til aktive vellag er med på å styre dette ettersom det vanligvis er småbarnsforeldre som driver vellagsarbeid.

Nærmiljøanlegg

Med nærmiljøanlegg menes anlegg eller område for egenorganisert fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo- og/eller oppholdsområder. Anlegget skal være fritt allment tilgjengelig og beregnet for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom (6-19 år), men også for lokalbefolkningen for øvrig. Det er et krav at nærmiljøanleggene er universelt

utførte. Nærmiljøanlegg skal ikke dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinære konkurranser i idrett.

Det er 143 nærmiljøanlegg i Hå kommune.

Kvalitet

Høy kvalitet på friarealer, både grøntdrag, lekeplasser, stier og andre anlegg er grunnleggende for økt og fortsatt bruk av områdene. Sikkerheten og standarden på lekeplassapparatene, idrettsutstyr og områdene rundt opprettholdes gjennom tilsyn, riktig og jevnlig vedlikehold ved siden av investering i nye typer apparater.

Vellag

Gjennom vellagene vil lokale kvaliteter bli tatt vare på av brukerne. Brukerne er også de som kjenner sitt nærmiljø best, og har størst glede av de fordelene friarealene har for lokalmiljøet.

Det er viktig å styrke samarbeidet med vellag og andre brukergrupper for å kunne oppfylle brukernes ønsker om oppgraderinger og høy standard på lekeplasser og friområder.

Skilting

Skiltingen av gang- og sykkelveger med destinasjon og avstand i kryss. Bruk av skilt langs ferdselsårer for myke trafikanter er en viktig del av en tilrettelegging for økt bruk.

Turvegnett og friluftaktiviteter

Omfanget av skiltingen kan variere og det vil på sikt være aktuelt å innføre skilting for ulike vanskelighetsgrad på turveger og universell tilgjengelighet til diverse friluftaktiviteter.

Kartlegging og offentliggjøring av tilgjengelige turområder på Rogaland fylkeskommunes internettside www.tilgjengelighet.no vil være en naturlig del av dette arbeidet.

Kulturanlegg

Mange kulturanlegg vil være viktige målpunkt i et turvegnett. Hå kommune har mange slike viktige kulturanlegg som bør knyttes til grøntdragene og turvegnettet. Viktige anlegg er m.a. Hå gamle prestegard, Obrestad fyr og Obrestad havn og Kvasdheim fyr, Grødalandstunet, Varhaug gamle kyrkjegard. Det gjelder også fere, misjonshus, kulturtorg, andre kulturbygg, bibliotek.

Idrettsanlegg

Idrettslag

I Hå kommune er det 20 idrettslag. Av disse er det 4 store lag som har egne flerbrukshaller og store utendørsanlegg med kunstgressbaner. Det er og mange lag for spesielle interesser, blant annet dykking, svømming, sykling, vektløfting, motorsport, miniracing, skyting, riding, turn og trim på mange nivå. Lagene har tilbud for alle aldersgrupper både innen vanlige lagidretter og spesialidretter, og har en felles målsetting om å prioritere breddeidrett fremfor elite. Idrettsarbeidet i kommunen blir i hovedsak drevet på frivillig basis.

Kompaktanlegg

Nye Loen på Nærbø er et av Norges største kompaktanlegg med bl.a. ishall og curlingbane. Anlegget har vunnet flere priser for god universell utforming.

Motorsport

Elgane Motorstadion har både speedway-, micro- og motocrossbaner. Anlegget regnes for å være et av de aller beste i landet, og det blir ofte arrangert nasjonale og internasjonale mesterskap her.

Golf

På Ognå er Ognå golfklubb med både driving range, korthullsbane og 9 hulls golfbane. Her er det planer om å utvide til 18 hulls bane innen kort tid.

Dykking

Sirevåg dykkerklubb er en av svært få dykkerklubber i Sør-Rogaland. Dykkerklubben har egne lokaler sentralt i Sirevåg, og rekrutterer medlemmer fra hele regionen.

Svømmebasseng

I kommunen er det offentlig svømmebasseng ved Nærbø ungdomsskule, Hå helsesenter (Stampen) og ved Vigrestad storskule.

Varhaug gamle kyrkegard

Elgane motorstadion

Hovedattraksjoner/ turmål i Hå

Hå gamle prestegard og Obrestad fyr

Obrestad havn

Kongevegen
inkl. landskapsvernområde,
Obrestad fyr, Obrestad
havn og Vårhaug Kapell

Jærmuseet/ Hanaberget/
Audamotland/Vigreskogen

Sveineskogen

Grødalandsstemmen

Vårhaug kapell

Steinkjerringa og
Synesvarden

Haugstadskogen

Kvernhuset på Fuglestad

Kvasseheim fyr

Holmestø til Varden

Borgåsen
(Ognatun, Ogha)

Rabali/Ualar

Ognasanden
jernbaneskogen

Den
vestlands
hovedveg

Vedafjellet

Kartet er basert på de mest kjente og besøkte tur- og rekreasjonsmålene i Hå kommune.

TEMA: Natur

Natur og naturopplevelse er en viktig del det å drive utendørs, fysisk aktivitet, gå tur og oppholde seg ute. Det blir da også viktig å innarbeide ulike naturtyper i planlegging og tilrettelegging av tur- og friluftsområdene i kommunen.

Tettstedsnært

- Langsiktig grense landbruk
Tettstedsavgrensning, markert på kommuneplankart og fylkesdelplan for langsiktig byutvikling på jæren.

Vikitive biotoper

Kulturminner

Rensepark

Overordnet

- Vegetasjonskart
Type vegetasjonsart / grønnefater, mtp tetthet og høyde (horisontalt og vertikalt (K/N-serien))
- Naturtyper
Nijos landskapstyper (landskap)
- Vilt
Naturbase kart.
- Rødlistearter
- Ferskvann
- Strandsone

- Verdisetting natur
 - forekomst av rødlistearter
 - kontinuitetsområder
 - artsrike naturtyper
 - sjeldne naturtyper
 - områder viktig for biologisk funksjon
 - spesialiserte arter og samfunn
 - naturområder med høy produksjon
 - naturtyper i sterk tilbakegang

Kartet på neste side viser en oversikt over naturmangfold i kommunen. Hoveddelen av kystlinjen i Hå er del av Jærstrende landskapsvernområde. I 2003 ble det vedtatt en forskrift som gjelder for vern av Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredninger og naturminner. Herunder hører også biotopvernområdene og naturminnene. Området inneholder et av de aller viktigste våtmarksystemene for fugl i Norge. Områdene fungerer som raste- og overvintringsområde for bl.a. svaner, gjess og andefugl.

I øst langs kommunegrensen til Bjerkreim er det mange forskjellige lokaliteter av naturmangfold. Alt fra viltområde, inon, naturvernområde og biologisk mangfold.

Det er i midlertid færre registrerte naturområder tilknyttet tettstedene. Disse er i hovedsak knyttet til blågrønne strukturer i tettstedene og Hanabergmarka ved Nærbø.

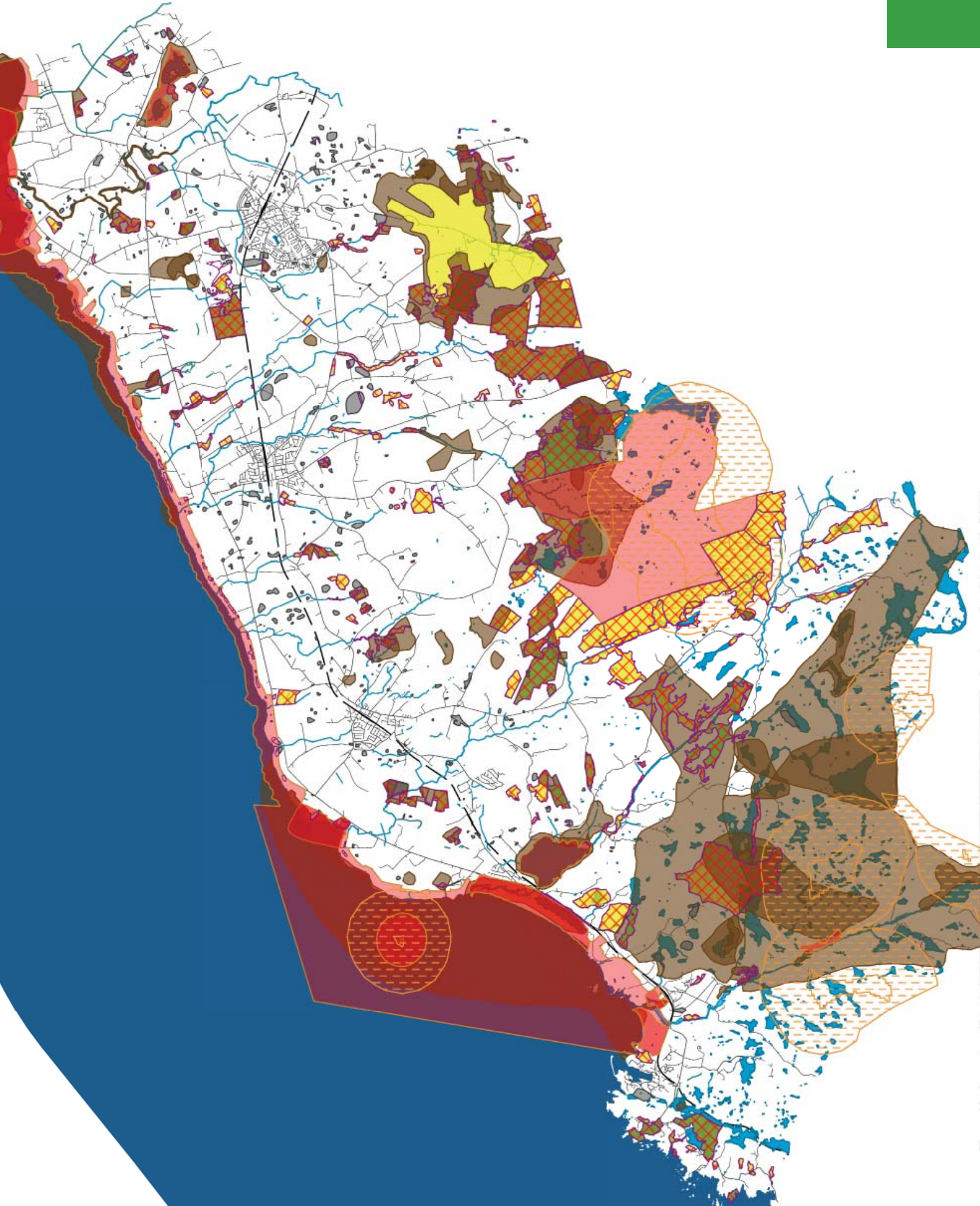

Natur i by har stor betydning for menneskers helse og trivsel, friluftsliv og lek, og har videre:

- Stor pedagogisk betydning, særlig for barn
- Særlig kulturhistorisk betydning da den bidrar til bylandskapets identitet
- Betydning for lokalklima, luftkvalitet og rensesystem
- Potensiale som et attraktivt transportnett for fotgjengere og syklistene.

Videre utgjør naturen det biologiske mangfoldet og er viktig for de artene som lever der, også i tettsted/by.

Mer "trivielle" naturområder som ikke fyller disse kriteriene kan likevel være svært verdifulle i by og tettsted, fordi grønnstrukturen i seg selv mange steder er i tilbakegang eller fordi de har en landskapsøkologisk funksjon.

	Naturtype prioritetsområde		kulturminner		LNF sjø og vassdrag.
	Båndlegging etter flere lovverk		Planteområde		Elv/bekk
	Naturvernomsråde		Viltområde		Innsjø
	Buffersone		Biologisk mangfoldsområde		Havflate

Målestokk: 1:100.000

miljøvennlige transportformer, byomforming og sentrumsutvikling, gode nærmiljøer for barn og unge, fysisk aktivitet og folkehelse i planlegging universell utforming som sikrer tilgjengelighet for alle.

Viktige arealpolitiske føringer oppsummert:

Byer og tettsteder skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming og boligkvalitet, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet og sammenhengende grønnstruktur med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.

Regjeringen forventer at det legges vekt på en aktiv livsstil og økt friluftsliv ved å knytte sentrum, boligområder, skoler og barnehager til friluftsområder gjennom etablering av trygge og sammenhengende forbindelser for gående og syklende.

Låg-Jæren er et særegent slettelandskap. Området er dyrket gjennom mange tusen år til et av de mest produktive jordbrukslandskapene i Norden. Plasseringen lengst sørvest i landet i et produktivt låglandsareal og milde vintre gjør området unikt og rik på naturverdier. Enkelte fugler, planter og insektsarter som finnes her er nasjonalt sett svært sjeldne.

Natur i by har stor betydning for menneskers helse og trivsel, friluftsliv og lek, og har videre:

- Stor pedagogisk betydning, særlig for barn
- Særlig kulturhistorisk betydning da den bidrar til bylandskapets identitet

Kulturlandskap

Jærstrende landskapsvernområde

Hanabergsmarka

Produktiv jordbrukslandskap

TEMA: Landskap

- Betydning for lokalklima, luftkvalitet og rensesystem
- Potensiale som et attraktiv transportnett for fotgjengere og syklist.

Videre utgjør naturen det biologiske mangfoldet og er viktig for de artene som lever der, også i tettsted/by.

Mer "trivielle" naturområder som ikke fyller disse kriteriene kan likevel være svært verdifull i by og tettsted, fordi grønnstrukturen i seg selv mange steder er i tilbakegang eller fordi de har en landskapsøkologisk funksjon.

Ved bruk av turdrag og friluftsområder vil landskapsformene også utgjøre en viktig del av opplevelsen. Å bevege seg fra de små lokale landskapsrommene inne mellom bebyggelsen til det store åpne og vide jærlandskapet kan gi mektige naturopplevelser og rom for valg av ulike turalternativ etter værforhold og opplevelsesønsker.

Overordnet Landformer

Forholdet mellom de formene topografien danner i et landskap, og det geologiske/kvartærgeologiske opphavet. Beskriver "møbleringen" i bylandskapet bestående av elementer som mindre daler, elver og sjøer, selve fjorden eller havet, mindre åser og systemer av koller osv.

- Grønne landskapsvegger og silhuetter
Overordna og underordna landskapsformer og vegeasjon bidrar til å skape rom og korridorer.
- Markante natur- og landskapselementer
Landemerker for orientering, eksempelvis vindmøller, havet
- Tekniske anlegg i grønnstruktur
Kraftlinjer, massetak, steinbrudd o.l.

Overordna landskapskarakter i Hå kommune

NIJOS har utarbeidet et nasjonalt referansesystem for landskaps-beskrivelse, Hå kommune ligger landskapsregion 19 kalt Jæren og Lista.

Jærens særpreg er det åpne og bølgende jordbrukslandskapet, avgrensningen varierer mellom tilplantet sitkagran, horisont, åpen blå himmel og hav.

Navnet Jærens opphav er av "en rand eller kant innunder fjell". Jærlandskapet deles inn i tre hovedlandskapstyper; kyst, lågland og høgland. Regionens særpreg er lange sand- og rullesteinsstrender. Fra havet reiser den lave kyststripa seg, med høy himmel og vind. Låg-Jærens slettelandskap består i dag i hovedsak av myr, sand- og grussletter oppdyrka, og morenejordas utallige steiner er nøysomt lagt i lange og smale steingjerder. Steingjerdene, regionens fremste symbol, som skiller beite fra eng, og eiendom fra eiendom.

Store reisverkslåver/ fjøs og prefabrikkerte/arkitekttegna bolighus dominerer låglandets ofte tettliggende gårder. Eldre gårdsbebyggelse f ns det lite av på Jæren. Småbølgede terreng og åpne jorder gir ofte innsyn til ruvende tun, men her er også områder der smale kanter med lauv- eller bartrær både skjuler boligfelt, tun som avgrensner landskapsrommene.

Tettstedene og boligområdene er mer eller mindre sammenhengende. Utbyggingspresset på tettstedsnære eller inneklemt jorder er stort.

Grønnstrukturen er et viktig byplanelement fordi den:

- skaper rammer rundt byen og tettstedet
- deler byen i mer fattbare enheter
- har betydning for opplevelsen av byen og bylandskapet.

Landskapsopplevelsen er knyttet til det vi opplever som mennesker - som subjekter - med våre sanser, kunnskaper, holdninger og erfaringer.

Grønnstrukturen er et viktig byplanelement fordi den:

- skaper rammer rundt byen og tettstedet
- deler byen i mer fattbare enheter
- har betydning for opplevelsen av byen og bylandskapet

Landskapsopplevelsen er knyttet til det vi opplever som mennesker - som subjekter - med våre sanser, kunnskaper, holdninger og erfaringer.

Grønnstruktur som byplanelement

Grønnstruktur som byplanelement

Landskapskarakter for Låg Jæren

Landskapsvernområde

Jærstrendene har et egenarta natur- og kulturlandskap med særpregede strandtyper. De geologiske, botaniske, zoologiske og kulturhistoriske elementene medvirker til å gi området sitt særpreg. Landskapet som helhet er unikt i Norge. Det er stor variasjon i plantesamfunn, og en rekke sjeldne plantearter finnes i området. Jærstrendene er blant de områder i landet med tettest forekomst av fornminner.

Jærstrendene landskapsvernområde ved Kvasheim

Landskapsvernområde går fra Oгна stranden til Refsnesstranden helt nord i kommunen.

Utfordringer i Hå

- **Landskapsopplevelse**
Hvordan mennesket oppfatter landskapet og hvilke stemninger dette skaper.
- **Verdisetting landskap**
Landskapskartet skal oppsummere grønnstrukturens betydning som byformelement. Hvilke viser hvilke områder som er viktige å opprettholde.

Mye av kvaliteten ved utbyggingsmønsteret i Hå ligger utbyggingen av konsentrerte stasjonsbyer i og mot det åpne jærlandskapet med intensiv landbruksdrift. En fullføring av langsiktig grense mellom tettsted og landbruk for Nærbø, Varhaug og Vigrestad kombinert med en ytterligere fortetting internt i tettstedene, vil forsterke denne kontrasten mellom tettsted og omland. Samtidig gir denne situasjonen, som vil bli forsterka gjennom utviklinga framover, også hovedutfordringene i tilretteleggingen for tur- og friluftslivet i kommunen framover.

Utenfor tettstedene

Tettstedene er omgitt av oppdyrket og høgproduktiv landbruksjord i stor grad utilgjengelig for turgåing o.l. Hå kommune er landets største husdyrkommune. Inngjerding og dyr på beite utgjør også et stort hinder for bruk av områdene inntil tettstedene for turgåing. Selv om kommunen idag har store friluftsområder som f.eks. Synesvarden landskapsvernområde, Jærstrendene landskapsvernområde, Sveineskogen m.f.,

mangler i stor grad de gode turvegforbindelsene mellom tettstedene og disse områdene og turvegforbindelse innbyrdes mellom disse friluftsområdene. Dette er et viktig tema å ta opp og å finne løsninger på. Det er ikke en del av denne planen, men må vurderes som en egen sak senere. Viktige turvegforbindelser som må vurderes i en slik plan, er bl.a.:

- Nærbø - Vitengarden - Hå gamle prestegard
- Nærbø - Sveineskogen
- Vigrestad - Haugstadskogen - Brusand
- Brusand - Ogna - Jernbaneskogen – Sirevåg
- Sirevåg – Holmane

Internt i tettstedene

Problemstillingene internt i tettstedene er stor grad knyttet opp mot den sterke fortettingen som er påbegynt, og som etter kommuneplanen skal videreføres og forsterkes i kommende kommuneplanperiode.

Ved utarbeidelse av reguleringsplaner for ny utbygging har det opp gjennom tidene vært lagt vekt på å få til gode lokale leke- og oppholdsareal for det enkelte utbyggingsfelt. I en del tilfeller er også de lokale friområdene knyttet opp mot friområder i tilgrensende felt. Men i mange tilfeller mangler viktige forbindelser mellom de ulike friområdene.

Med den sterke fortettingen som skal gjennomføres i årene framover, blir det å ha god tilgang til kvalitativt gode uteoppholdsareal stadig viktigere. Eneboligen er en boligtype som har

etter måten god tilgang på uteareal på egen tomt. I framtiden vil utbyggingen i Nærbø, Varhaug og Vigrestad i alt vesentlig skje i mer konsentrerte boligformer. Også i Stokkalandsmarka, Brusand, Ognå og Sirevåg vil innslaget av denne type boligformer øke. Slike boformer har i mange tilfeller bare direkte tilgang til private terrasser. For å skape gode bomiljø, må også disse boligene gis tilgang til friareal og turdrag på markplan. Det blir derfor viktig å planlegge og tilrettelegge et sammenhengende system av friområder og turdrag internt i tettstedene som også kan gi de nye boformene god tilgang til kommunens fri- og friluftsområder.

Drift og vedlikehold av kommunens leke- og friområder krever allerede i dag vesentlige ressurser. De rådende planleggingsidealene har

medført at en har fått mange småareal og små lekeplasser fordelt ut i boligområdene. Denne spredningen gir i seg selv en tungvint driftsform med mye uproduktiv transport av personer og utstyr i det daglige arbeidet. I mange situasjoner ser en også at behovet for lekeplasser skifter med generasjonsskifte blant beboerne i området. Det er derfor viktig å planlegge for en lokalisering og et standardnivå på leke- og oppholdsarealene som er i samsvar med det lokale behovet og kommunens økonomiske prioriteringer. Med den høge folkeveksten og sterke fortettingen, må en forvente at behovet for tilrettelegging og vedlikehold av slike uteoppholdsareal vil øke i tiden framover.

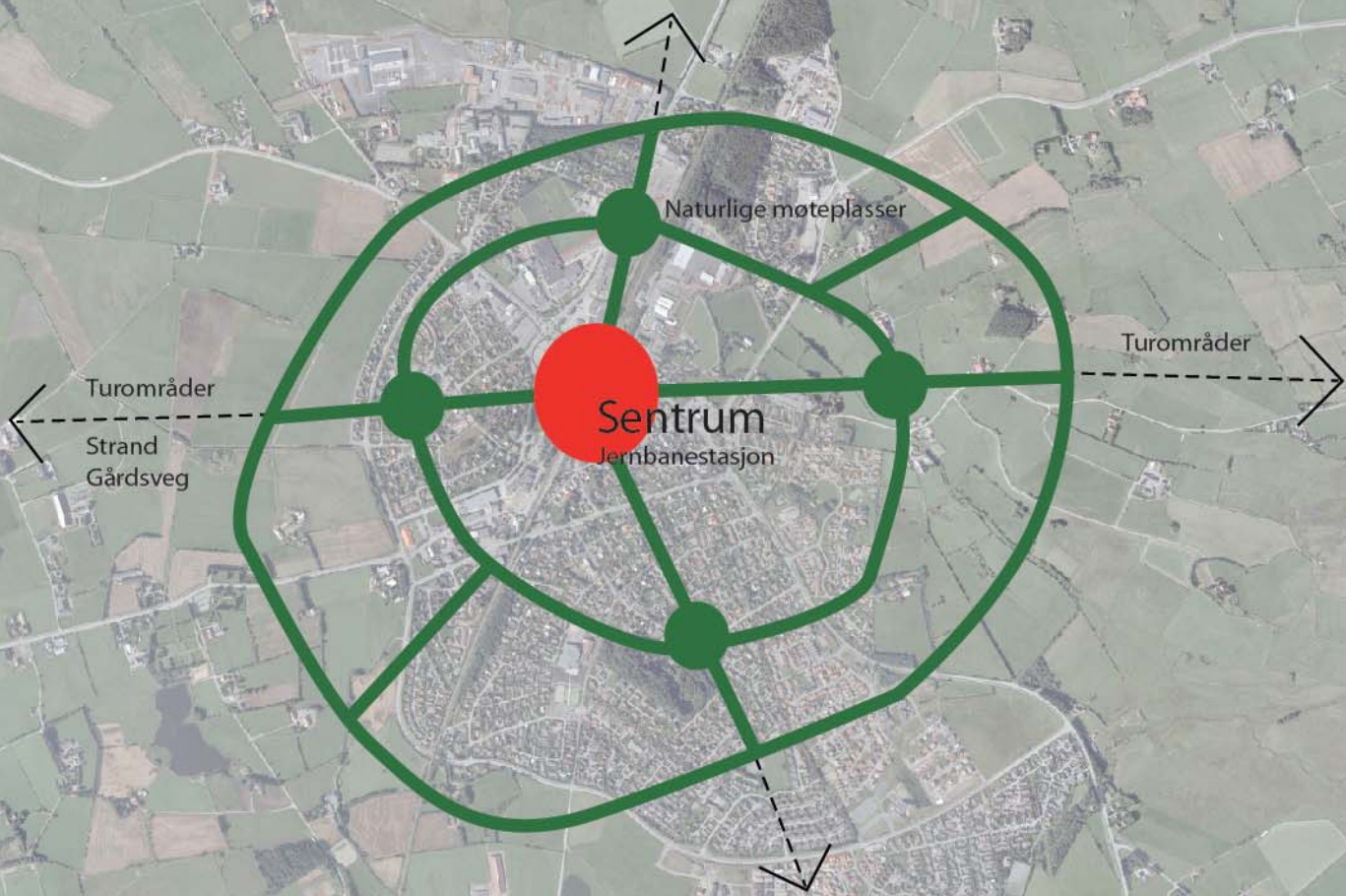
Hovedutfordringene i tettstedene vil da være:

- Å tilrettelegg et sammenhengende nett av friområder og turdrag som i neste omgang også kan knyttes sammen med turvegforbindelser til de store friluftsområdene og turmålene utenfor tettstedene.
- Å samle og konsentrere friområder og leke- og oppholdsareal inn mot disse turdragene.
- Utforme en norm for planlegging av nye leke- og oppholdsareal for utbygging av nye

Det vil bli viktig å ha fokus på grønnstruktur i nye reguleringsplaner, under viser et forslag til sjekkpunkter for utarbeiding og sikring av verdier som skal ivaretas:

- I mange plansituasjoner legges det ut nye utbyggingsområder der sikring av gjennomgående gang- og turdragsammenheng er en viktig problemstilling.
- Situasjonen er aktuell i tettsteder, transformasjonsområder og hytte- og turistformål.
- Verdiene og hensynene som skal ivaretas kan omfatte flere tema. ha fokus på å sikre eksisterende verdier, sikre funksjonelle korridorer gjennom planområdet, med god tilrettelegging også for bevegelsehemmede.
- I planarbeidet er det viktig å ha fokus på å ivareta vegetasjon og landskapshensyn knyttet til turdraget, naturelementer og spredningskorridorer for planter og dyr, samt ivareta kulturverdier, og bygge opp nye.
- Er det foreslått tiltak som bygger opp under handlingsplan for fysisk aktivitet? Hvilke avstander er det til nærmeste grønne lunge?

Nærbø

Illustrasjonen viser den ønskelige overordna grønnstrukturen på Nærbø

Om Nærbø

Tettstedsfakta

Nærbø er et tettsted på 3.11 km² og med ca. 6 400 innbyggere (pr 01.01.2012 Kilde: ssb). Tettstedet omslutes av jordbruksarealer og har dermed begrenset areal for vekst. Dette setter arealene innenfor tettsteds grensen under sterkt utbyggingspress, og skaper behov for overordnet grønnstrukturplanlegging.

Grønnstrukturfakta

På Nærbø er det 2 barneskoler og 2 ungdomsskole, 1 videregående skole, 8 barnehager, rundt 55 lekeplasser, flere nærmiljøanlegg og et større idrettsanlegg. Flere av disse funksjonene er forbundet med hverandre ved hjelp av grønne korridorer og trygge forflytningsårer, men flere steder bør det planlegges for en mer trivelig og trygg sammenheng mellom de viktige funksjonene.

Arealbruk

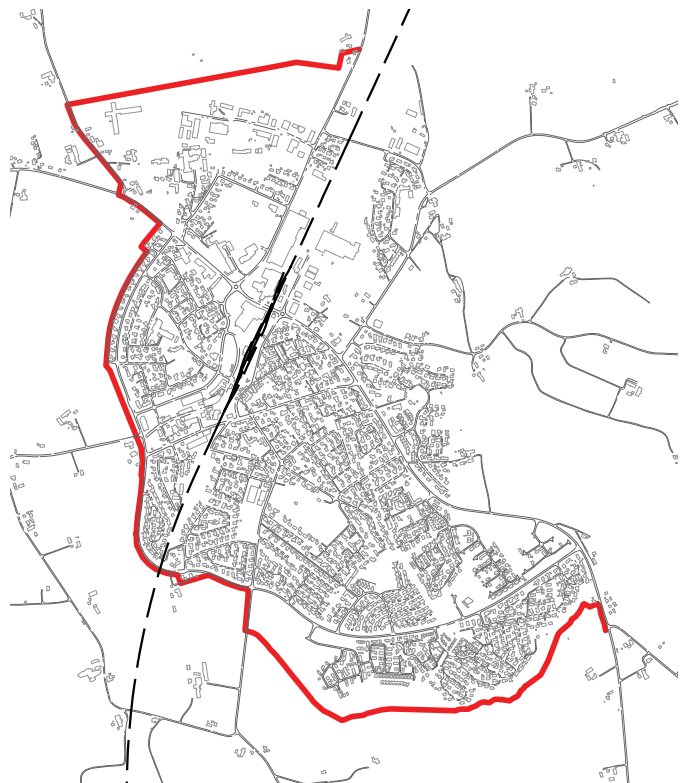
I arealene definert i kommuneplanen som sentrumsområde er det ulike arealformål. På østsiden dominerer næring (dagligvarebutikker) i kombinasjon med konsentrert bebyggelse. Det er i tillegg offentlig og allmenntilgjengelige bygg, næring og industri fordelt på sentrumsområdet på begge sider av jernbanen. Sørøst for stasjonen er den gamle bebyggelsen regulert til spesialområde; bevaring av bygninger og anlegg, endringer i dette området må ta hensyn til verneverdiene.

Langsiktig grense landbruk

Tettstedets fremtidige utvidelse henger sammen med langsiktig grense landbruk. Denne grensen blir i kommuneplanen for perioden 2013 – 28 trukket rundt hele tettstedet. Mot nord og øst er den sammenfallende med trase for ny omkjøringsveg. Det kan være naturlig å legge en fremtidig turveg opp mot grensen mot øst for å danne et ytre tur- og grøntdrag.

Kart 1. Ortofotograf av tettstedet Nærbø. Den røde streken viser jernbanens deling av tettstedet. Jernbanen er den viktigste barrieren for grønnstrukturen og sammenknytting av arealene

Kart 2. Langsiktig grense landbruk i gjeldende kommuneplan for Hå kommune 2007-2022. Grense kan bli justert i rullering av kommuneplan i 2013. Grense mot øst fastsettes ved rullering av kommuneplan.

Rekreasjon og friluftsliv

Parker og plasser

Nærbøparken

Fugleparken i Nærbø ble påbegynt på 1920-tallet, ble offisielt etablert i 1937 og er kommunens eldste park. Hovedmannen bak opprettelsen av parken var handelsmannen Randulf Aadnesen. Han var også styreleder i styret som forvaltet parken før kommunen tok over. Parken har stor variasjon av planter (spesielt trær) og fugler, og er nok mest kjent for sine påfugler. Behov for oppgraderinger rundt og i parken; spesielt nyplanting, inngjerding/port og parkeringsplass.

Sentrumsparken

Åpent parkområde omkranset av veger. Parken ligger i området mellom Nærbøsenteret og stasjonen. Parken innbyr per i dag i liten grad til opphold. I takt med fortettingen av sentrumsområdene bør Sentrumsparken på sikt være aktuell som en brukspark. Det bør legges opp til mer skjermede oppholdsareal.

Park ved Vibereiret barnehage

Nyanlagt park opparbeidet etter at granskogen ble hogd i 2009. Kun noen bøketrær står igjen fra den gamle skogen. Området er åpent og det er opparbeidet flere gruslagte arealer til fremtidige apparater eller funksjoner. Mulighetene er mange. Inntil videre er parken mangelfull og i lite bruk. Denne parken vil også bli viktigere i takt med fortettingen i sentrumsområdet.

Rekreasjonsareal

Dalabekk

Friområdet langs Dalabekk ligger helt sør i Nærbø. En turveg følger langs Dalabekk fra fv. 181 i øst og på sørsiden av den nye bebyggelsen på Motland sør. Friområdet omfatter et par lekeplasser, ballbaner og vellagshus. Etablering av kvartalslekeplass i forbindelse med ballbanen og vellagshuset vil gi et større tilbud for barn og unge i Dalabekk og Motland sør. Turvegen mangler lys. Til forlengelse av turvegen fra Motland sør mot Jærmuseet og videre mot Hå gamle prestegard er det søkt om spillemidler til gatelys.

Pyttaskogen

Dette er et skogsareal eid av Jernbaneverket med et mye brukt stinett som er godt egnet til jogging. Det bør vurderes om kommune skal sikre dette arealet til friluftsmål.

Skjeraberget

Større grøntområde med flere lekeplasser og ballbane.

Krossmyra

Krossmyra er et skogsområde nord på Nærbø. Åpen blandingsskog på en side av turveg og granskog mot

Bjorhaug industriområde i nord. Skogen nord for Furuvegen er i privat eie. Området bør sikres for offentlig friluftsmål.

Grøntområde i Urheifeltet

Et åpent grøntområde med kvartalslekeplass og ballbane. Dette friområdet har ved hjelp av stier trygg adkomst fra boligområder som ligger rundt.

Grønnstruktur

Parker og grøntområder utgjør en liten del av arealene i tettstedet, men enkelte av de som allerede eksisterer bør få en kvalitetsheving. Man bør tilstrebe å forbinde områdene bedre opp mot hverandre, mot offentlige funksjoner samt kollektivknutepunkt.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Nærbø har ca. 55 kommunale lekeplasser av ulik størrelse (2012). Dersom man tar utgangspunkt i at det maks skal være 100 m i luftlinje fra hvert hus til en småbarnslekeplass, er kun deler av tettstedet godt dekket. Hovedtyngden av lekeplassene er i boligområdene fra og med ca. 1975; sør og sørøstlig del av tettstedet; på Skjeraberget, Urheifeltet, Rosk, Motland og Dalabekk. Det er få lekeplasser i nærområdet til de eldre eneboligområdene rundt stasjonen, på Krossmyra, Kruså og på deler av Bø.

Offentlige lekeplasser på Nærbø

N 05, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 21 Dalabekk
N 25 Svernaren
N 27 Plogvegen
N 28 Urheifeltet
N 29A Hakkevegen/Sigdvegen
N 29D Greipvegen
N 30, 31, 31b Støyperivegen vel
N 32 Lønnevegen vel
N 36 Klokkarhølen
N 38 Motlandsvegen
N 41, 46 Markavegen - Vestringen (Skår)
N 42 Edlandsvegen
N 43 Bølia
N 47 Sollivegen
N 50 Nærbø torg
N 52 Huldrevegen (Bøfeltet)
N 53 Porsvegen
N 55 Blåbærtua
N 59 Konvallvegen
N 61 Blåklokkevegen
N 67, 68, 69, 70, 71, 72 Edlandsbakken vel
N 73, 74, 75, 76 Skjeraberget vel
N 79, 80 Kvibakken
N 81 Rosksletta
N 82 Motlandsmarka
N 83 Storhaugsletta
N 85 Roskdalen
N 86, 87, 88
N 89 Rosk
N 92, 93, 94 Motland sør

Kartutsnitt 1-3 viser dekningen av lekeplasser. I sentrumsområdene er disse mangelfulle. Det er viktig i forfettingen av disse områdene at det legges til rette for nye, gode lekearealer for barn i alle aldre.

Dekningen av kvartalslekeplasser er god dersom man legger til grunn en avstand i luft på 300 m. Barneskolene på Bø og Motland bør være viktige hovedlekeplasser. Motland har lite tilgjengelig og godt lekeareal.

Vellag:

På Nærbø har kommunen avtale med 12 vellag som mottar tilskudd for å skjøtte ulike friområder og lekeplasser.

Idrettsanlegg

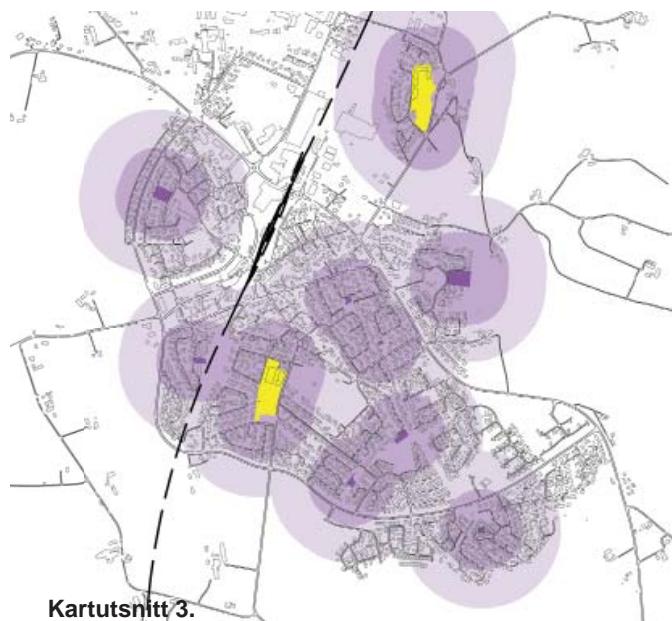
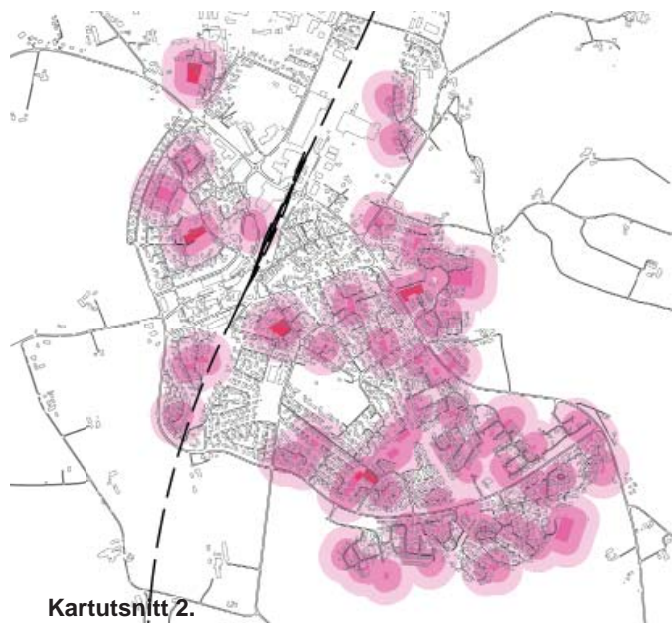
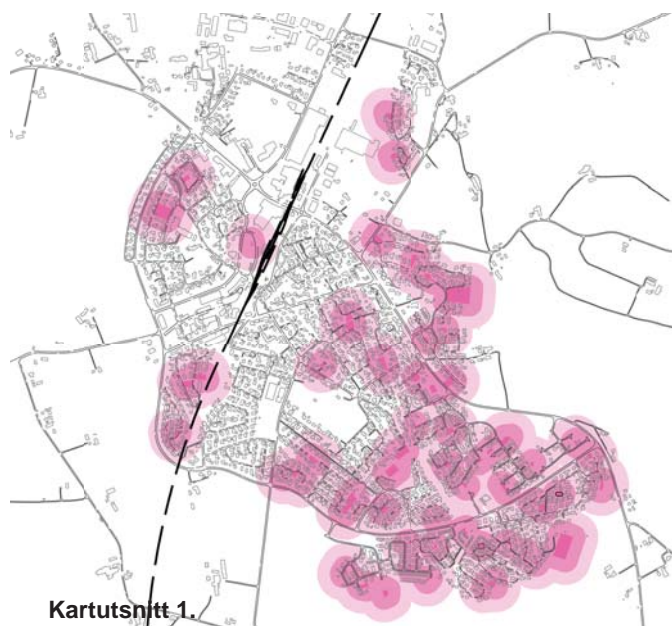
Nye Loen på Nærbø er et av Norges største kompaktanlegg med bl.a. ishall, curlingbane, to flerbrukshaller, kunstgressbane med undervarme og treningsfelt for fotball med både natur- og kunstgrasdekke. Nye Loen har vunnet flere priser for god universell utforming.

Idrettslunden ligger midt i Nærbø sentrum og dekker et areal på 46 da. Anlegget er svært mye brukt. I tillegg til Nye Loen er det og en liten flerbrukshall på Motland skule. Denne blir i hovedsak benyttet av Nærbø turnklubb og andre mindre idrettslag.

Nærbø rideklubb har opparbeidet ridebane like ved Nærbø gamle kyrkje, i gåavstand fra sentrum. Rideklubben har begrenset areal disponibelt, og savner ridestier i tilknytning til anlegget.

Svømmebasseng.

På Nærbø er det offentlige svømmebasseng ved Nærbø ungdomsskule og Hå helsesenter (Stampen).

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

Figur. Lekeplassdekning på Nærbø. Kartutsnitt 1 viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert. Kartutsnitt 2 viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

Turmuligheter på Nærbø

Kartet under viser de vanligste turløypene på Nærbø.

Gang- og sykkelvegnett

Nærbø har ett delvis utbygd vegnett for myke trafikanter. Det mangler dog sammenheng mellom de trygge ferdselsårene i tettstedet jf kart s 32 Det må prioriteres sammenhengende ferdselsårer for myke trafikanter til skole, barnehage og områder hvor det bedrives fritidsaktiviteter.

Natur og Landskap

Nærbø ligger, som Varhaug og Vigrestad, i et typisk jærlandskap, hovedtrekk kan deles inn i tre:

- flatt
- homogent med små variasjoner
- grønt, i hovedsak randsonen og utenfor tettstedet.

Det flate jærlandskapet gir store landskapsrom, som består av høy himmel, lav horisont og lange bølgende landskap, med spredt gårdsbebyggelse.

Bygningsmassen i tettstedet er i stor grad homogen, men er i ferd med å endres. Den kan grovt deles inn i tre hovedkategorier, med hovedvekt på eldre eneboligboligbebyggelse, men nå med markante innslag av rekkehusfelt og lågblokker. Sentrum består av ei blanding av eldre verneverdig småhusbebyggelse, industri- og næringsbebyggelse av ulik alder og kvalitet og nyere og høyere forretnings- og boligbebyggelse. Jernbanesporet deler sentrum og er den største barrieren. Fylkesveger og større kommunale veger fungerer som mindre barrierer. En kombinasjon av fart, trafikkmengde og bredde gjør enkelte steder barrierene større. På Nærbø gjelder dette spesielt gjennomfartsårene fv181 Opstadvegen og fv 160 Bernervegen, fv 215 Torlandsvegen og fv 159 Store Ring.

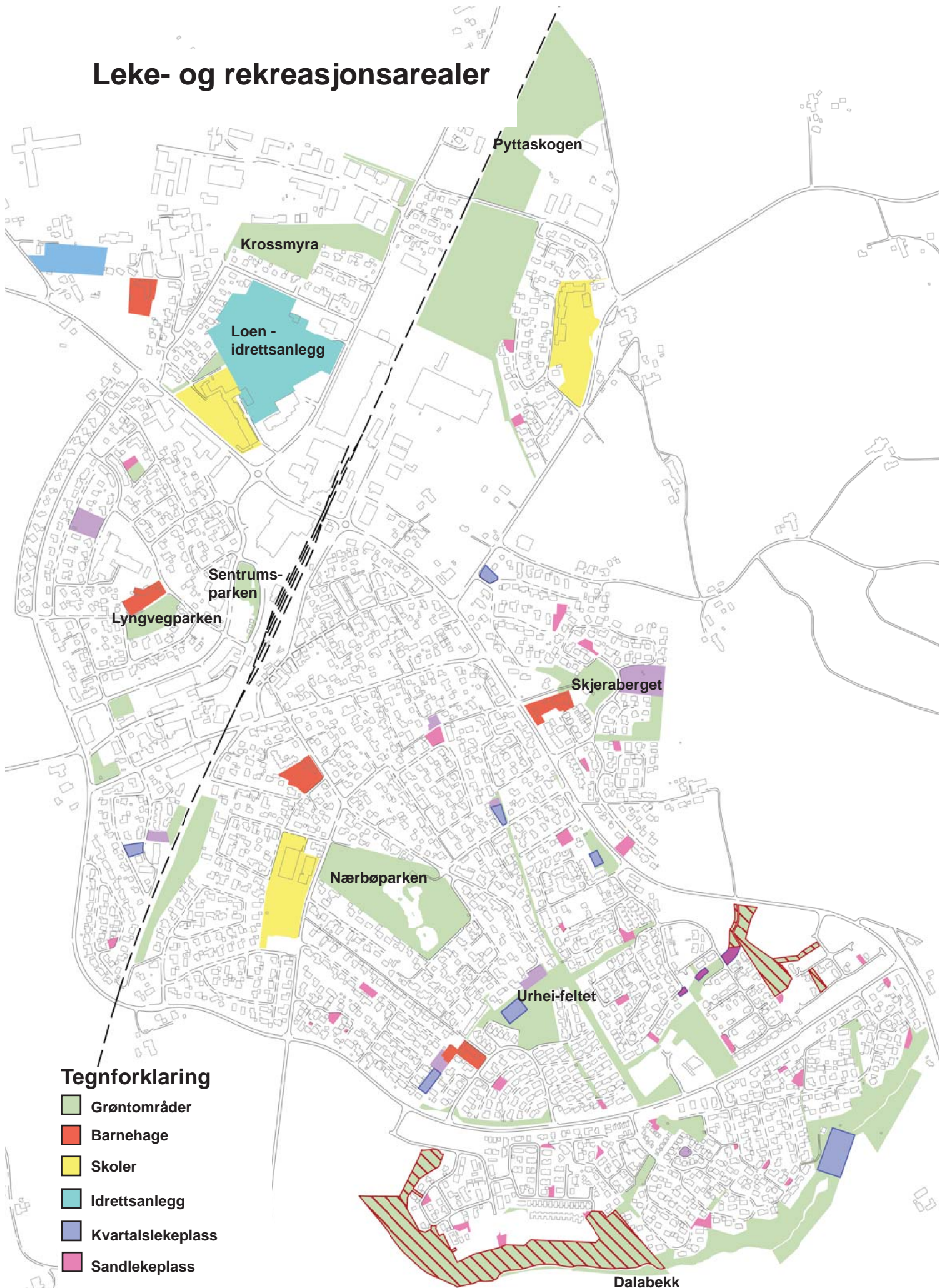
Manglende overordna grep kommer tydelig frem i sentrum av Nærbø. Sentrum mangler helhet og bevist plassering av funksjoner. Dette påvirker orienteringsevnen og den intuitive oppfattelsen av hvordan sentrum fungerer.

En kombinasjon av flatt terreng og få siktlinjer gir vansker å orientere seg i store deler av tettstedet. Nærbø kyrkje utgjør et markert landemerke.

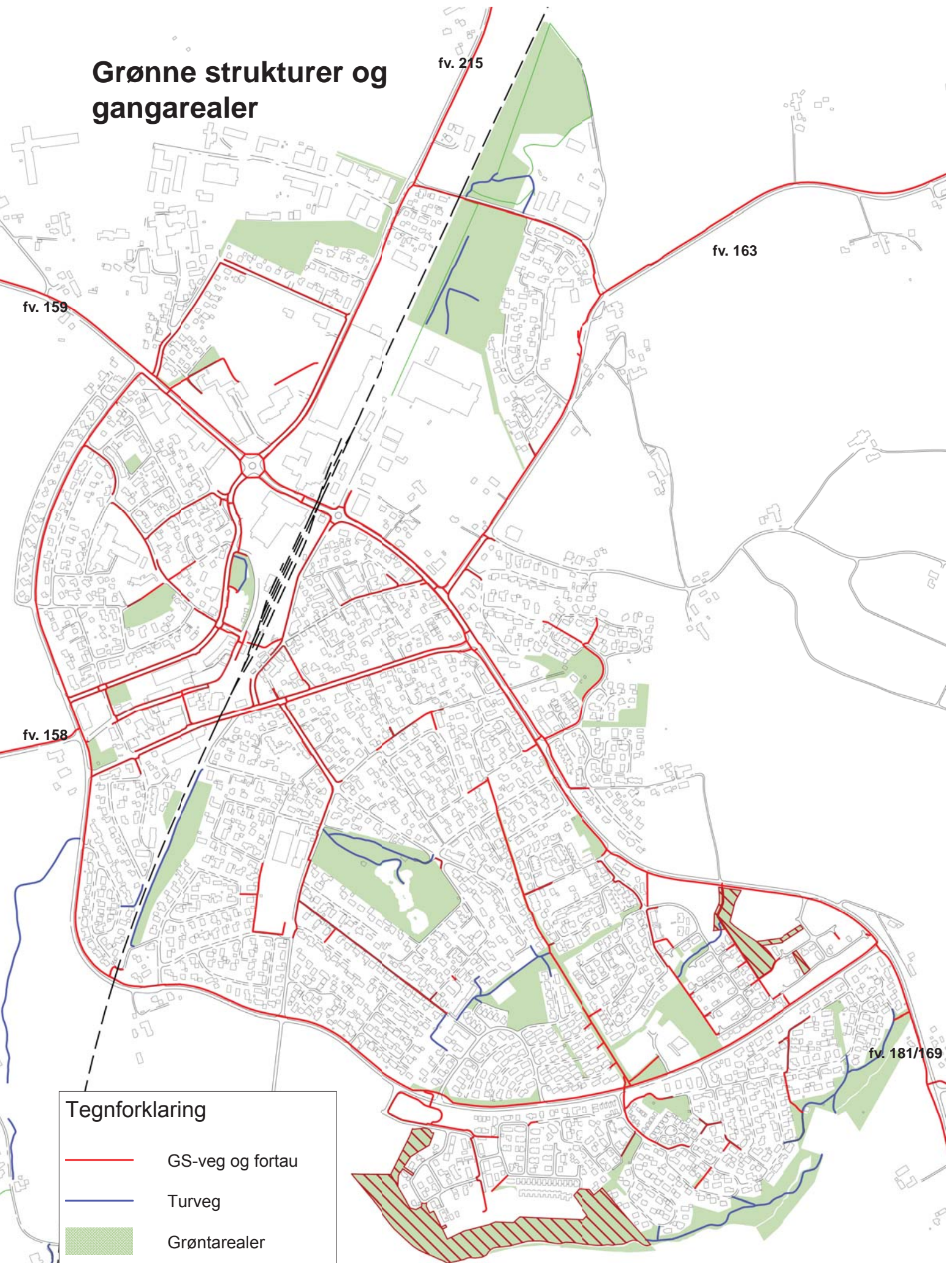

Bilde x. Scating er populært i kommunen. Scatebanene blir samlingspunkt for unge mennesker.

Leke- og rekreasjonsarealer

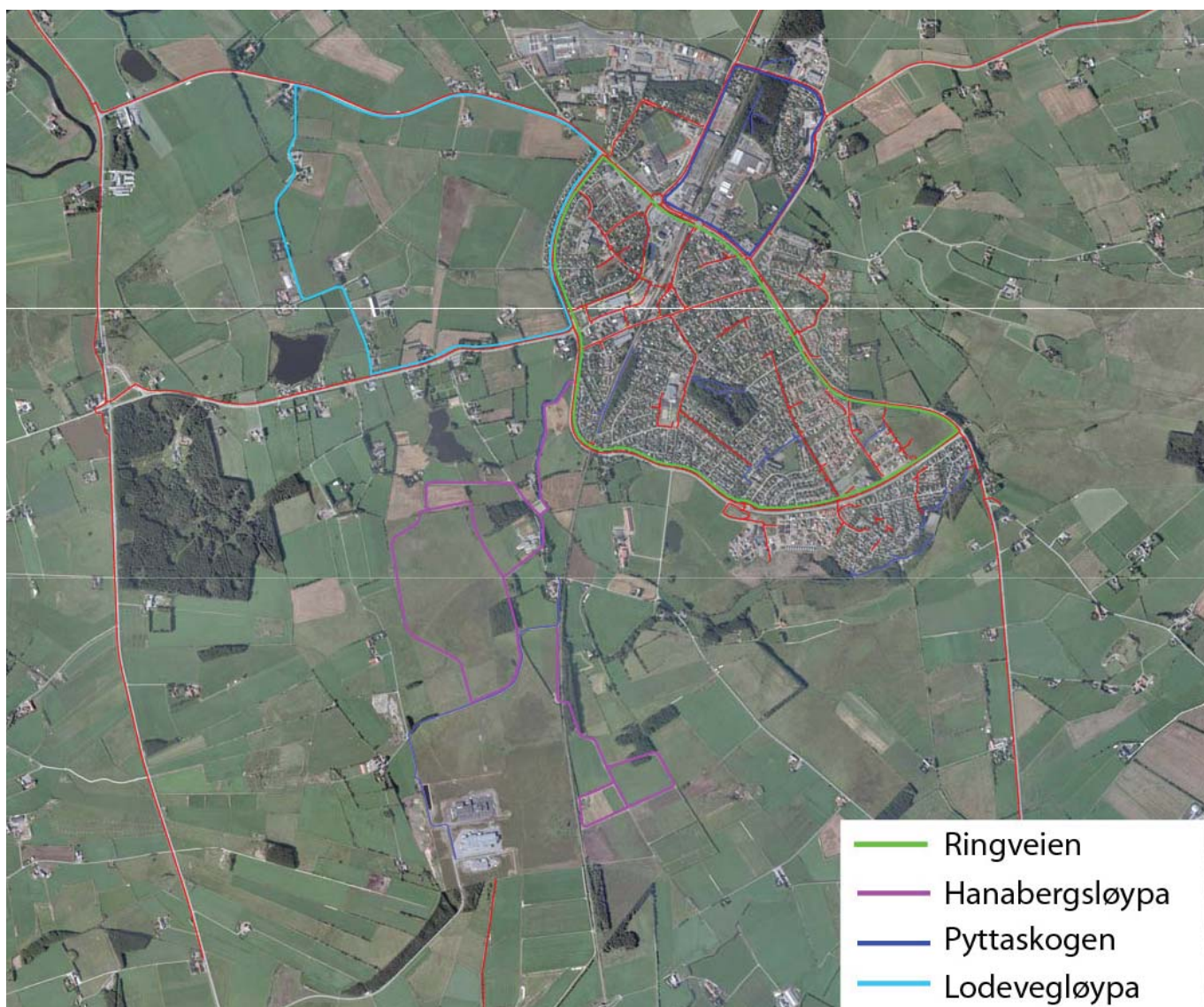
Grønne strukturer og gangarealer

Naturkvaliteter

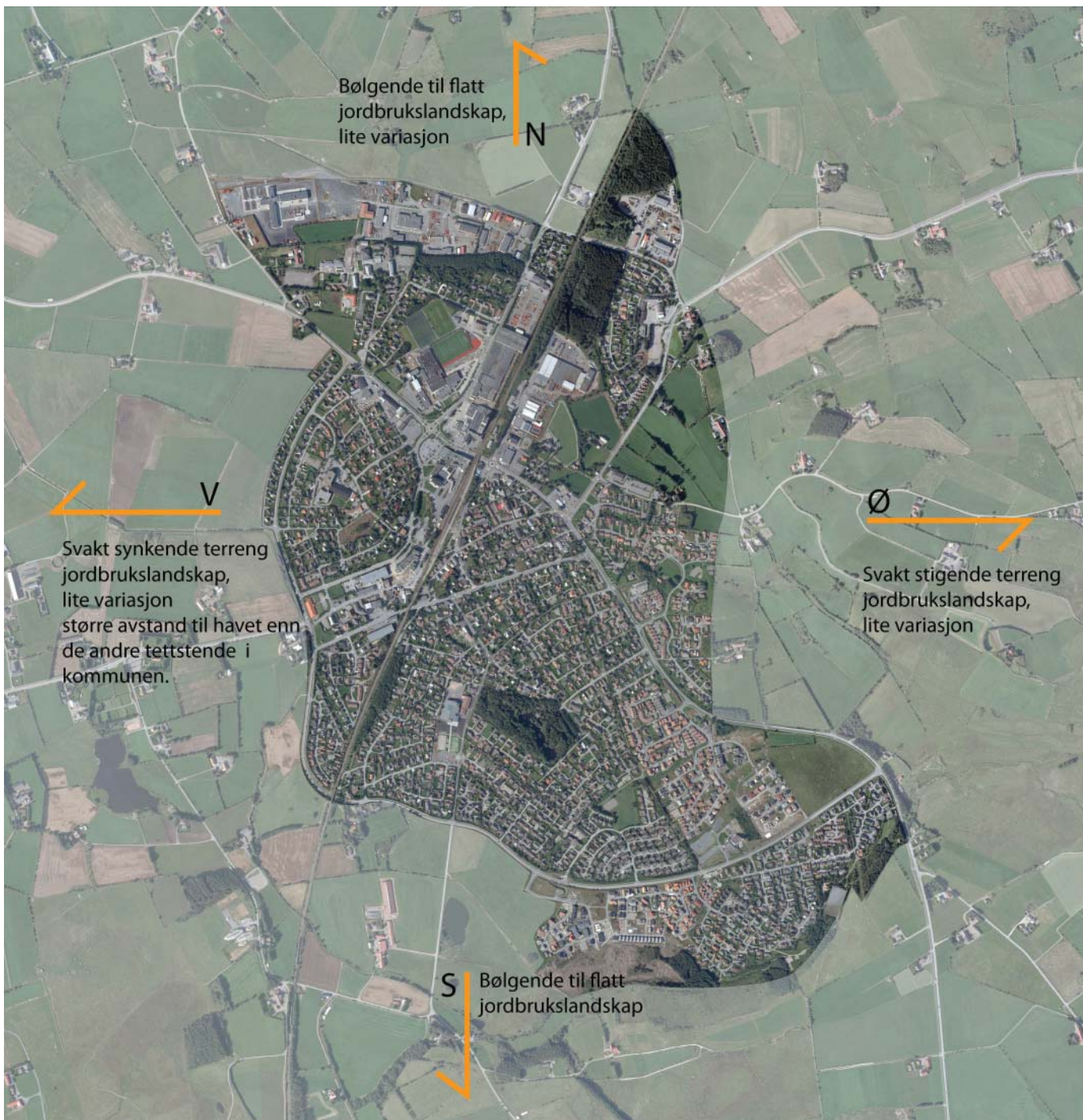

Turløyper

Kartet viser de mest brukte turløypene på Nærbø.

Overordna landskap

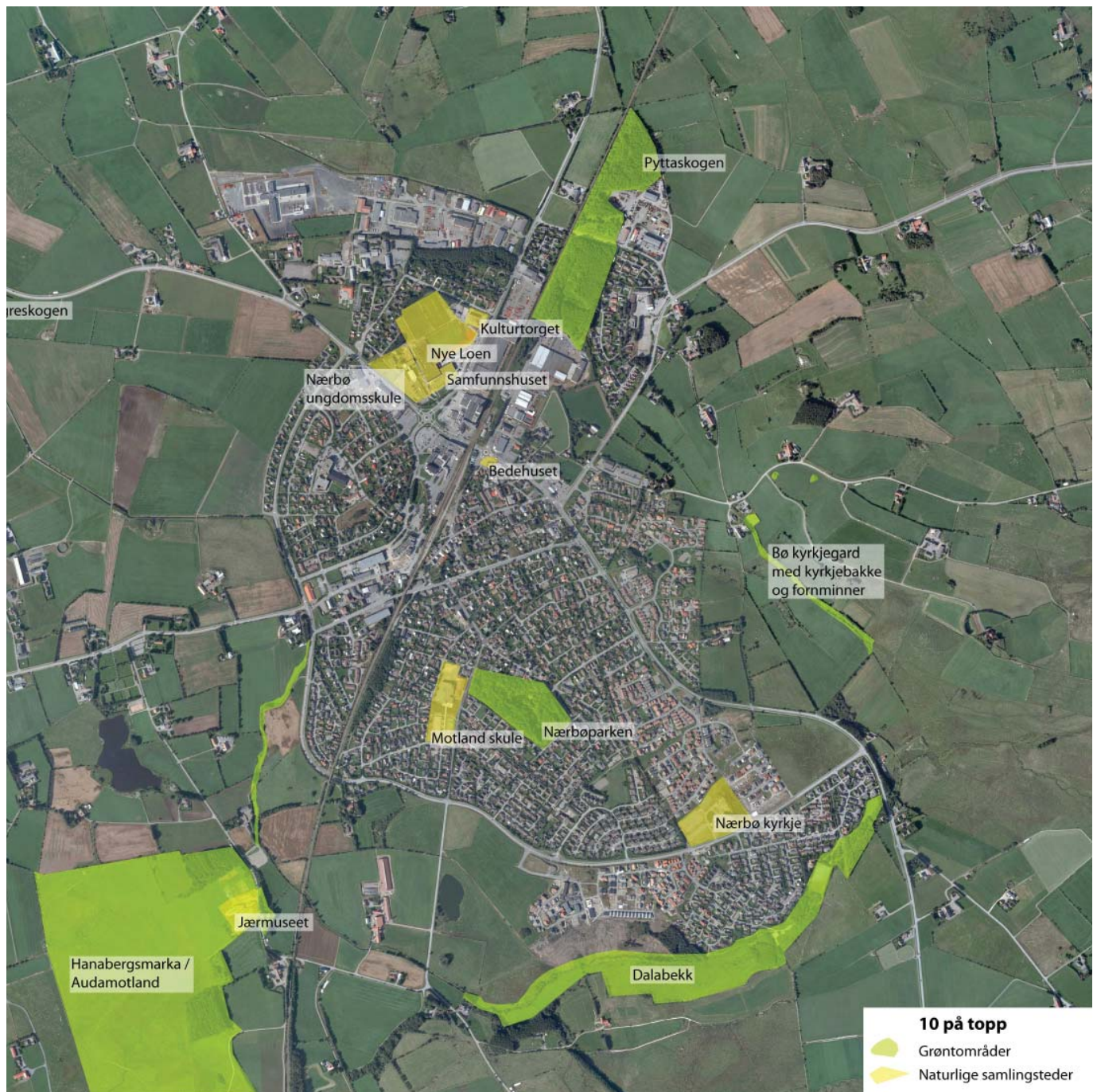

Tettstedsnær vurdering

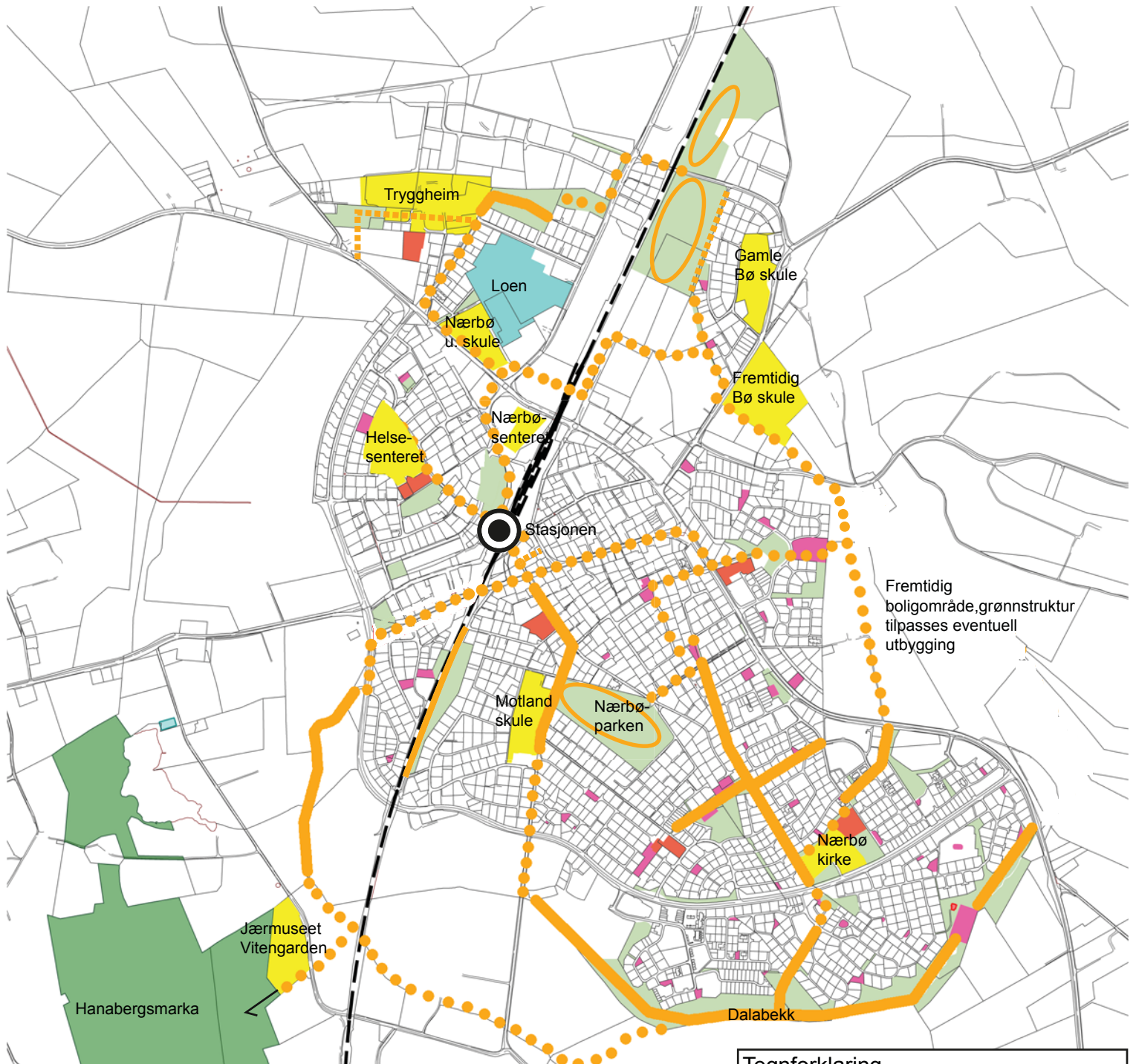
Det er viktig å tilrettelegge for gode bevegelsesmønster i forhold til eksisterende helhetlige grønne områder, som knyttes opp mot viktige funksjoner i sentrum som kollektivknutepunkt. Det er viktig å fokusere på gode krysninger over infrastruktur, spesielt opp mot de som anses som barrierer, som Jærbanen, ringvegen og trafikkerte fylkesveger markert på kartet over.

Viktige samlingssteder og grøntdrag

I arbeidet med grønstrukturen skal den knytte sammen eksisterende og velfungerende grønne områder og viktige samlingssteder i tettstedet. Over er de viktigste og største grøntdragene nevnt samt naturlige og viktige samlingssteder som den Nye Loen, Motland skule og kirken. Bø skule er ikke nevnt i kartet over, da den skal flyttes.

Konklusjonskart

Forslag til grønnstruktur er koblet opp mot eksisterende gang og sykkelveg nett.

På konklusjonskartet for Nærbø er det ikke markert gang- og sykkelvegforbindelser. Nærbø er det største tettstede og har potensiale og behov i form av størrelse og etablerte grøntarealer at det er fokusert på å sikre grønnere forbindelser. Men alle gang og sykkelvegforbindelsene kan kobles opp mot eksisterende og foreslåtte grøntkorridorer. Som nevnt er det viktig å ha tettstedsnære rekreasjonsmuligheter som kan brukes daglig.

Derfor er det forbindelsene som knyttes opp mot dagligdags gjøremål vektlagt, som vist over knyttes det opp mot skoler, barnehager og andre viktige destinasjoner. Det vil bli viktig å vektlegge å etablere og forsterke tverrforbindelsene som knytter sentrum opp mot parker og friområder. Slike forbindelser som er mer enn en gang- sykkelveg. Det er forbindelser hvor man i tillegg legger opp til en grønn og trygg gangvegforbindelse. Hvor man kan kombinere veganlegg og grønnstruktur. Et eksempel på dette er det pågående arbeidet med Opstadvegen-miljøgate. Denne er en viktig tverrforbindelse mellom sentrum, og øst og vest med pågående forfettingsprosjekter.

Tegnforklaring

- Manglende grønnstrukturforbindelser
- Eksisterende grønnstrukturdrag
- Skoler og viktige destinasjoner
- Barnehager
- Lekeplasser
- Idrettsanlegg
- Parker og friområder

Forslag til tiltak

1. Opstadvegen- miljøgaten videreføres langs fortettingsområdene fram til fv. 181.
2. Opparbeide en god sammenheng og Dalabekk, Jærmuseet og videre opp til Ringvegen og Opstadvegen miljøgate.
3. Opparbeide en god forbindelse mellom Nærbøparken og Motlandskule ned til Dalabekk. I dag har skolen en liten skolegård med lite vegetasjon og skog. Det er viktig å gi sikre trygge og mer variert forbindelse ned til Dalabekk og videre til Jærmuseet.
4. Bygge ny gangbru /undergang fra Meieritomta over /under Jernbanen for å binde sammen Nye Loen og nye boliger vest for jernbanen med ny Bø skule og barnehage.
5. Etablere god tilgang fra gang- og sykkelveg lags fv. 181 til Dalabekk.

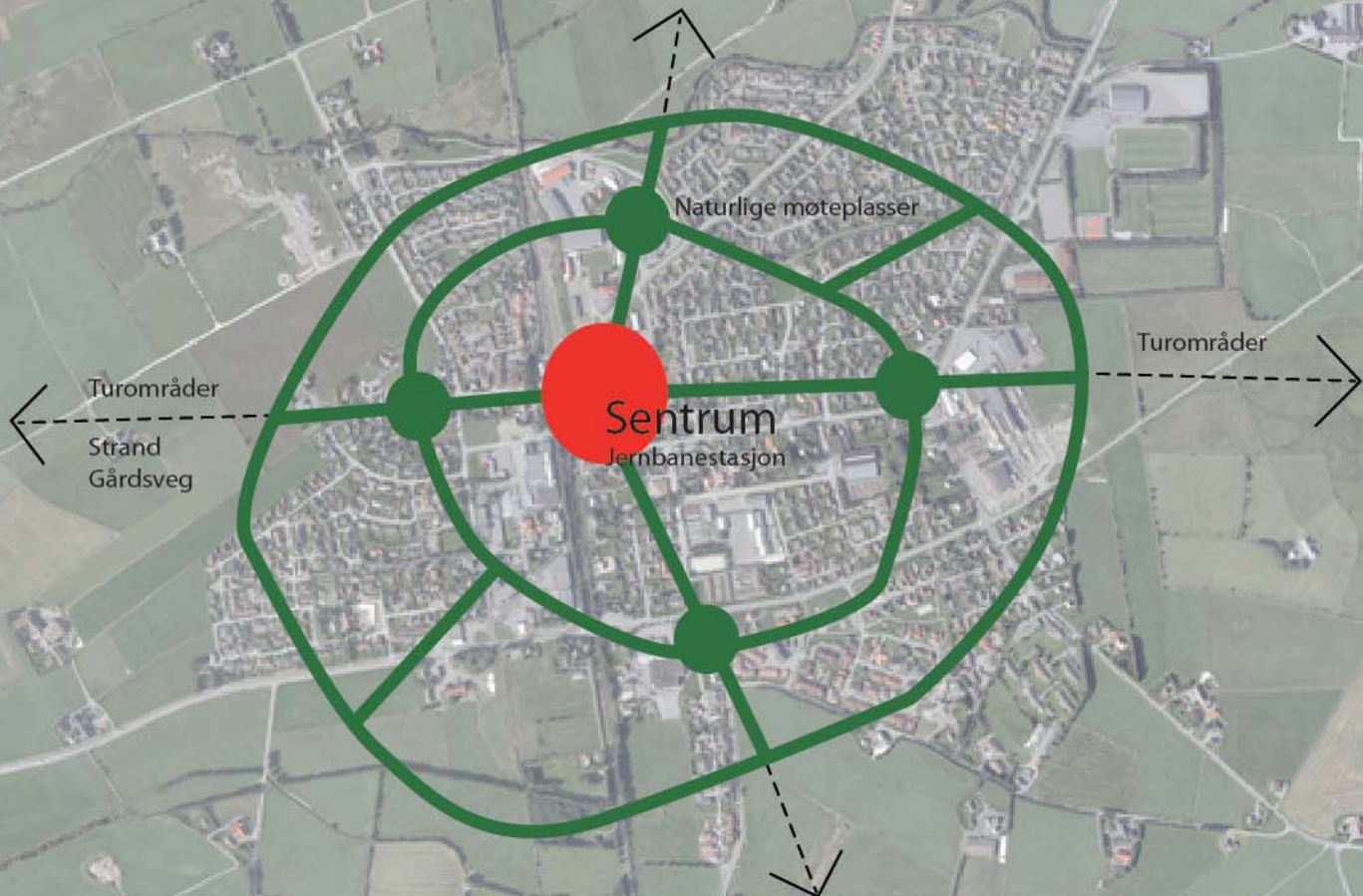
Overordna turmuligheter og attraksjoner

Nærbø har gode turmuligheter sørvest for tettstedet rundt Jærmuset, Hanaberget og Audamotland. Å sikre og utarbeide en god forbindelse mellom Dalabekk, Jærmuseet og Ringvegen som kobler seg opp mot Opstadvegen vil tilrettelegge for mer bruk i et velfungerende rekreasjonsområde med variasjon i opplevelse og formål.

For disse eksterne turdragene bør det på et senere tidspunkt utarbeides en egen plan. Med fokus på at de viktigste turmålene kan nås gjennom gang- og sykkelvegnett.

Varhaug

Om Varhaug

Tettstedsfakta

Varhaug er et tettsted på 1.63 km² og med ca. 2 800 innbyggere. Tettstedet omslutes av jordbruksarealer og har dermed begrenset areal for vekst utover. Dette fører til at de bebygde arealene i tettstedet er under utbyggingspress av mer konsentrert bebyggelse. Det er derfor viktig å ha en langsiktig plan for grøntarealene ettersom andelen boliger med lite privat uteområde vil øke og behovet for offentlige uteareal vil øke.

Grønnstrukturfakta

På Varhaug er det barne- og ungdomsskole, 4 barnehager, rundt 30 lekeplasser, flere nærmiljøanlegg og et større idrettsanlegg. Mange av disse funksjonene er forbundet med hverandre ved hjelp av grønne korridorer og trygge forflytningsårer, men flere steder kan disse gjøres mer trivelige og forbedres for å gi trygg sammenheng mellom de viktige funksjonene.

Arealbruk

I arealene definert i kommuneplanen som sentrumsområde er det ulike arealformål. På østsiden dominerer næring (dagligvarebutikker) i kombinasjon med konsentrert bebyggelse. Det er i tillegg offentlig og allmenntilgjengelig bygg, næring og industri fordelt på sentrumsområdet på begge sider av jernbanen.

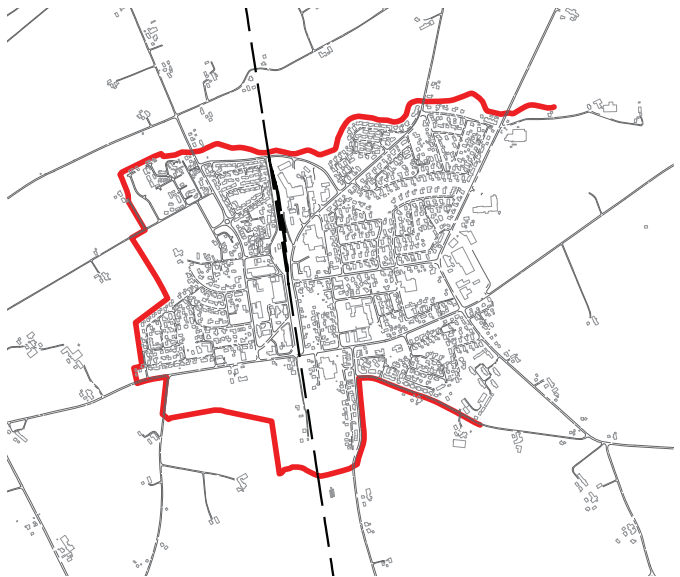
Langsiktig grense landbruk

Tettstedets fremtidige utvidelse henger sammen med langsiktig grense landbruk. Grensen mot øst er fastlagt i ny kommuneplan for perioden 2013 – 2028 og tillater bare en mindre utvidelse at tettstedet mot sørøst på Tjemsland.

Langs grensen mot øst kan det være naturlig å legge en fremtidig turveg for å danne et ytre tur- og grøntdrag.

Kartet viser et ortofoto av tettstedet Varhaug. Den røde streken viser jernbanens deling av tettstedet. Jernbanen er den viktigste barrieren for grønnstrukturen og sammenknytting av arealene

Kartet viser langsiktig grense landbruk i gjeldende kommuneplan for Hå kommune 2007-2022. Grense kan bli justert i rullering av kommuneplan i 2013. Grense mot øst fastsettes ved rullering av kommuneplan.

Rekreasjon og friluftsliv

Parker og plasser

Rådhusplassen

Rådhusplassen

Torget ved rådhuset brukes lite, men brukes til tider til skating av ungdom i området. I førjulstida brukes torget til juletreet og juletresalg og en sjelden gang til andre begivenheter.

Bratlandslunden

I trekanten vest for jernbanen og sør for Bratlandsåna ligger et pent parkområde med flotte flerstammede trær. Parken avgrenses av turvegen langs åna i nord, vegen i sør, crossbanen i vest og jernbanen i øst. Åpenheten er en av kvalitetene som gjør området særpreget, men spesielt åpenheten mot vegen hindrer at området blir brukt ettersom det ikke føles skjernet fra innsyn.

Tjemslandshagen

Parkdraget i Tjemslandshagen har flere gode kvaliteter, men påvirkes av at innrammingen er hakkede, blant annet med flere garasjer som står helt inn mot friområdet og hindrer et åpent, sammenhengende areal.

Ny park

I kommuneplanen 2007 - 2022 er det vist ny sentrumspark vest for Dysjalandsvegen. I forslag til ny kommuneplan (2013 - 2028) er grøntarealet flyttet noe og vil bli tilpasset nye offentlige bygg (skole og barnehage) i detaljreguleringen.

Rekreasjonsareal

Bratlandsåna

En av de flotteste kvalitetene innen grøntstruktur i Varhaug er draget langs Bratlandsåna i den nordre delen av Varhaug. Åna definerer et tydelig skille mellom bolig og landbruk i nord. Langs åna finner vi en flott opparbeidet turveg med grusdekke. Turvegen er en naturlig ferdselsåre for denne delen av Varhaug, og er mye brukt til både rekreasjon og annen forflytning til fots eller på sykkel. For å benytte turvegnettet ved Bratlandsåna er det mulig å parkere ved idrettsanlegget eller ved Rådhuset.

Dublandsfeltet

Grøntdrag med grusveg som sammen med deler av turvegen ved Bratlandsåna gir tilnærmet en rundløype.

Grønnstruktur

Store deler av boligene på Varhaug mangler grøntdrag i umiddelbar nærhet. Det bør prioriteres å opparbeide forbindelser ved etablering av ny bebyggelse. Trygge overganger og sammenheng mellom eksisterende grønnstruktur og kollektivknutepunkt bør ha høy prioritering.

Bratlandslunden med sine flerstammede trær og klippet gress gir et parkmessig preg av høy kvalitet.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Totalt har Varhaug 26 kommunale lekeplasser spredt rundt i tettstedet. Dersom man tar utgangspunkt i at det maks skal være 100 m i luftlinje fra hvert hus til en småbarnslekeplass så er tettstedet godt dekket. Enkelte eldre eneboligområder mangler sandlekeplass, f.eks. rett nord for Varhaug barneskole. Dekningen av kvartalslekeplasser er god dersom man legger til grunn en avstand i luft på 300 m. Barneskolen er en av de viktige hovedlekeplassene på Varhaug, mens barnehagene på kveldstid og i helger er viktige lekeplasser for de små.

Offentlige lekeplasser i Varhaug:

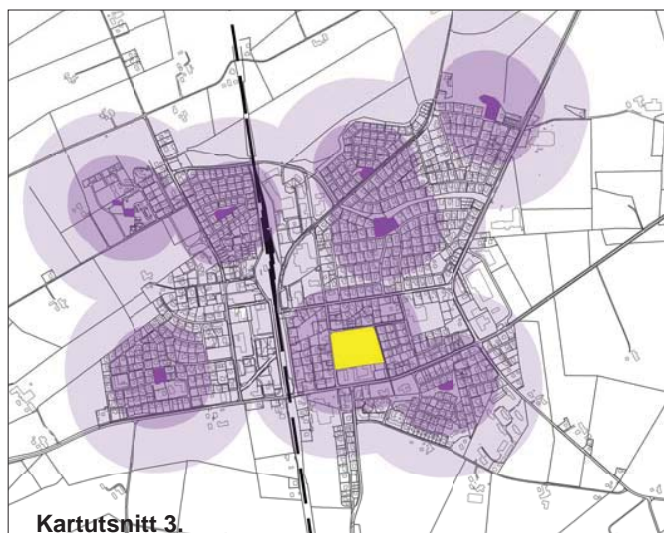
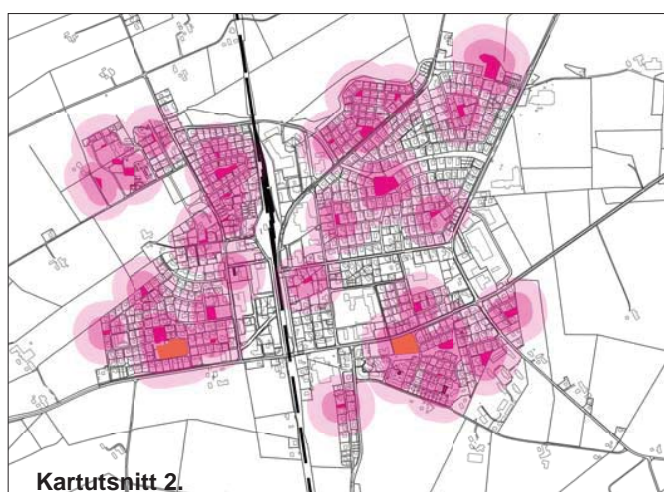
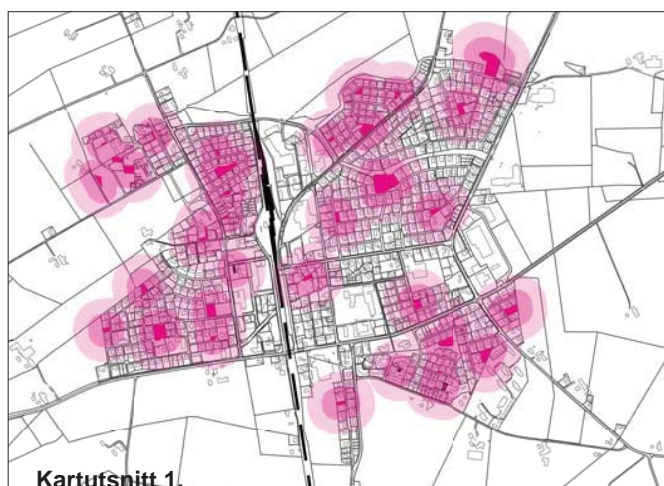
- Va 01, 03, 04 og 05 Lensmannsgarden
- Va 06 Dysjlandsvegen/Ringvegen
- Va 13 Kristian Hålandsfeltet
- Va 14 Klokkarvegen
- Va 15 Klokkarmarka
- Va 16 og 17 Bratlandshagen/Skreddarvegen
- Va 22, 23, 24 og 25 Damebyen
- Va 27 Bratlandsåna
- Va 29 Kråkevegen
- Va 30 Erlevegen
- Va 32 og 36 Trånerudla
- Va 35 Dublandsfeltet/Tranevegen
- Va 39 Skreddarvegen
- Va 40 og 46 Bratlandsmarka
- Va 41 Bratlandstunet
- Va 42 Meierigata
- Va 45 Eivindshagen

Vellag

På Varhaug har kommunen avtale med 6 vellag som mottar tilskudd for å skjøtte ulike friområder og lekeplasser.

Idrettsanlegg

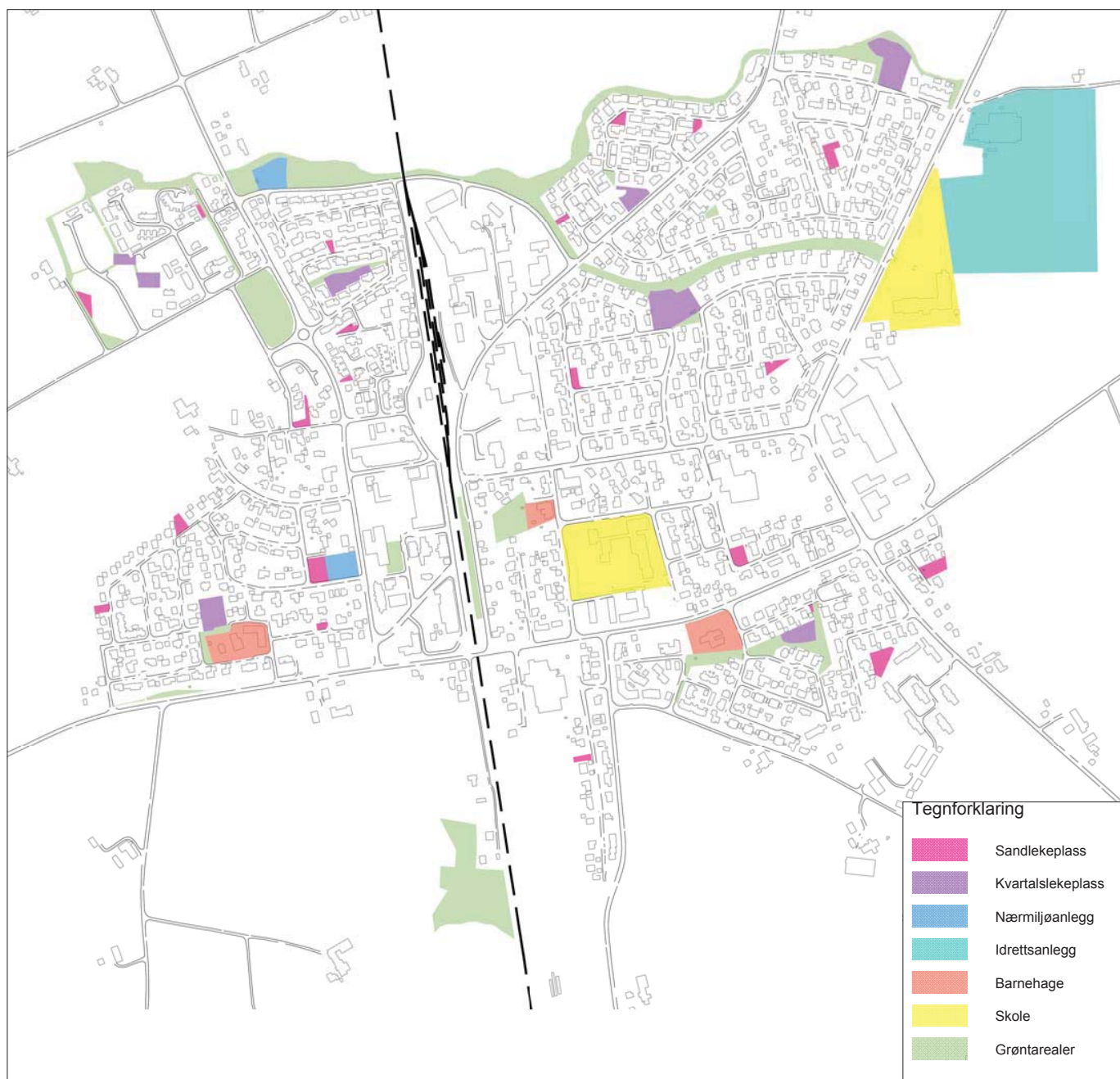
Varhaug IL har med årene opparbeidet et stort idrettsanlegg med ulike aktivitetstilbud. Anlegget har 2 nye kunstgressbaner, en gressbane og 2 grusbaner for fotball. I tillegg har anlegget en friidretts grusbane, ballbinge, bordtennisanlegg, skateboardanlegg, sandvolleyballbane, tennisbane, diverse småanlegg og diverse haller, en av dem med et innendørs klatreanlegg.

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

Figur x. Lekeplassdekning i Varhaug. Kartutsnitt 1 viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert. Kartutsnitt 2 viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

Leke- og rekreasjonsarealer

Kart x. Leke- og rekreasjonsarealer på Varhaug. Lekeplassene er delt inn i sandlekeplasser og kvartalslekeplasser.

Gang- og sykkelvegnett

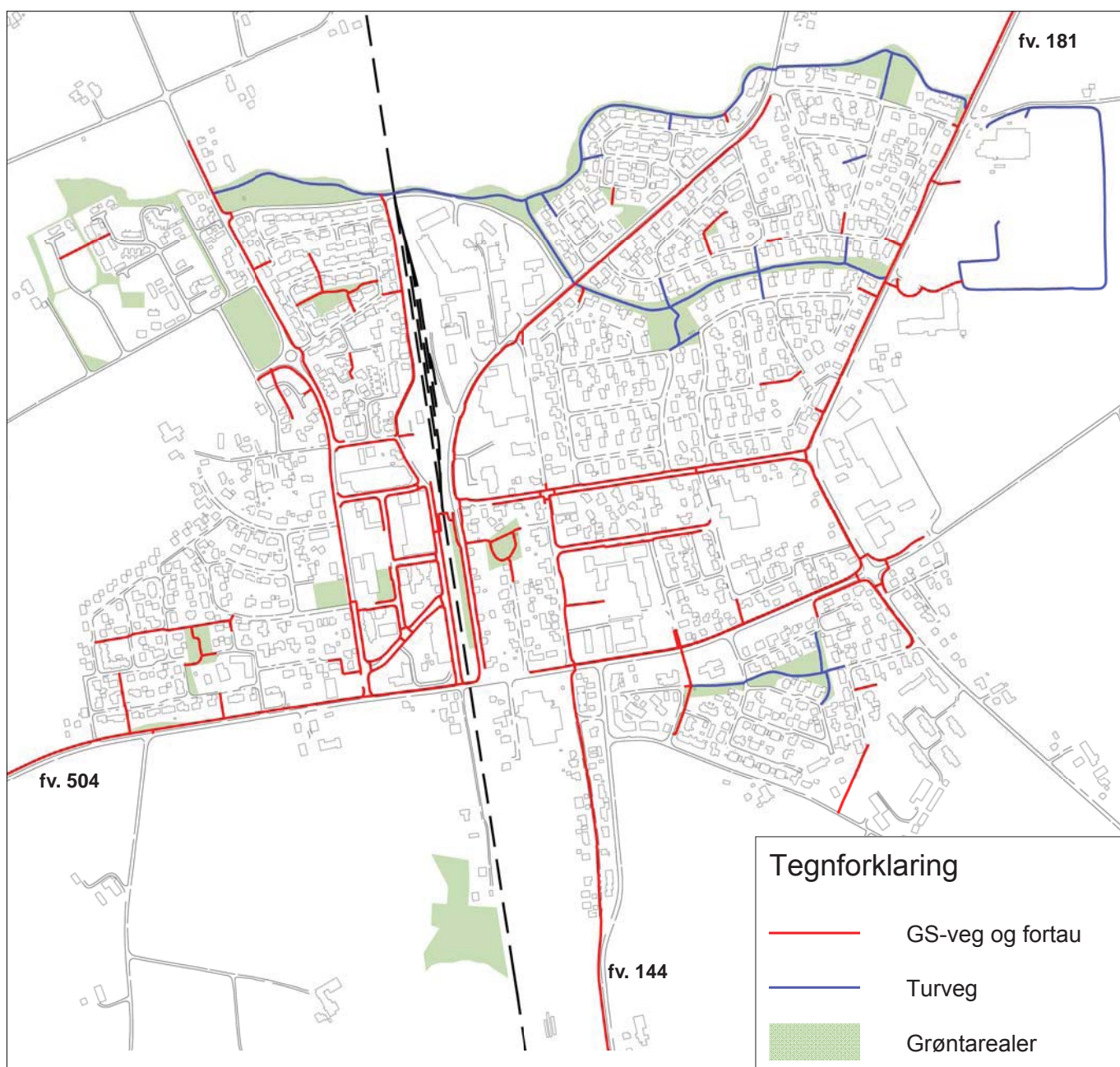
Varhaug har et delvis utbygd vegnett for myke traf kanter innad i tettstedet. Spesielt viktig er trygge veger fram til skoler og viktige idretts- og rekreasjonsareal der barn og ungdom ferdes på egenhånd.

Gang og sykkelveger

Hovedstrekninger for gs-veg ut av tettstedet:
Vestover langs fv. 504 - Varhaugvegen ut til fv. 44

Vegnett for myke trafikanter

Kart x. GS-veger, fortau og turveger vist i sammenheng med de største grøntarealene.

Nordover langs fv. 181 - Opstadvegen til Nærbø
Sørover langs fv. 144 - Odlandsvegen til Vigrestad
Østover langs fv. - Buevegen til E39

Med et stort antall arbeidsplasser i Kviamarka i næringsmiddelområde, er det viktig å tilrettelegge for arbeidsveg for gående og syklende fra Varhaug. Fra stasjonen i Varhaug til Kviamarka industriområde er det omtrent 3 km dersom man benytter veier som går rett nordover. Omtrent halvparten av strekket har allerede fortau eller gs-veg mens den resterende halvdel av en eventuell rute er ved henholdsvis kommunal og på privat veg. Kjørvegen til Kviamarka industriområde er derimot ca 5,7 km.

Turveg
Mangler lys ved ny bebyggelse på Bratlandstunet.
Hvor mange sitteplasser?
På Varhaug bør det være et mål å etablere sammenhengende turdrag omkring hele tettstedet. For å kunne realisere visjonen er det en del barrierer som må brytes ned, blant annet utfordringer rundt kryssing av jernbanespor, bilvei og eventuelle friområder som oppfattes av brukeren som private og derfor hindrer bruk.
Barneveg - barnetråkk
Enkelte strekninger der det ferdes barn og unge

mangler sammenheng for å skape en trygg forbindelse. Et eksempel på dette er strekket over jernbanebrua som mangler sammenhengende fortau/gs-veg der barn og unge benytter dette som skoleveg. I barnetråkkundersøkelsen er dette satt som en av de farlige strekningene for barn i tettstedet. Spesielt for barn sør i Lensmannsgarden er dette en naturlig skoleveg. Ny reguleringsplan vil legge opp til en endring i krysset øst for jernbanen, men tidsaspektene for en eventuell endring er uklar.

- Verdisetting friluftsliv/rekreasjon (analysemetode for utvelgelsen)

Områder som rangeres svært høyt av beboerne, eks. lekeområder, nærturterreng m.v.
Områder med høy bruksfrekvens
Områder med reguleringsmessig status
Størrelse (dvs. store framfor mindre, men ikke absolutt,- viktighet for bruk må vurderes)
Områder for spesiell bruk
Opplevelserikt innhold/variasjon
Sammenhengende struktur

Turveg

Mangler lys ved ny bebyggelse på Bratlandstunet. Hvor mange sitteplasser?

På Varhaug er målet å etablere sammenhengende turdrag omkring hele tettstedet. For å kunne realisere visjonen er det en del barrierer som må brytes ned, blant annet utfordringer rundt kryssing av jernbanespor, bilvei og eventuelle friområder som oppfattes av brukeren som private og derfor hindrer bruk.

Barneveg - barnetråkk

Enkelte strekninger der det ferdes barn og unge mangler sammenheng for å skape en trygg forbindelse. Et eksempel på dette er strekket over jernbanebrua som mangler sammenhengende fortau/gs-veg der barn og unge benytter dette som skoleveg. I barnetråkkundersøkelsen er dette satt som en av de farlige strekningene for barn i tettstedet. Spesielt for barn sør i Lensmannsgarden er dette en naturlig skoleveg. Ny reguleringsplan vil legge opp til en endring i krysset øst for jernbanen, men tidsaspektene for en eventuell endring er uklar.

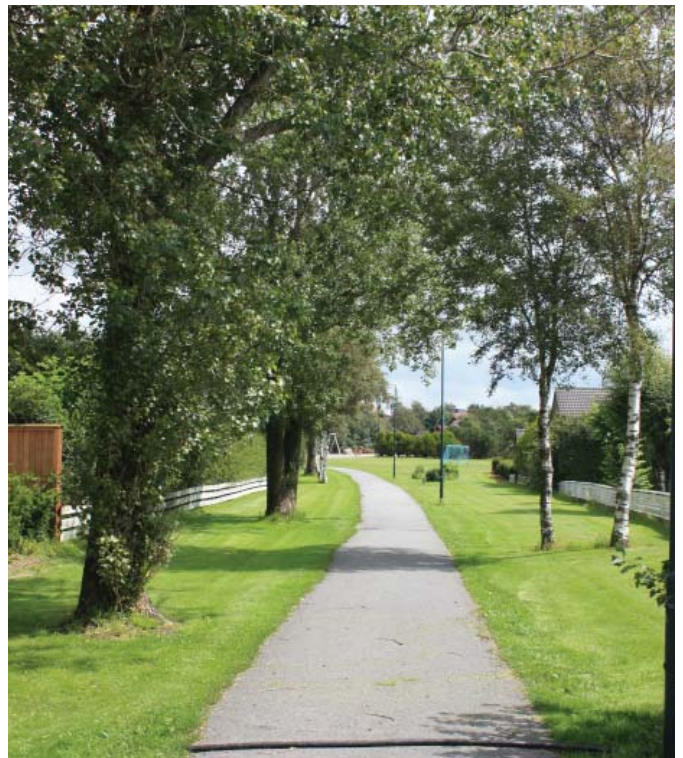
Registreringer

Innenfor tettstedet Varhaug har man mindre, spredte og til dels sammenhengende grøntområder.

Av kartet på forrige side får man en oversikt over idrettsanlegg, barnehager og andre steder for opphold for innbyggere i alle aldre. I tillegg kommer ferdselsårer mellom plassene frem. Det er flere sammenhengende grønne kanaler for ferdsel på Varhaug, utfordringen for disse ferdselsårene er å skape sammenheng og trygge kryssinger.

Type lekeplasser

Type grøntområder

Grøntdrag på Varhaug

Turmuligheter i Varhaug

KKartet under viser de fire vanligste turløypene i Varhaug. Løypene har oppstått noe tilfeldig ift eksisterende stier og gang- og sykkelveger, men lav ådt og fartsgrense har innvirket. Turvegene har også naturlig blitt lagt opp mot naturlige og varierte

rekreasjonsmål som; åpne jordbrukslandskap, Jærstrendene landskapsvernområde, Varhaug gamle kyrkjegård, Brattlandsåna og ved idrettsanlegget.

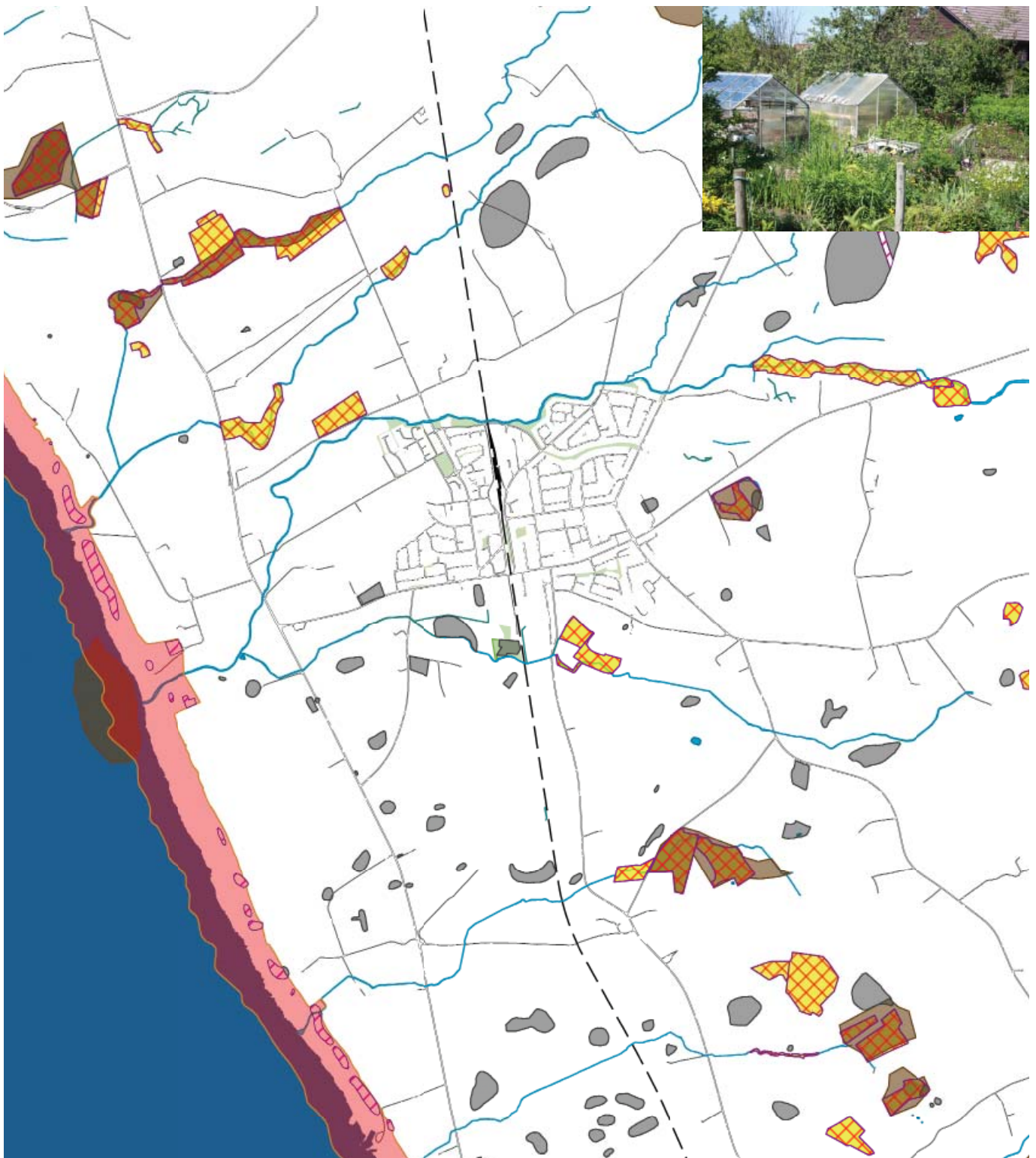

Varhaug gamle kirkegård

- Hvordan skal grøntområde langs Brattlandsåna videreføres?
- Hvordan kan man etablere en trygg trasé for å nå Jærstrendene?
- Burde man etablere en grønn lunge i sentrum av Varhaug?
- Hvordan knytte viktige nærmiljøanlegg opp mot trygge adkomstveier og grønne korridorer?
- Hvilke gang- og sykkelveger bør knyttes opp til et overordna nett?

Natur

	Naturtype prioritetsområde		Biologisk mangfoldsområde		Kulturminne
	Båndlegging etter flere lovverk		Planteområde		ElvBekk
	Buffersone		Viltområde		Innsjø
	Naturvernområde		Større grøntdrag		Havflate

Landskap

Varhaug har et typisk Jærlandskap, hovedtrekk kan deles inn i tre;

- f att
- homogent med små variasjoner
- grønt, i hovedsak randsonen og utenfor tettstedet.

Det f ate Jærlandskapet gir store landskapsrom, som består av høy himmel, lav horisont og lange bølgende landskap, med spredt gårdsbebyggelse.

Bygningsmassen i tettstedet er homogent. Den kan grovt deles inn i tre hovedkategorier, med hovedvekt på boligbebyggelse, spredte industrifelt og noe sentrumsbebyggelse rundt jernbanestasjonen. Det er få bygninger innenfor kategoriene som skiller seg ut. Bebyggelsen er lav, utenom «Ingridtunet» i sentrum. Jernbanesporet deler sentrum, og er den største barrieren. Fylkesveger og større kommunale veger fungerer som mindre barrierer, gjennomfartsårene Fv. 504 Varhaugvegen/Buevegen og Fv. 181 Opstadvegen er eksempler på dette.

Manglende overordna grep kommer tydelig frem i sentrum av Varhaug. Sentrum mangler helhet og bevist plassering av funksjoner. Dette påvirker orienteringsevnen og den intuitive oppfattelsen av hvordan sentrum fungerer.

En kombinasjon av f att terreng og få siktlinjer gjør det vanskelig å orientere seg i store deler av tettstedet. Tilstøtende landskap er åpent og f att, men skråner fra øst til kysten i vest. I øst ser man fra Varhaug vindturbinene i vindkraftverket Høggjæren.

Overordna landskap

N- Utsyn over åkrer med enkeltliggende gårder. Lite terrengforskjeller.

Ø- Svak stinging mot øst. Vindmøllene på Høggjæren vindpark fungerer som landemerker.

V- Svak helning mot sjøen

S- Bølgende jordbrukslandskap

Tettstedsnær vurdering

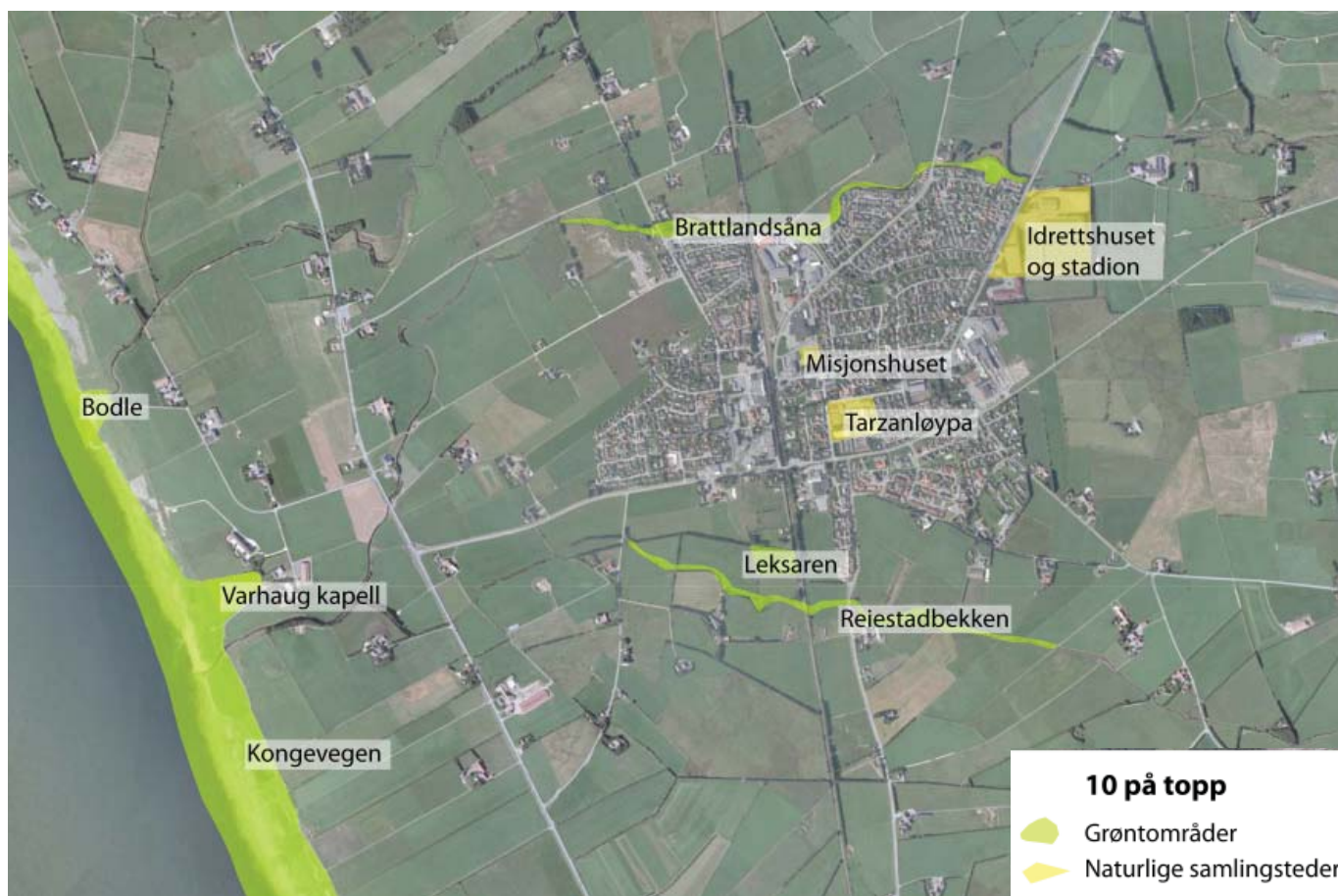

Tettstedet oppfattes utfyllende. Sentrumet er lite helhetlig. Veg og med mange parkeringsplasser utgjør hovedinntrykket. Bygningsstrukturene er varierende i skala. Sentrum er preget av at det er under transformasjon.

Jernbanen og fylkesveger opptrer som barrierer og deler opp tettstedet på flere områder. Boligbebyggelsen opptrer som en homogen masse.

Omkransningen av sentrum skal illustrere hvilke områder som er tilgjengelig og ikke tilgjengelig. Tettstedet og omgivelsene er grønne, men alt som er jordbruk er ikke tilgjengelig for bruk.

Viktige samlingssteder og grøntdrag

10 på topp skal gi en indikasjon på hvor det kan være interessant å legge nye tursiter/ forbedre eksisterende.

10 på topp

- 1.Brattlandsåna (landskap, naturområde og biotop)
- 2.Leksaren (arkeologi/kulturminne og naturområde)
- 3.Reiestadbekken (landskap, natur og biotop, ikke opparbeidet)
- 4.Kongevegen (landskapsvernområde, naturområde og kultur- og landskapsmiljø)
- 5.Varhaug kapell (landskap, naturområde og kulturmiljø)
- 6.Bodle (landskap, naturområde og kulturmiljø)
gammel båtstø, lute, kvernhus

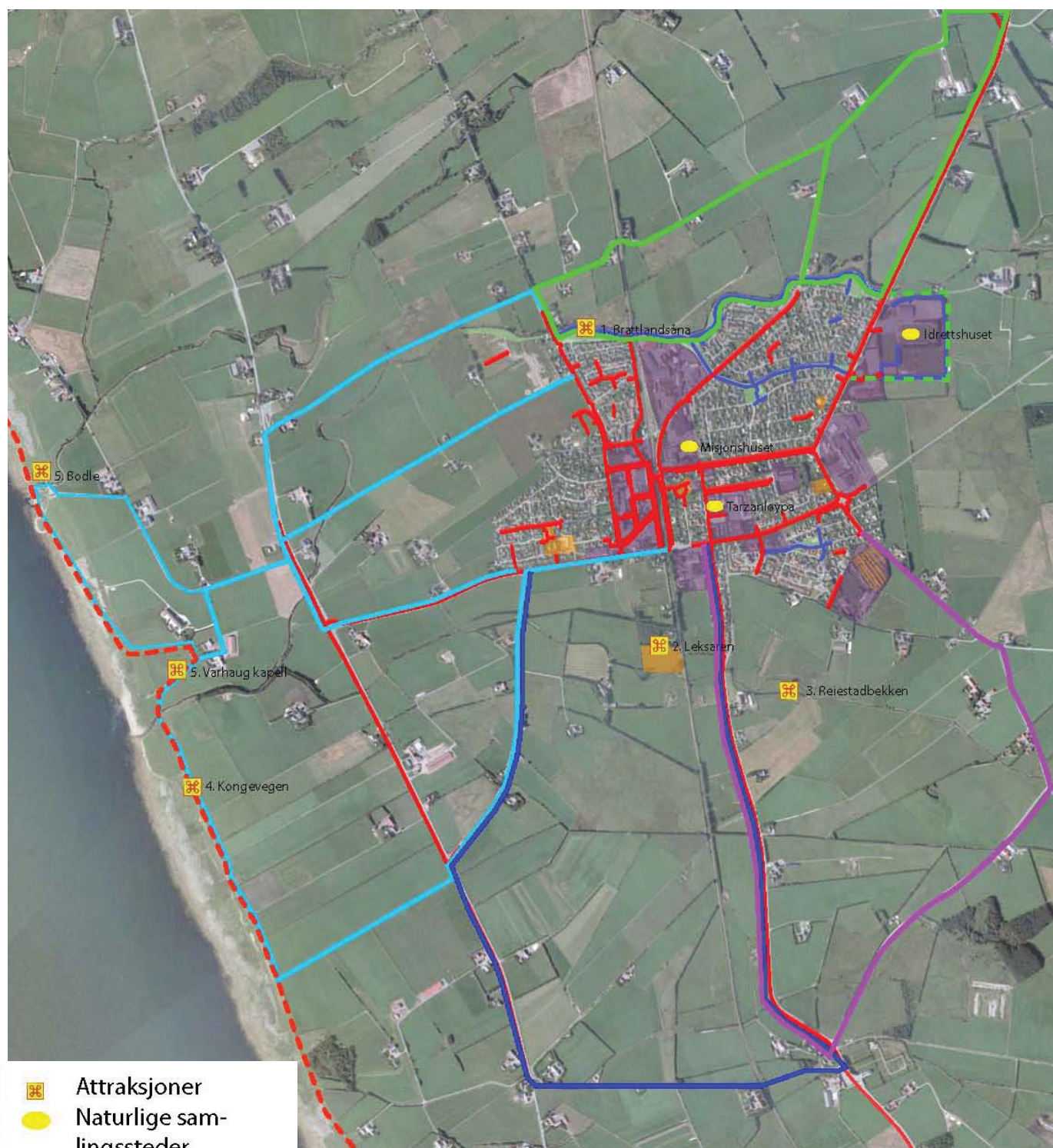
Naturlige samlingssteder

- 1.Misjonshuset- samlingsplass, kulturbygg
- 2.Idrettshuset- idrettsanlegg og naturlig samlingsplass
- 3.Tarzanløypa- på Varhaug skule

Rik og variert flora langs Brattlandsåna, bidrar til en variert opplevelse langs Brattlandsåna.

Turløyper, attraksjoner og verdifulle miljøer

- Attraksjoner
- Naturlige samlingssteder
- Verdifulle miljøer
- Verdifulle grønnstrukturer
- Sammensatte miljøer
- Kongevegen
- Ånestadløypa
- Kydlandløypa
- Husveggløypa
- Varhaugløypa

Kartet viser at de fleste verdifulle miljøene kan man nå på gang og sykkelveger eller stier. Leksaren og Reiestadbekken er områder som må sikres gjennom fremtidige planer.

Verdivurdering

1. Lensmannsgarden

Gamle bygninger forenet med nye. Flott tilstøtende grøntområdet med majestetiske trær.

2. Leksaren

Fint grøntområde med viktige og synlige kulturminner.

3. Uteområde ved Trekløveren barnehage

Godt tilrettelagt grøntområdet, delvis bortgjemt, med flere funksjoner.

4. Løe

Gammel velholdt løe som gir bomiljøet et særpreg, med en historisk forankring.

5. Enebolig med majestetisk hage

Åpen velholdt hage med majestetiske trær som skiller seg positivt ut fra resten av bebyggelsen.

6. Klokkartunet

Øvre del av institusjonsområde har gode landskapskvaliteter, store åpne grønne rom med god utsikt og varierende vegetasjon.

7. Grøntdrag langs Brattlandsåna

Helhetlig grøntdrag med flere tilknyttet rekreative funksjoner.

8. Grøntdrag ved Tjemslandshagen

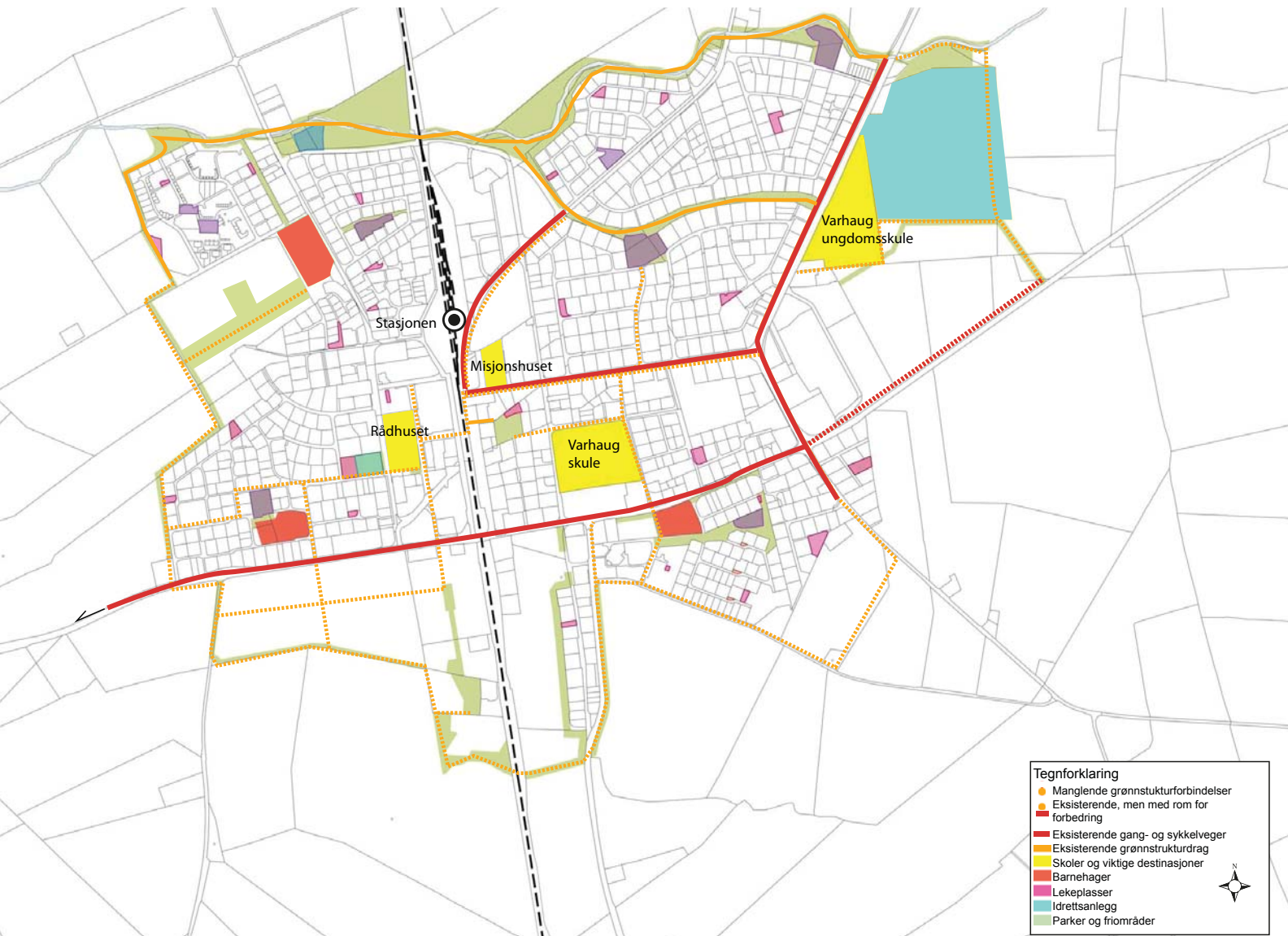
Helhetlig og gjennomført grøntområdet i midten av bolig- og barnehageområde.

- Kan flere renseparker eller fordrøyningbasseng etableres for å gi et variert landskapsbilde og øke opplevelsen og møte overvannsproblematikken?

- Kan kombinerte grøntområder og siktkorridorer gi større variasjon i tettstedslandskapet?

- Skal man ha et bevisst fokus på variert landskapsbilde?

Konklusjonskart

På kartet for Varhaug er det markert noen gang og sykkelvegforbindelser. De er tatt med for å vise at de kan kobles opp mot eksisterende og foreslåtte grøntforbindelser. Tettstedsnære rekreasjonsmuligheter som kan brukes daglig er viktig. Varhaug har få større grønne områder tilgjengelig i sentrum. Ved transformasjon av industriområdene blir det viktig å sikre gode grønne forbindelser og større grønne "lunger".

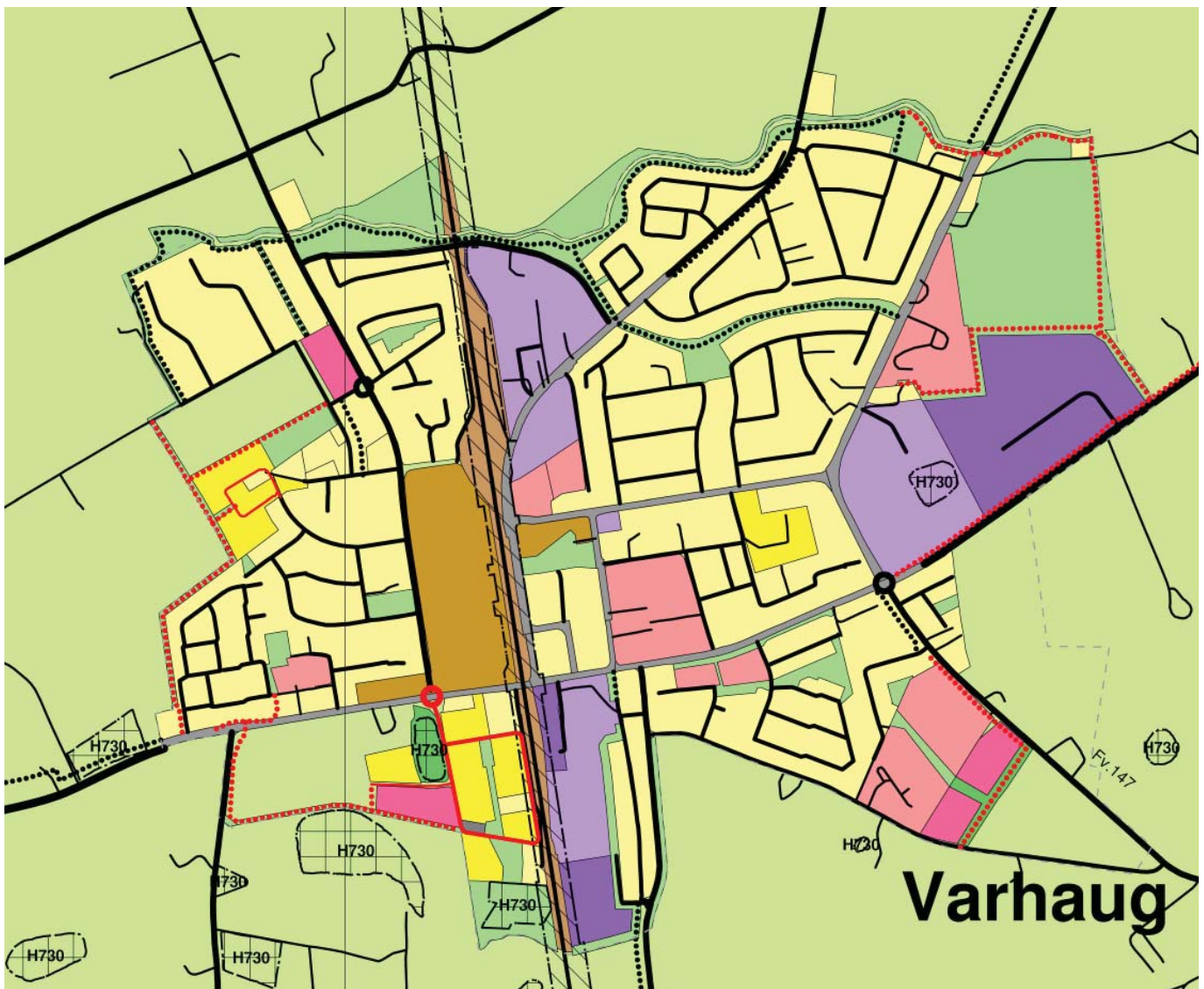
Nord i Varhaug er det sikret gode rekreative områder, som Brattlandsåna og grøntområdet langs Møllevegen til Opstadvegen. Disse strukturene bør forlenges rundt hele tettstedet, som vist på kartet over.

Strukturene knytter seg til skoler, barnehager, idrettsanlegg, sentrum og lekeplasser, og er i tråd med de overordna målene om å samle disse funksjonene til grøntstrukturen. Det bør og i Varhaug legges vekt på å etablere og forsterke tverrforbindelsene som knytter sentrum opp mot parker og friområder.

Dublandsvegen bør opparbeides som miljøgate, for å etablere en bedre skoleveg. Dublandsvegen er også hovedaksen for myke traf kanter fra Varhaug øst som skal mot sentrum.

Et annet tiltak er å gjøre Ånstadvegen mer attraktiv for myke traf kanter. Et område med mye potensiale og et viktig bindeledd i strukturen.

Kommuneplan 2013-2028

Kommuneplankartet viser eksisterende og nye gang- og sykkelvegforbindelser. Gang- og sykkelvegstrukturen forholder seg til hovedtrafkkårene som Buevegen og viderefører turvegen rundt tettstedet fra Brattlandsåna i nord ned til Leksaren.

Forslag til tiltak

Etablere sammenhengende grønt- og turdrag rundt tettstedet fra Bratlandsåna til Leksaren i sør.

Opparbeide Dublandsvegen som miljøgate.

Tilrettelegge bredt gangfelt med trerekke langs Ånestadvegen.

Lekeplasser

Forslag til endring på disse lekeplassene:

Va17 fjernes

Va16 oppgraderes.

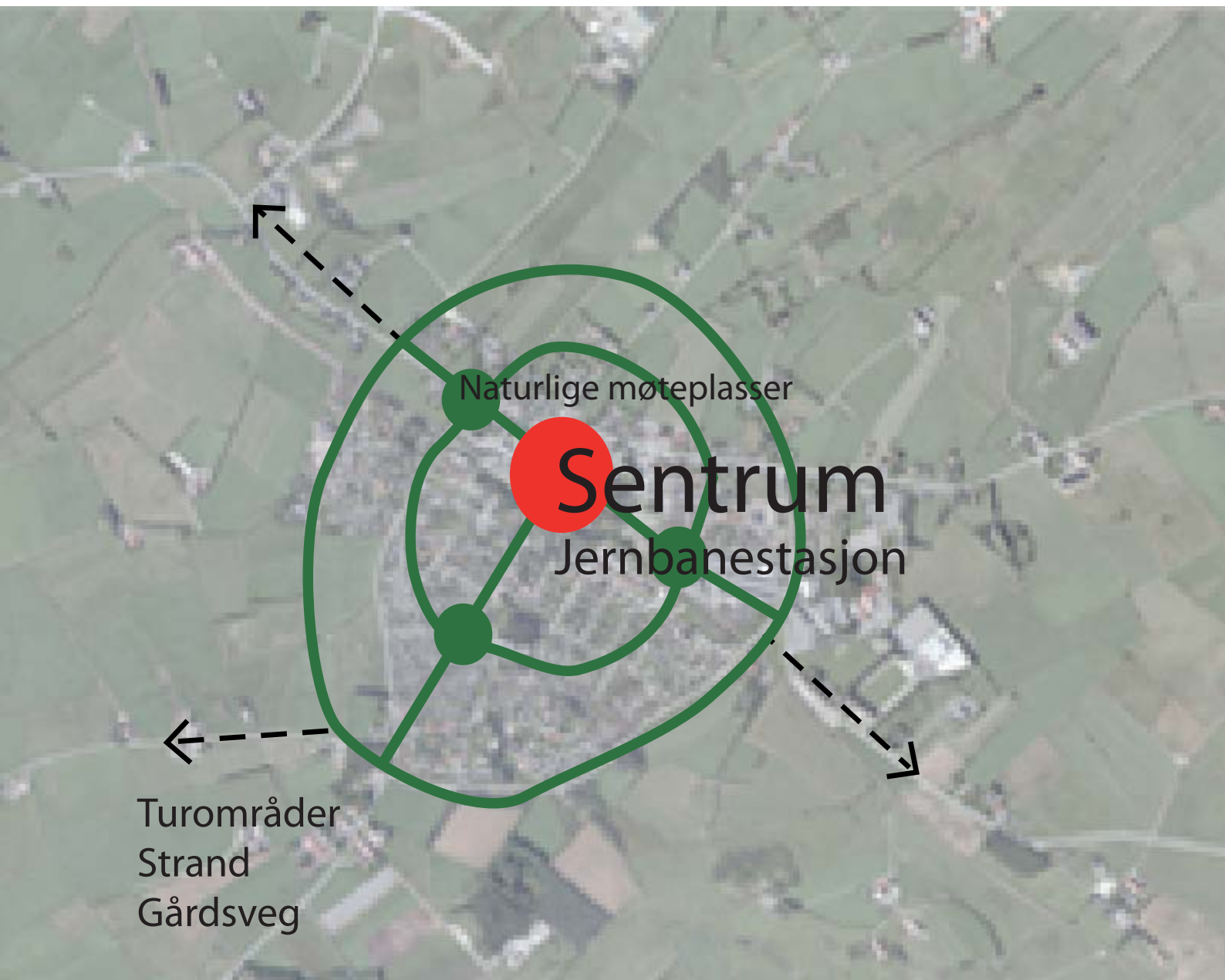
Va30 må ha endret innkomst, for smalt for vedlikeholdsmaskiner.

Va43 og eventuelt sandlekeplass rett sør for parken i Tjemslandshagen flyttes inn i parken.

Viktig og bred grønnstruktur langs Bratlandsåna.

Vigrestad

Jordbruket rundt Brusand, Oгна og Sirevåg inngår ikke i kjerneområde jordbruk i fylkesdelplanen for areal og transport på nord Jæren. Allikevel er her verdifulle jordbruksressurser, da spesielt den sandrike jorda omkring Brusand og Oгна. Dette er styrende for arealutviklingen i tettstedene, samt tilknytningen til andre rekreasjonsområder i nærheten av tettstedet.

Tettstedsfakta

Vigrestad ligger omtrent 7 km sør for kommunesenteret Varhaug og er et tettsted på 1.29 km² og med ca 2 000 innbyggere. Tettstedet omslutes av jordbruksarealer og har dermed begrenset areal for vekst. Begrensningen styres av langsiktig grense mot jordbruk. Denne grensen er vist i kommuneplan (2013 - 2028) og åpner for et mindre utbyggingsareal mot sørøst mellom Grønholtsvegen og ny omkjøringsveg. Videre er det et fremtidig utbyggingsareal nord for Rundvege på vestsiden av jernbanen. Dette setter de bebygde arealene i tettstedet under utbyggingspress, og skaper behov for overordnet grønnstrukturplanlegging.

Grønnstrukturfakta

På Vigrestad er det 1 barneskole, en storskole, en barnehage, rundt 15 lekeplasser, fire nærmiljøanlegg og et større idrettsanlegg.

Arealbruk

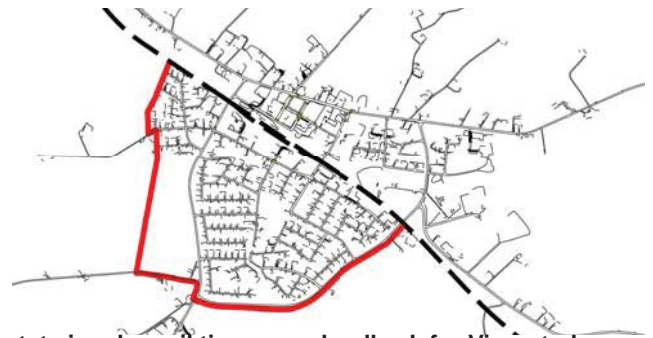
Arealformålene i Vigrestad er hovedsakelig bolig, næring og offentlige funksjoner. På vestsiden av jernbanen dominerer bolig, mens på østsiden har man en blanding av næring, bolig og offentlige funksjoner.

Langsiktig grense landbruk

Tettstedets fremtidige utvidelse henger sammen med langsiktig grense landbruk. Grensen mot øst er fastlagt i ny kommuneplan for perioden 2013 – 2028 og tillater bare en mindre utvidelse at tettstedet mellom sør for Langgata mellom Grønholtsvegen og ny omkjøringsveg samt et område nord for Rundvegen på vestsiden av jernbanen.

Ortofot av Vigrestad, den røde streken viser jernbanen.

Kartet viser langsiktig grense landbruk for Vigrestad. Stokkalandsmarka er ikke gitt langsiktig grense i kommuneplan eller fylkesdelplan for areal og transport planlegging på Nord-Jæren

Rekreasjon og friluftsliv

Parker og plasser

Vigrestad torg er nylig opparbeida for også å kunne utnyttes til festplass med mulighet for leke- og oppholdsfunksjoner.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Totalt har Vigrestad 15 offentlige lekeplasser. Det tidligere skogsområdet i Smedabråtet utvikler seg til å bli blant de viktigste hovedlekeplassene i tettstedet med ballbinge, klatrepilare og skateanlegg. Vigrestad har dårlig dekning av sandlekeplasser i enkelte eneboligområder og generelt for boliger på nordsiden av Langgata.

Offentlige lekeplasser på Vigrestad:

- Vi 03, 05, 08, 09, 11 Vollmarka vel
- Vi 06, Ekrevegen vel
- Vi 12 Krokvegen
- Vi 13 Vigrestadvegen ved Cross - RC
- Vi 13 B Cross - RC
- Vi 14, 15 Solheimsfeltet
- Vi 16 Meierihagen/Lyngblomen
- Vi 19 Skulehagen vellag
- Vi 23 Hågane
- Vi 25 Austmarka
- Vi 26 møtelekeplass v/Vigrestad torg

Idrettsanlegg

Idrettsanlegget sør for skoleområdet på Vigrestad har to grasbaner, grusbane og idrettshall.

Gang- og sykkelveger

Det er i dag gang- og sykkelveger fra Vigrestad langs fv 131 Langgata og fv 144 Odlandsvegen til Varhaug og langs Haugstadvegen til Stokkalandmarka.

Rekreasjonsareal

Haugstadskogen med turløyper ligger ved Stokkalandmarka.

Under opparbeidelse 2012/2013: St 07 og 08, og nytt friområde og kvartalslekeplass St 09

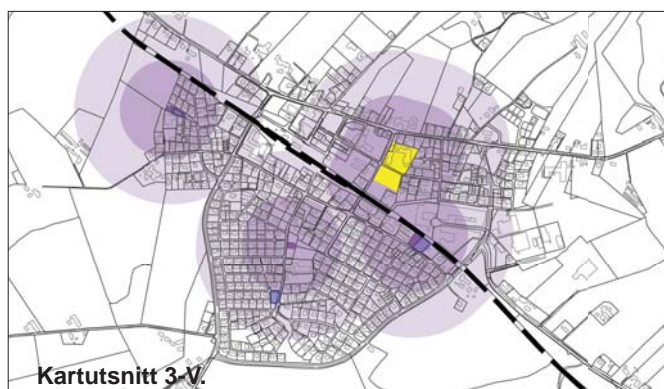
Det er nærmiljøanlegg, ballbinge, i forbindelse med St 01.

Vellag

Overstående lekeplasser med understreket område-/vellagsnavn omfattes av vedlikeholdsavtale med gjeldende vellag.

Lokalisering av lekeplasser

Lekeplassen Vi08 kan vurderes fjernet. Etablering av ny sandlekeplass ved friområdet på Rothaugane kan vurderes for gi bedre lekeplassdekning i sørvestre del av Vigrestad.

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

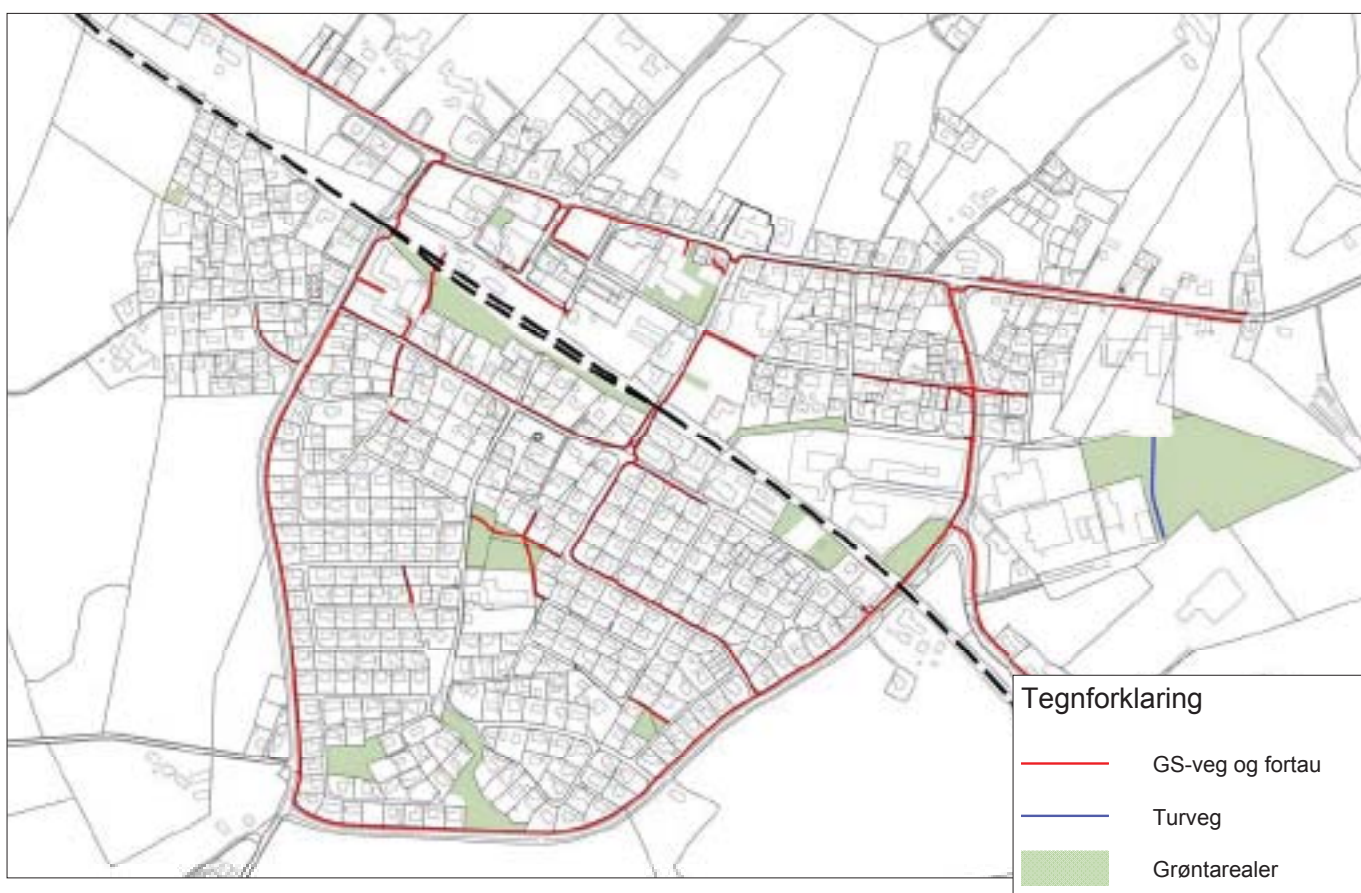
Figur x. Lekeplassdekning på Vigrestad (V) Kartutsnitt 1 (V) viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert. Kartutsnitt 2 (V) viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 (V) viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

I områdene nærmest stasjonen og Langgata vil opparbeiding av nye lekeplasser komme som en del av fortettingen av sentrumsområdene. Det bør vurderes hvorvidt disse skal være offentlige eller private. Nye offentlige lekeplasser bør lokaliseres til grønnstruktur eller gangforbindelser. I nye boligfelt (eks. Haugseng og Austmarka) på nordsiden av Langgata bør det også etableres hovedlekeplasser slik at barna ikke må krysse Langgata.

Områder for lek og rekreasjon over

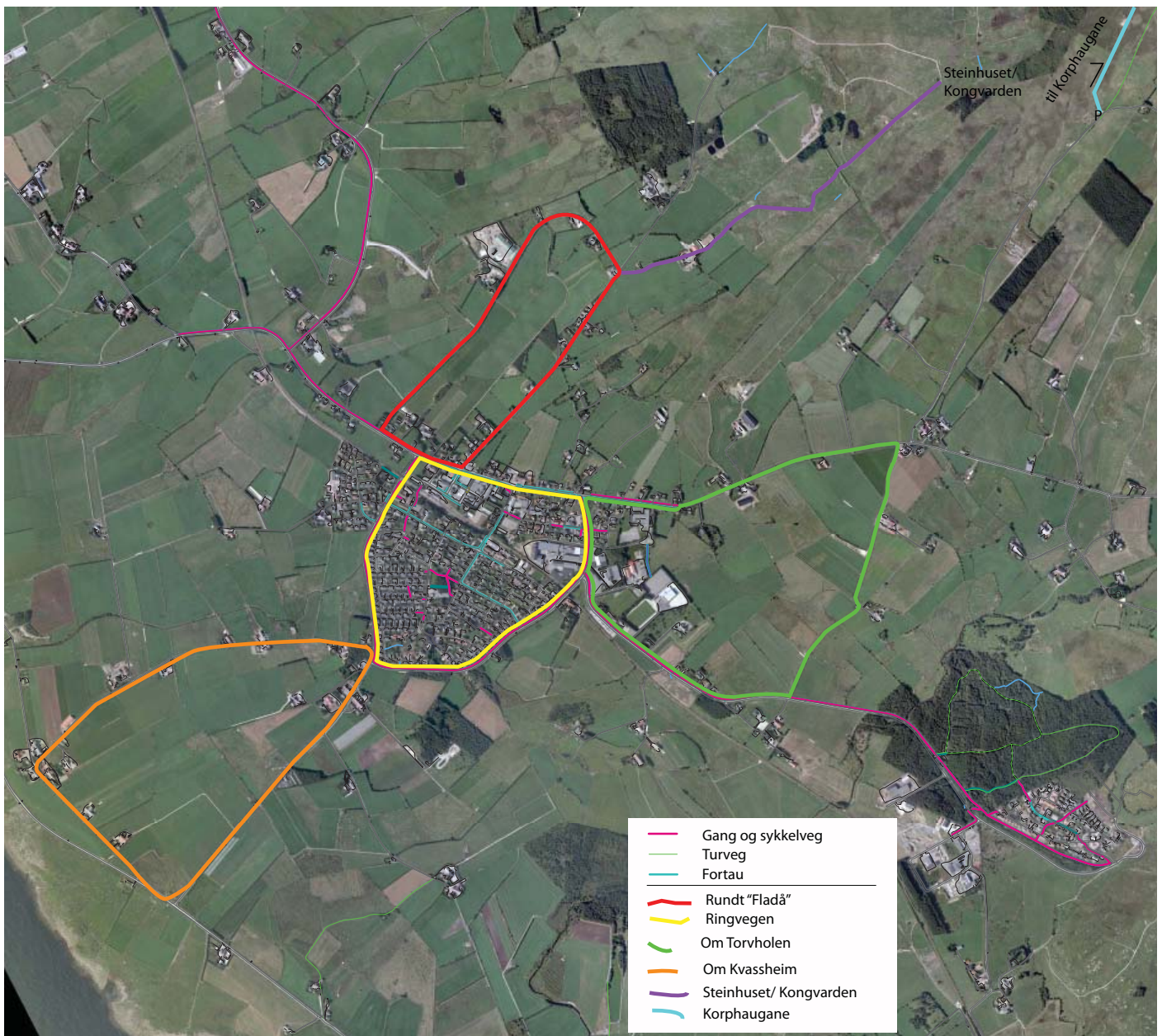
Vigrestad idrettsklubb, skoler og lekeplasser viser i kartet over. Vigrestad har generelt god dekning av områder for utendørs aktiviteter. Det er viktig at man i nye områder opprettholder og styrker dagens tilbud. Vollmarkå i Vigrestad for lek og rekreasjon. I tillegg ligger enkelte mindre og isolerte arealer som kan inngå i en overordna grønnstruktur.

Veinett for myke trafikkanter under

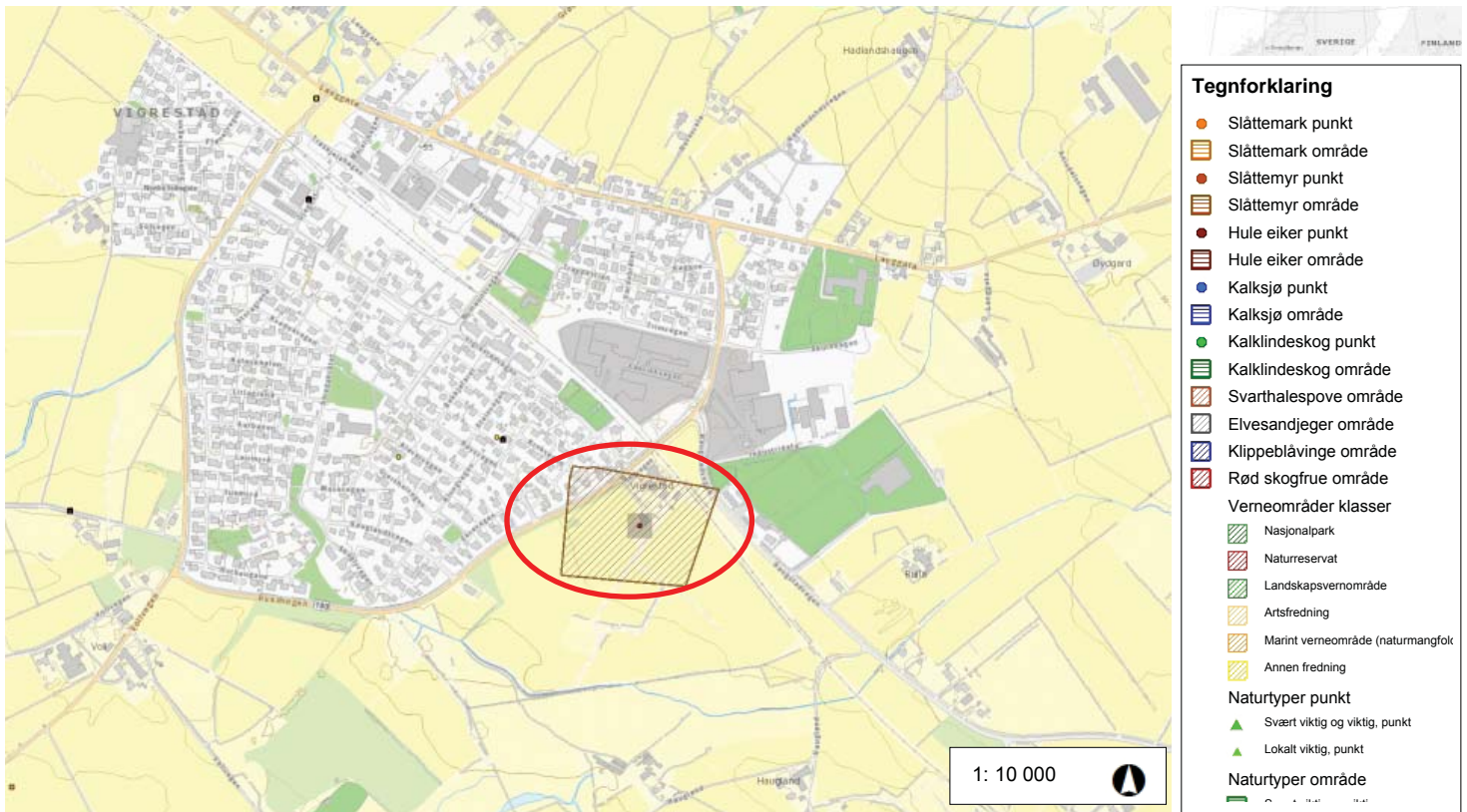
Gang- og sykkelvei samt grøntområder. Det er en viss sammenheng mellom strukturen på dette kartet og plassene vist i kartet over. For å oppnå målene om å binde strukturene sammen med sentrum, mangler det noen interne strukturer.

Turmuligheter i Vigrestad

Kartet over viser noen vanlige turløyper i Vigrestad. De fleste er rundløyper langs vegger og gårdsveger. Vigrestad er som de andre nordlige tettstedene omkranset av jordbruk og av den grunn er det større avstander for å komme seg til friområder som eksempel langs strendene. Det nærmeste skogen er Haugstadskogen som ligger inntil Stokkalandsmarka boligområde, som ligger 2,6 km fra jernbanestasjonen.

Natur

Kartet er hentet fra Miljødirektoratets naturbase

Det er et registrert flora eller fauna-området i Vigrestad, området markert med rød sirkel på kartet er det registrert et yngleområde for åkerrikse, som har rødlistestatus CR- kritisk truet.

Landskap

Vigrestad ligger, som Nærbø og Varhaug, i et typisk jærlandskap, hovedtrekk kan deles inn i tre:

- fatt
- homogent med små variasjoner
- grønt, i hovedsak randsonen og utenfor tettstedet.

Det f ate jærlandskapet gir store landskapsrom, som består av høy himmel, lav horisont og lange bølgende landskap, med spredt gårdsbebyggelse.

Bygningsmassen i tettstedet er homogen og består i alt vesentlig av eneboligbebyggelse. I den senere tid er det bygget noen rekkehus og boligblokker, lokalisert i eller inn mot sentrum. Jernbanesporet deler også her tettstedet i to og utgjør den største barrieren. Fylkesveger og større kommunale veger fungerer som mindre barrierer. En kombinasjon av fart, traf kkmengde og bredde gjør enkelte steder barrierene større. På Vigrestad gjelder dette spesielt Langgata fv. 131.

Sentrum av Vigrestad er sentrert omkring torget som nylig er opparbeida til en kombinert fest- og parkeringsplass, med innslag av leke- og oppholdsareal. Sentrum har element i seg for utvikling av et konsentrert og markert tettstedssentrum.

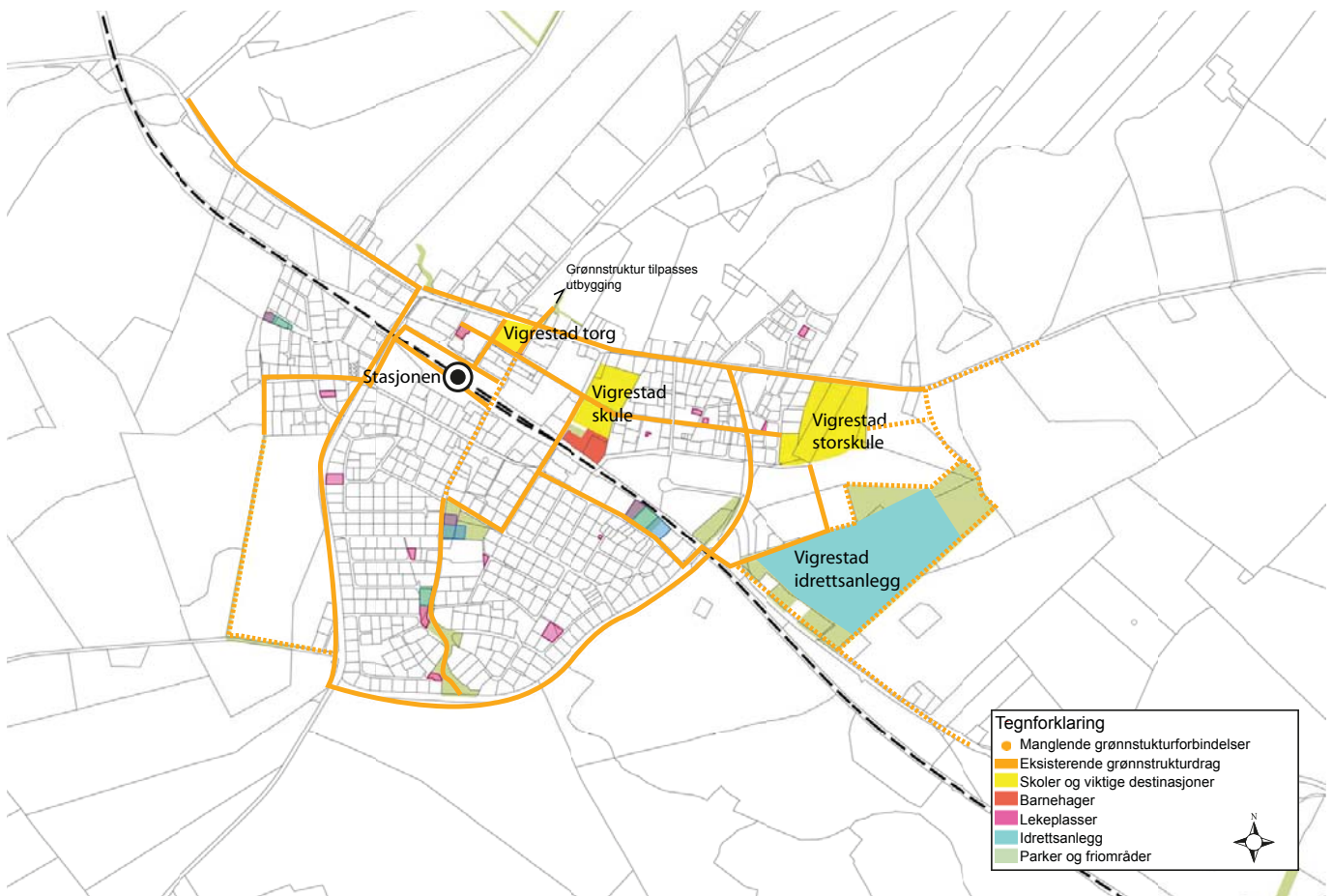
Bildet over viser Vigrestads hovedtrekk, fatt, homogent grønt i randsonene.

Vigrestads nye fest- og parkeringsplass.

Konklusjonskart

Store deler av gang- og sykkelvegstrukturen på Vigrestad ligger langs veg, som ringvegen fv 180 og Langgata fv. 131. Det er få store grønne områder og møteplasser i Vigrestad utenom sentrum. Som vist av kartet børaksen fra Vigrestad torg til Vigrestad storskule forsterkes. Et mål er å samle viktige funksjoner som skole, barnehage til aksen.

Ved utbygging av Vollabekk bør det tilrettelegges for et stort grøntområde med flere tilbud.

Det er knyttet opp tursti og idrettsanlegg og lekeplass til grøntdraget langs Smedabråtet og Hauglandsvegen. Dette er et godt eksempel på hvordan Hå kommune ønsker den fremtidige grønnstrukturen. Linken mellom Vigrestad sentrum og Torg bør opparbeides for å knytte disse områdene bedre sammen.

I området rundt Vigrestad idrettsområde bør det opparbeides et sammenhengende turstinett. Som nevnt ligger de fleste turløypene langs gater med biltrafikk. Et tettsted bør ha noen turstier som ikke ligger langs veger.

Forslag til tiltak

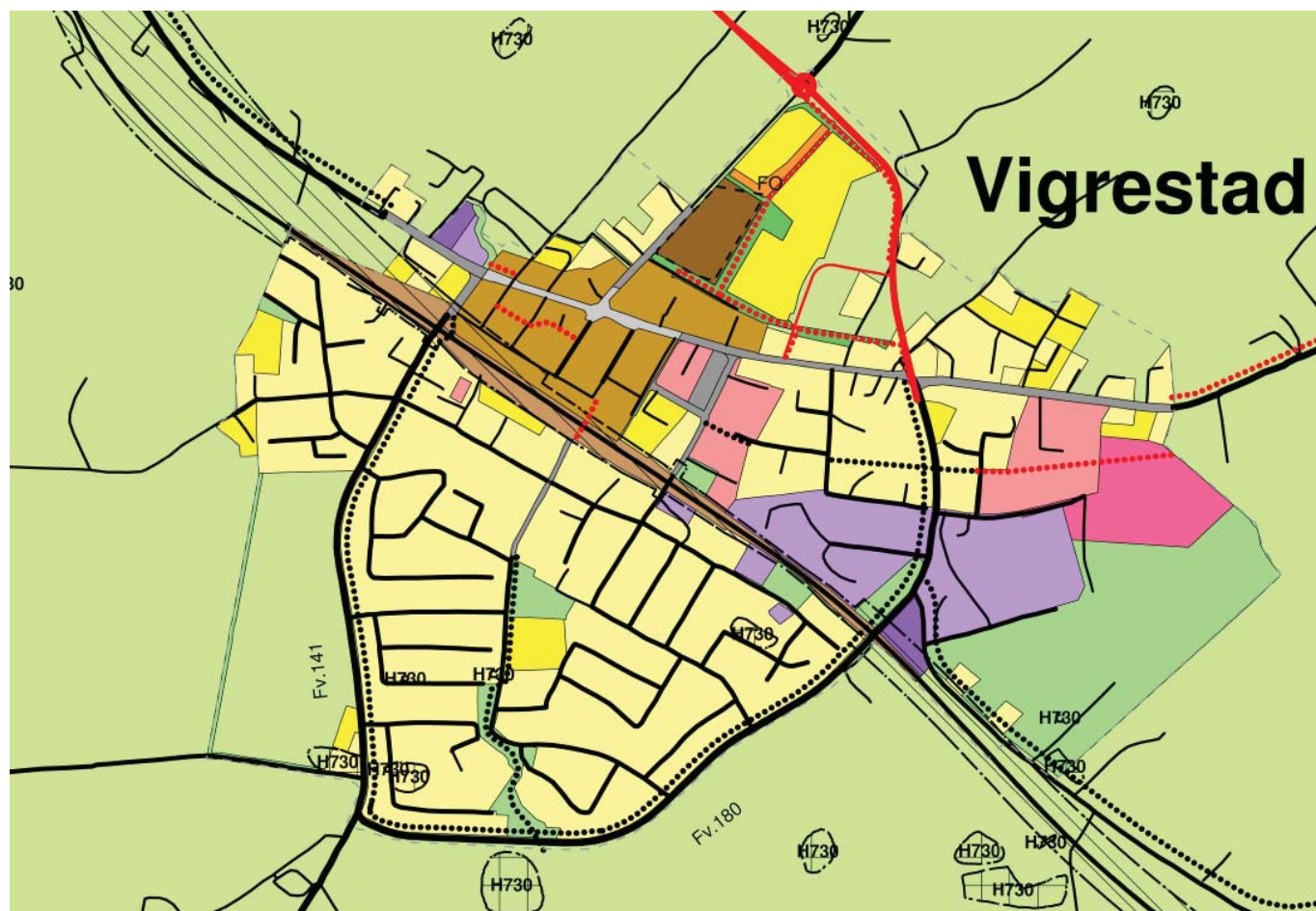
Etablere sammenhengende grønt- og turdrag rundt Vigrestad Idrettsanlegg.

Etablere fartreducerende tiltak og grønne innslag på strekningen fra Vigrestad torg til Vigrestad skule.

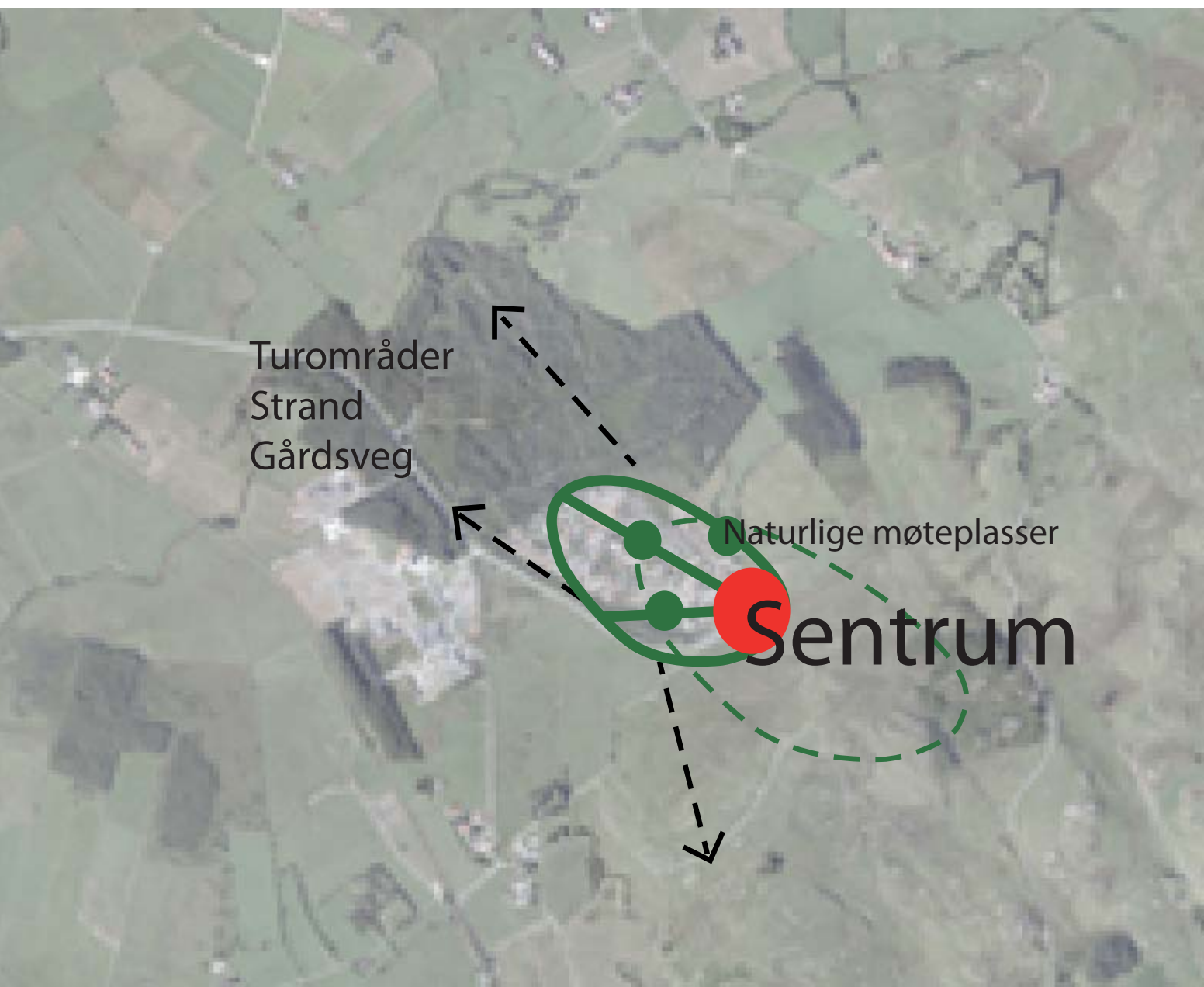
Etablere et stort grøntområde på Vollabekk

Etablere en bedre tilknytning mellom grøndraget fra Smedabråtet til Vigrestad torg.

Kommuneplan 2013-2028

Stokkalandsmarka

Tettstedsfakta

Stokkalandsmarka ligger mellom Vigrestad og Brusand. Her er det nå utbygget ca 0,25 km² med ca 400 innbyggere. Etter kommuneplanen skal Stokkalandsmarka være kommunens hovedutbyggingsområde og vil få en vesentlig befolkningsvekst fremover. Nå inngår Stokkalandsmarka i Vigrestad skolekrets.

Grønnstrukturfakta

I Stokkalandsmarka er det en barnehage.

Arealbruk

Området består i dag av et industriområde med industribygninger av ulik størrelse og et boligområde helt dominert av eneboligbebyggelse.

Langsiktig grense landbruk

Stokkalandsmarka ligger utenfor kjerneområde landbruk og det er ikke trukket opp noen langsiktig grense mot landbruk. Det er likevel lagt til grunn i kommuneplanen at området i alt vesentlig skal videreutvikles sørøstover på mindre produktive arealer.

Parker og plasser

Det er ikke tilrettelagt egne parker eller plasser utenom grøntdragene inn i bebyggelsen. Området ligger likevel inntil Haugstadskogen som er et stort friluftsområde opparbeida med turstier av Jæren Friluftsråd.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Offentlige lekeplasser:

St 01, 03, 04, 06 og 07

Under opparbeidelse 2012/2013: St 08, 09 og 10 og nytt friområde og kvartalslekeplass St 11.

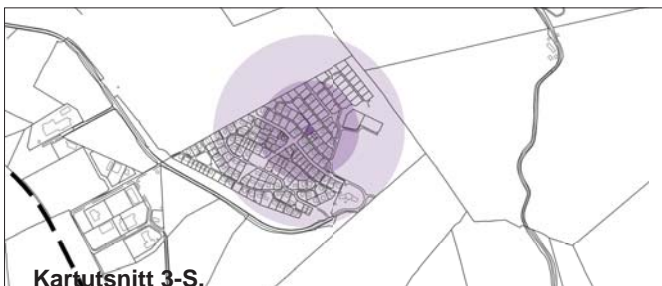
Det er et nærmiljøanlegg, ballbinge, i forbindelse med St 01 og St 11.

Vellag

I Stokkalandsmarka har kommunen vedlikeholdsavtale med vellaget for vedlikehold av lekeplassene St 01-St 15.

Stokkalandsmarka. Den røde streken viser jernbanen

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

Stokkalandsmarka (S) . Kartutsnitt 1 (S) viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert. Kartutsnitt 2 (S) viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 (S) viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

Rekreasjon og friluftsliv

Grønnstruktur, lekeplass og idrettsanlegg

Idrettsanlegg

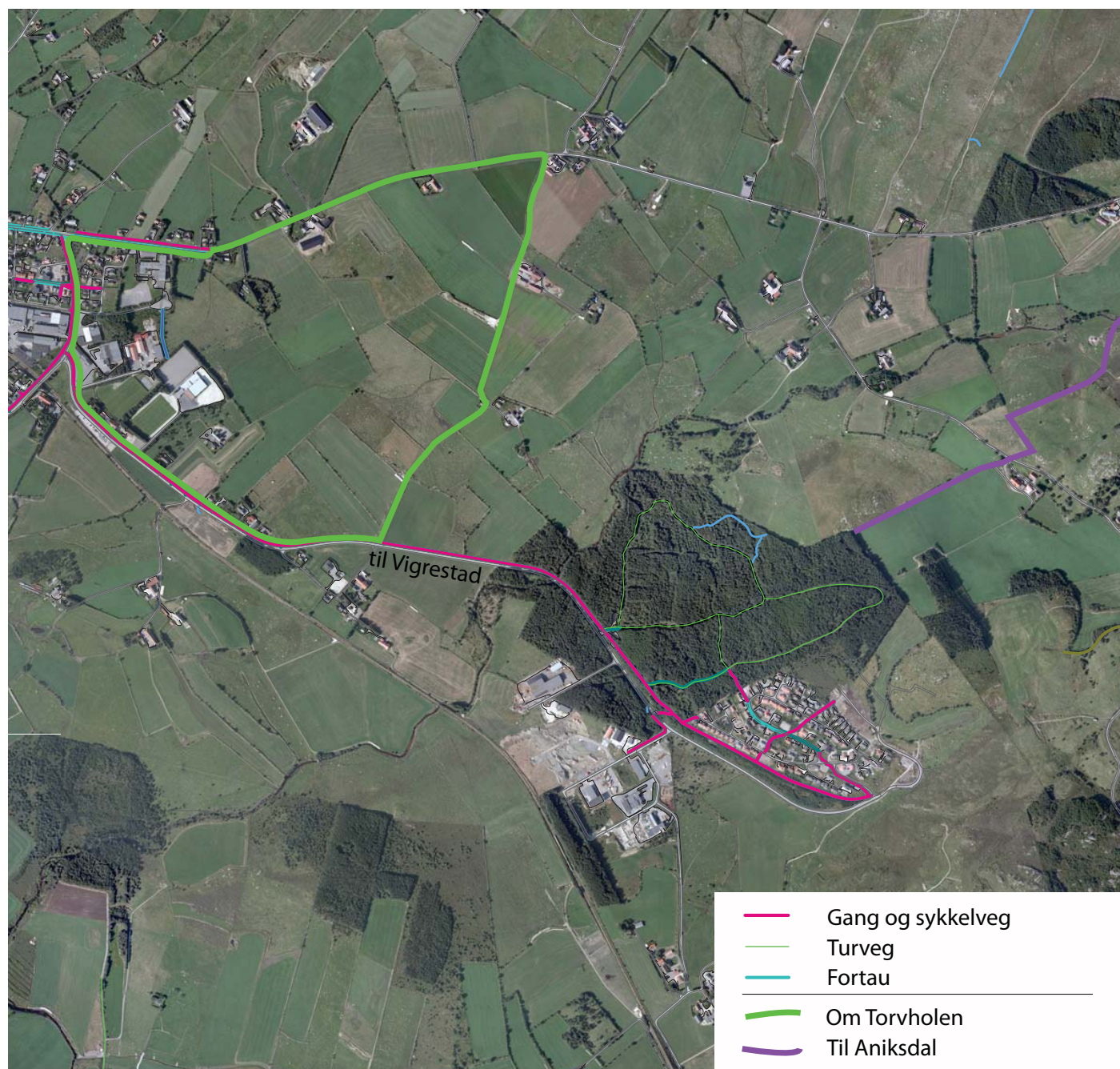
Det er ikke eget idrettsanlegg i Stokkalandsmarka.

Gang- og sykkelveger

Det er i dag gang- og sykkelveg fra Stokkalandsmarka til Vigrestad langs Haugstadvegen.

Turmuligheter Stokkalandsmarka

Kartet viser noen turstier som benyttes for beboerne i Stokkalandsmarka. Nordvest for tettstedet er Haugstadskogen med mange etablerte turstier. Skogen er og et lokalt turmål for tilreisende eller fra Vigrestad.

Sør for tettstedet og nord for industriområdet er det etablert en gang- og sykkelveg til Vigrestad. Denne kobler seg opp mot Torvholen som endel benytter seg av. Nord og øst for Stokkalandsmarka er det innmark og ikke opparbeida turstier.

Det vil bli viktig i den fremtidige utviklingen på Stokkalandsmarka å legge til rette for gode turforbindelser mot Brusand og strendene.

Landskap

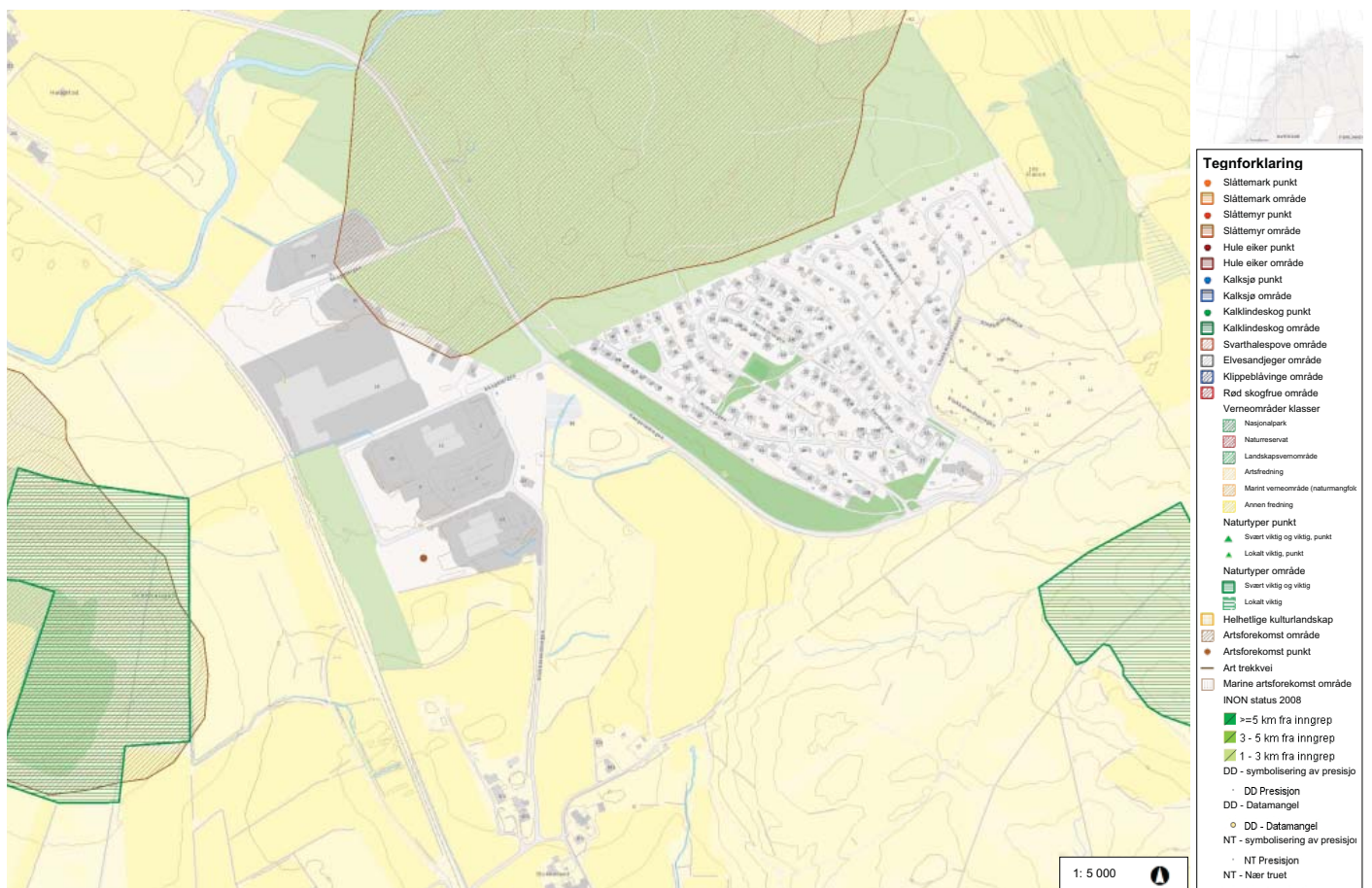
Stokkalandsmarka ligger, som Brusand, i overgangen mellom det fete jærlandskapet og det mer kupert «sørlandslandskapet» videre sørover i kommunen. Området skråner oppover mot nordøst og deler av boligområdene har en storslått og vid utsikt utover jærhavet.

Bygningsmassen i boligområdet er homogen og består i alt vesentlig av eneboligbebyggelse. Industriområdet som ligger for seg selv adskilt fra boligfeltene, består av nyere industribygninger av ulike størrelser. Boligområdet Stokkalandsmarka har i dag ingen sentrumsbebyggelse.

Utsikt fra Stokkalandsmarka til Bjorvatnet og Brusand

Natur

Kartet er hentet fra Miljødirektoratets naturbase

I Haugstadsbogen er det registrert en stor artsforekomst, dette er beiteområde for Rådyr.

Øst for Stokkalandsmarka boligområde, som ligger inne som fremtidig boligområde i kommuneplanener det registrert en viktig naturtype, kystlynghei.

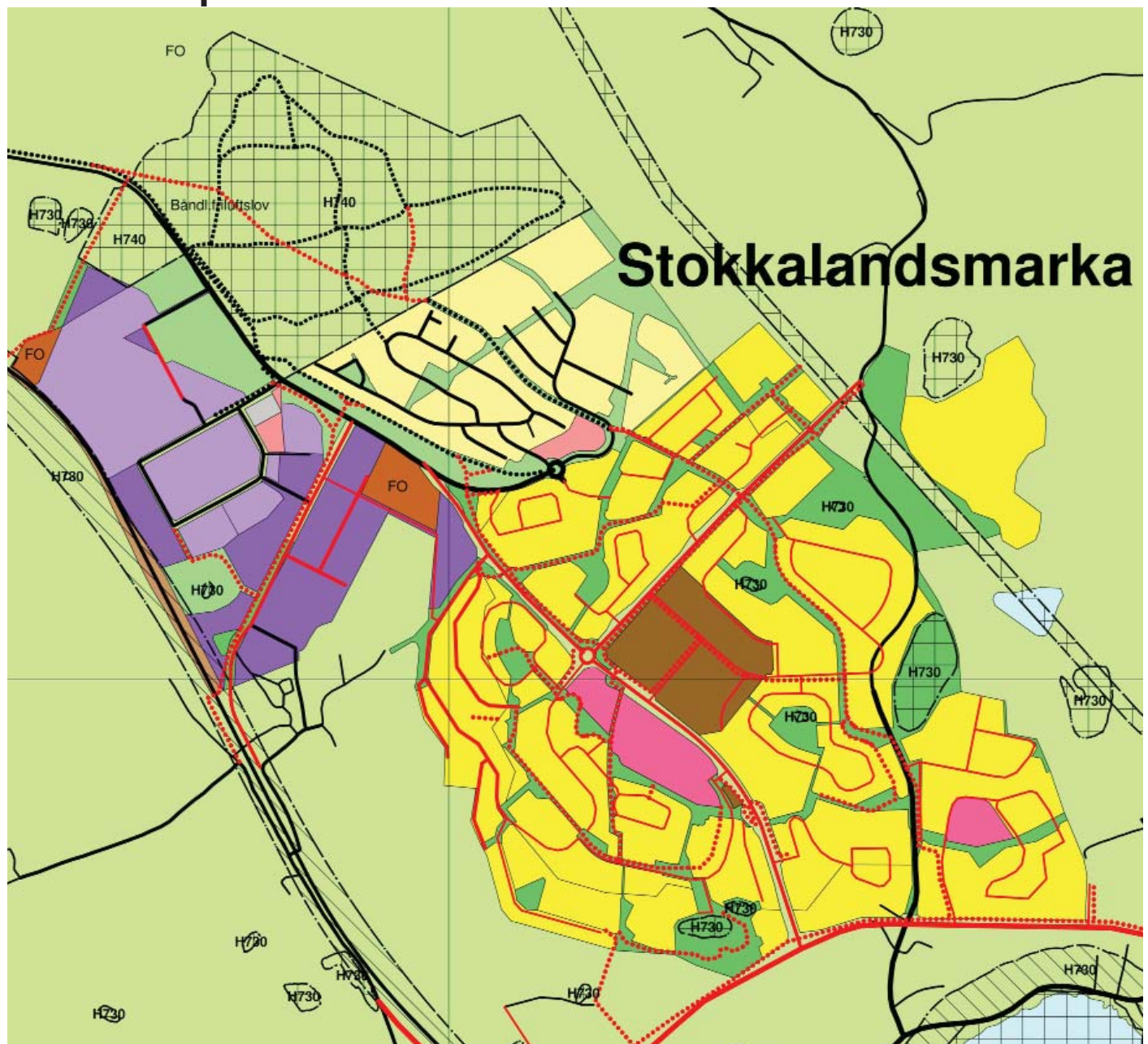
Ved utvidelse av Stokkalandsmarka boligområde

Forleng sammenhengende grøntdrag inn i ny boligbebyggelse.

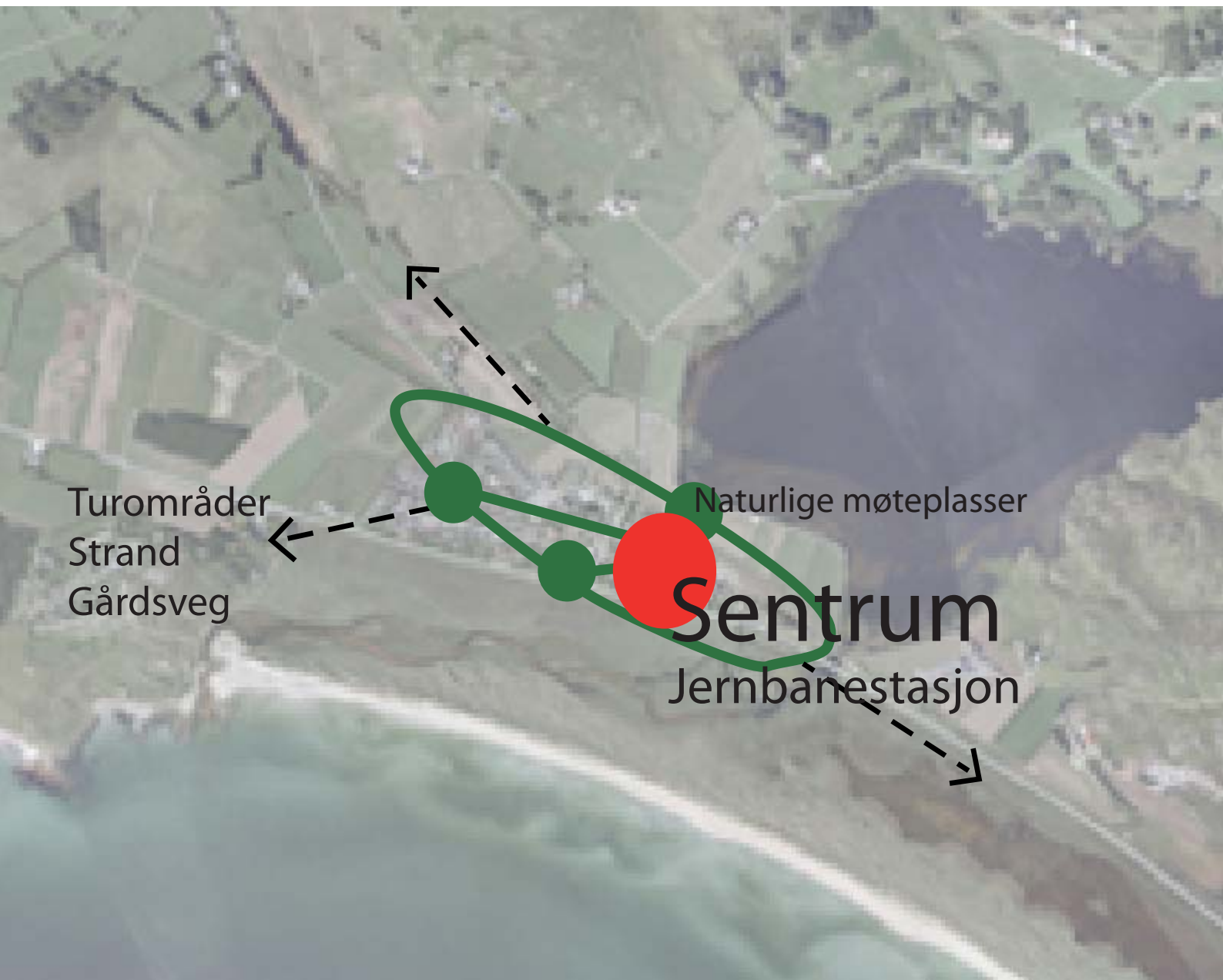
Beholde veletablerte og verdifulle grøntområder.

Etablere lekeplasser i grøntdragene.

Kommuneplan 2013-2028

Brusand

Brusand

Tettstedsfakta

Brusand er et etablert tettsted med ca 400 innbyggere fordelt på 0,23 km². Brusand og Stokkalandsmarka vil med ny vedtatt veiløsning kunne vurderes som et område. På Brusand er det en barnehage og 2 offentlige lekeplasser. I tillegg er det et skateanlegg på Brusand og fotballbane på Kvalbein. Brusand inngår i Ogna skolekrets.

Arealbruk

Bygningsmassen i tettstedet er homogen og består i alt vesentlig av eneboligbebyggelse. Tettstedet har en sentrumdannelse med butikk, jernbanestasjon, bedehus.

Langsiktig grense landbruk

Tettstedets plassering mellom fv 44 og jernbanelinjen fastlegger endelige grenser for utbygging mot nord, sør og vest. Mot nordvest grense Brusand mot kjerneområde landbruk og ny hovedveg fra fv 44 til Stokkalandsmarka vil utgjøre en faktisk grense for utvikling i den retningen. Videre utvikling av tettstedet kan da i alt vesetlig bare skje gjennom fortetting.

Rekreasjon og friluftsliv

Parker, plasser og rekreasjonsanlegg

Det er i dag ikke anlagt egne parker, plasser eller rekreasjonsanlegg inne i bebyggelsen på Brusand. Nylig er parkeringsplassen ved handelslaget opparbeida med innslag av oppholdsareal. I tilknytning til denne er det også planlagt en offentlig plass/leke- og oppholdsareal.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg på Brusand

Brusand har 3 offentlige lekeplasser og et nærmiljøanlegg med skateanlegg og ballbane. De sørlige og østre delene av Brusand har dårlig dekning av sandlekeplasser. Snarveger og gs-veger kobler sørlig boligfelt i Auren til lekeplassene B 05 og 06, men gangavstandene er for enkelte hus relativt stor (>300 m).

Offentlige lekeplasser på Brusand

B 04 Nærmiljøanlegg Kvermestien
B 05 Kvermestien/Lynghaugen
B 06 Sandhoppet

Brusand vellag

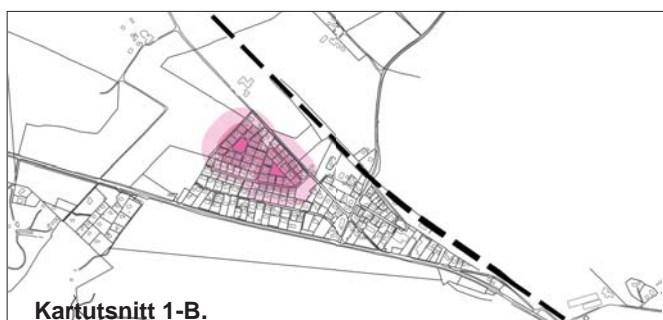
Overstående lekeplasser omfattes av vedlikeholdsavtale mellom kommunen og Brusand vellag.

Lokalisering av lekeplasser på Brusand

Ved utbygging av områdene rundt og øst for handelslaget må det tilrettelegges tilstrekkelig med lekeareal.

Den røde streken viser jernbanen.

Kartutsnitt 1-B.

Kartutsnitt 2-B.

Kartutsnitt 3-B.

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

Figuren viser lekeplassdekning på Brusand. Kartutsnitt 1 viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert. Kartutsnitt 2 viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

Lekeplass og idrettsanlegg viser i kartet over.

Idrettsanlegg

Brusand har egen fotballbane liggende på Kvalbein, ca 1,5 km nord sentrum, langs fv. 44.

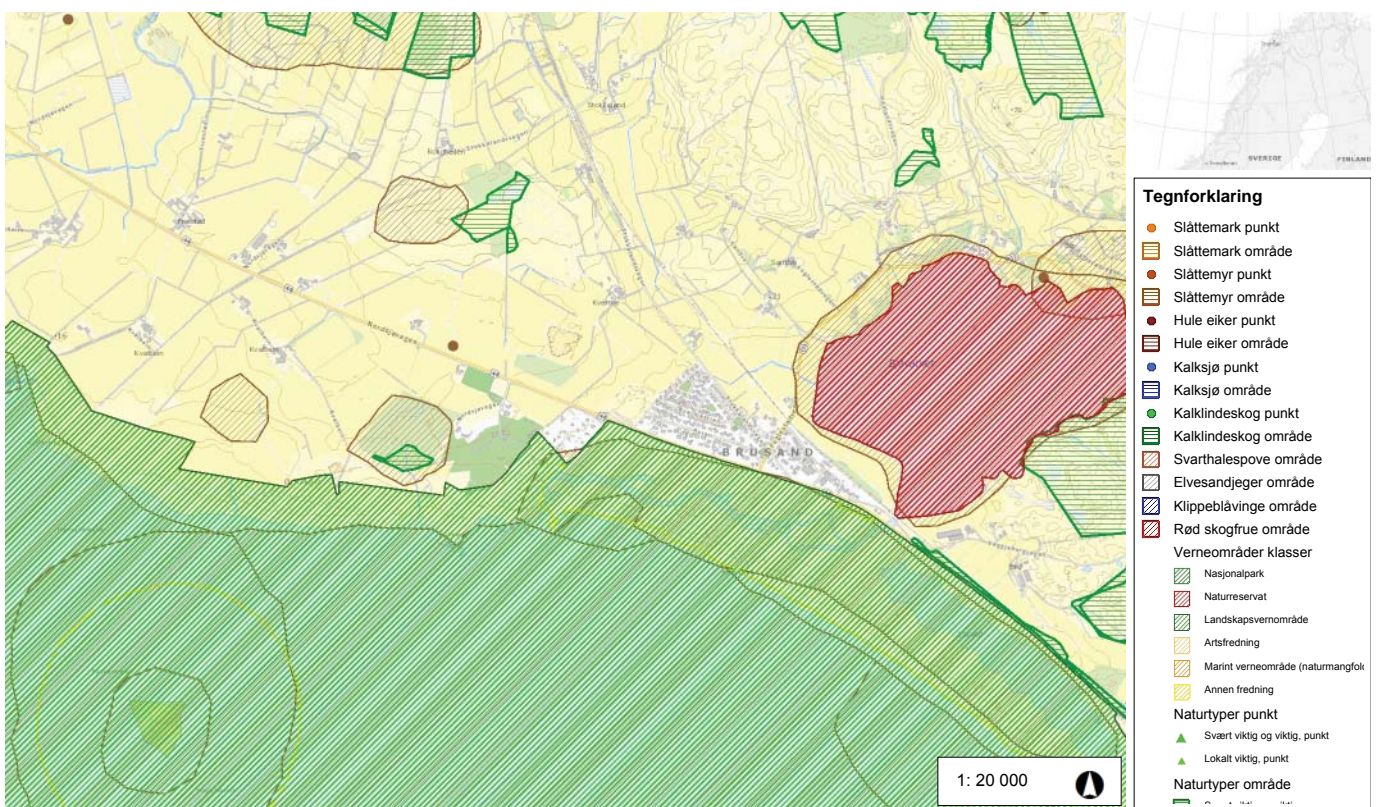
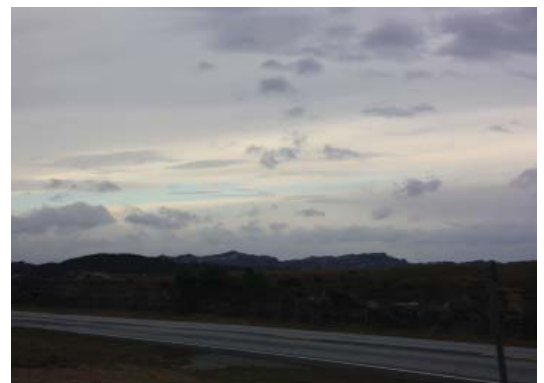
Gang- og sykkelveger

Det er i dag gang- og sykkelveg fra parkeringsplass i nordenden av tettstedet nordover forbi fotballbane og videre nordover langs fv 44. Mot sør er det anlagt en oppgrusa sti langs vestsida av fv 44 sørover til Brusand camping med videre forbindelse til Sirevåg.

Natur og Landskap

Brusand ligger, som Stokkalandsmarka, i overgangen mellom det flate jærlandskapet og det mer kupert «sørlandslandskapet» videre sørover i kommunen. Brusand utgjør visuelt «porten» til Jæren for de som kommer sørfra med jernbanen eller langs fv 44.

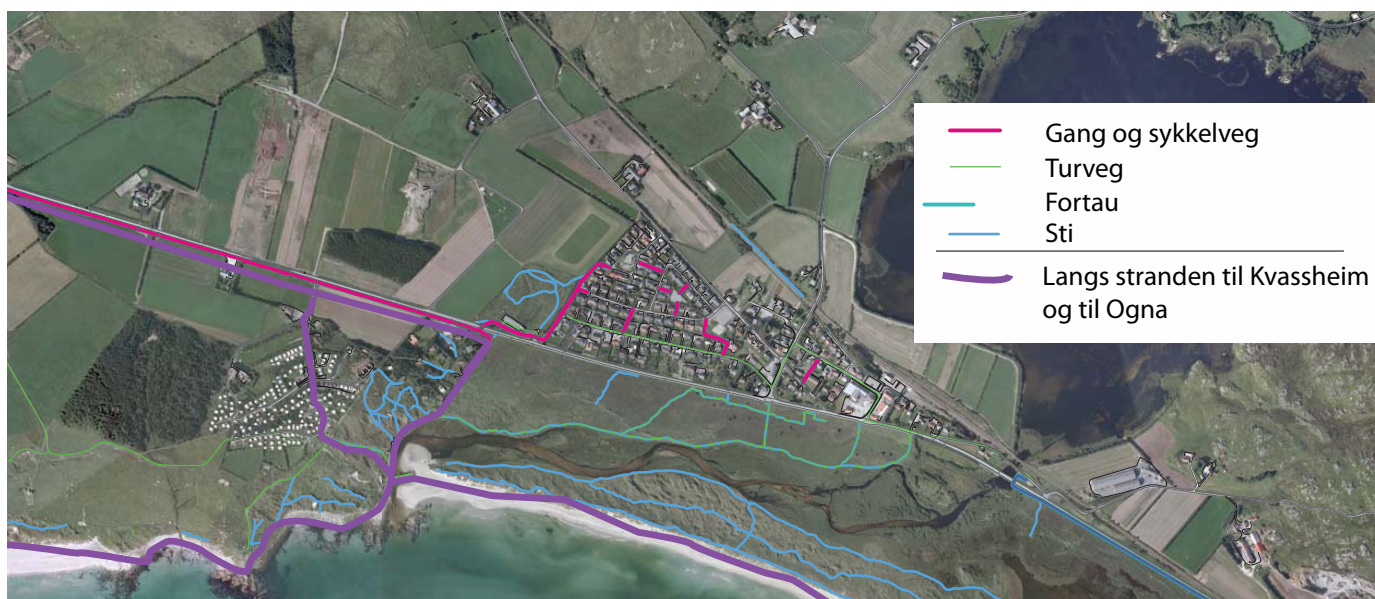
Tettstedet ligger mellom kote 2 og 4 som en kile inn mellom Bjårvatnet og jernbanelinja mot nordaust og fv 44 og Jærstrendene landskapsvernområde mot sørvest. Jernbanelinja utgjør en markert barriere mot kontakt med landskapet innforbi, mens fv 44 utgjør en like markant barriere for kontakten mot Jærstrendene.

Kartet er hentet fra Miljødirektoratets naturbase

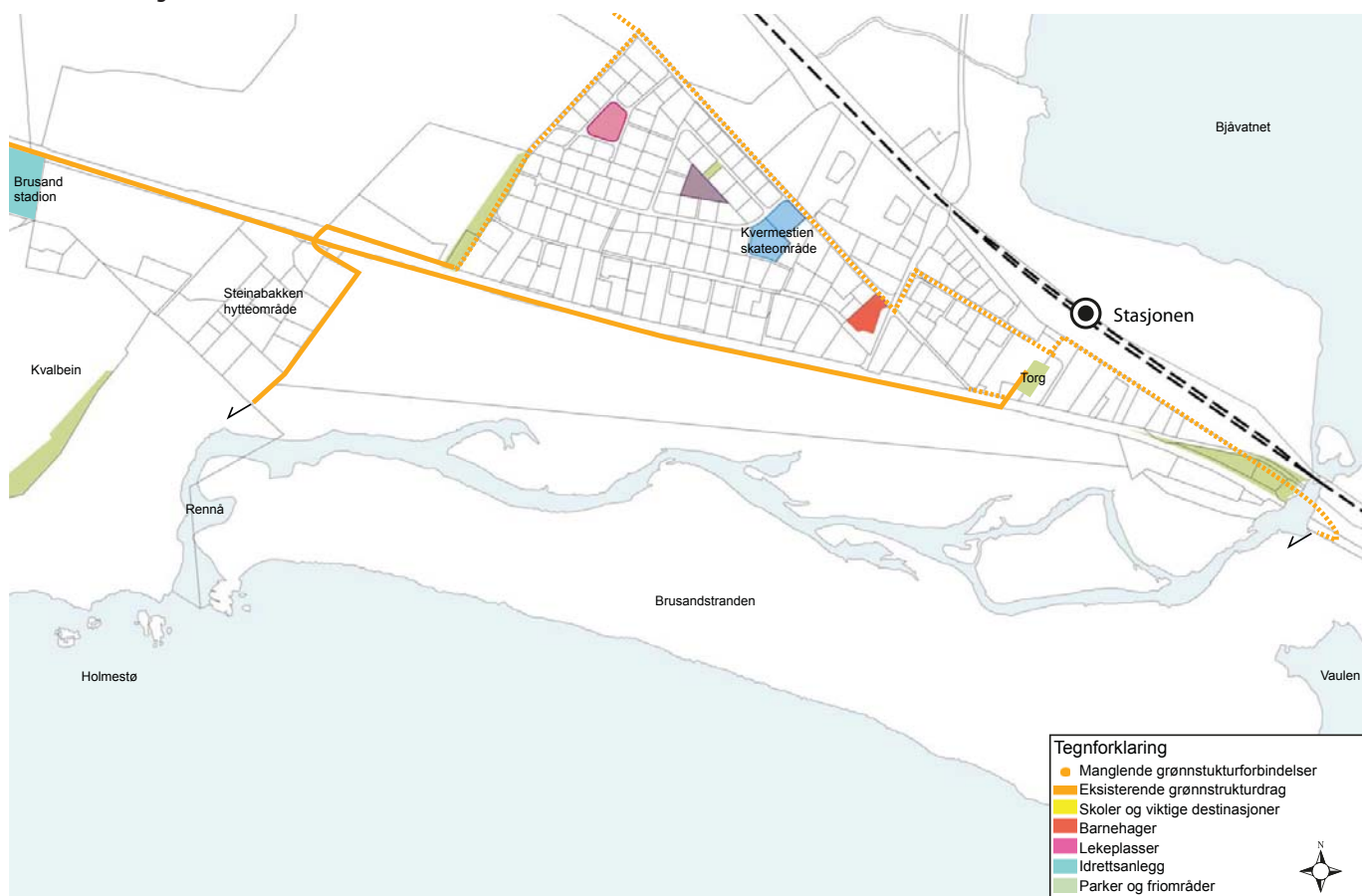
Sør for fv. 44 er jærstrendene langskapsvernområde og statlig sikra friluftsområde. Langs Rennå er det registrert flere fugletyper, som rødstilk, f skemåke, enkeltbekkasin, gravand, grågås og rasteområde for andre vade-, måke- og alkefugler. Det er også registrert hare og hoggorm. Bjårvatnet ligger nord for Brusand, som er verna. Området er et viktig fugleområde og blir brukt til både yngle-, raste- og beiteområde.

Turmuligheter Brusand

Det er lagt opp til en sammenhengende turveg gjennom tettstedet som kobler gang- og sykkelvegen langs fv. 44.

Konklusjonskart

Tettstedet har ingen sammenhengende grønndrag og få store tilrettelagte og rekreative områder, men har store rekreative områder i umiddelbar nærhet. Torget er nylig etablert. Jærstrendene er lett tilgjengelige og tilbyr gode tur- og rekreasjonsmuligheter.

Tettstedet består hovedsaklig av småhusbebyggelse, i de siste årene har enkel eplehageforetning forekommet. Området er begrenset i areal til transformasjon og utvidelse. Det vil bli viktig å etablere sammenhengende struktur som binder tettstedet sammen og videre opp mot Stokkalandsmarka.

Forslag til tiltak

Stokkalandvegen opparbeides som miljøgate.

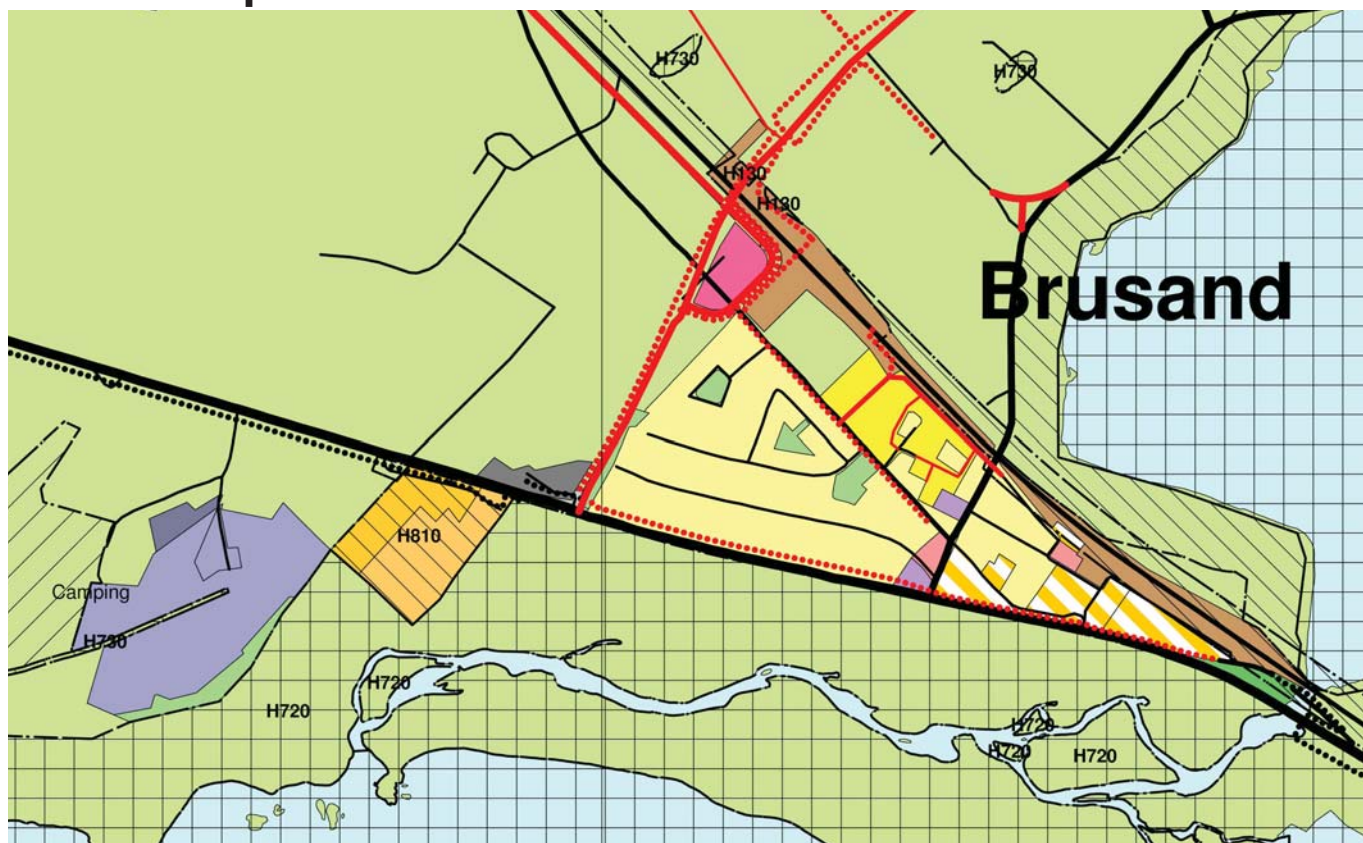
Ved utvidelse av tettstedet og fytting av stasjonen bør det topperbeides et større grøntområde i sentrum.

Opprustning av parkeringsplass og skog ved jernbanestasjonen.

Etablere et grønndrag fra Stokkalandsvn til Norsjøvegen.

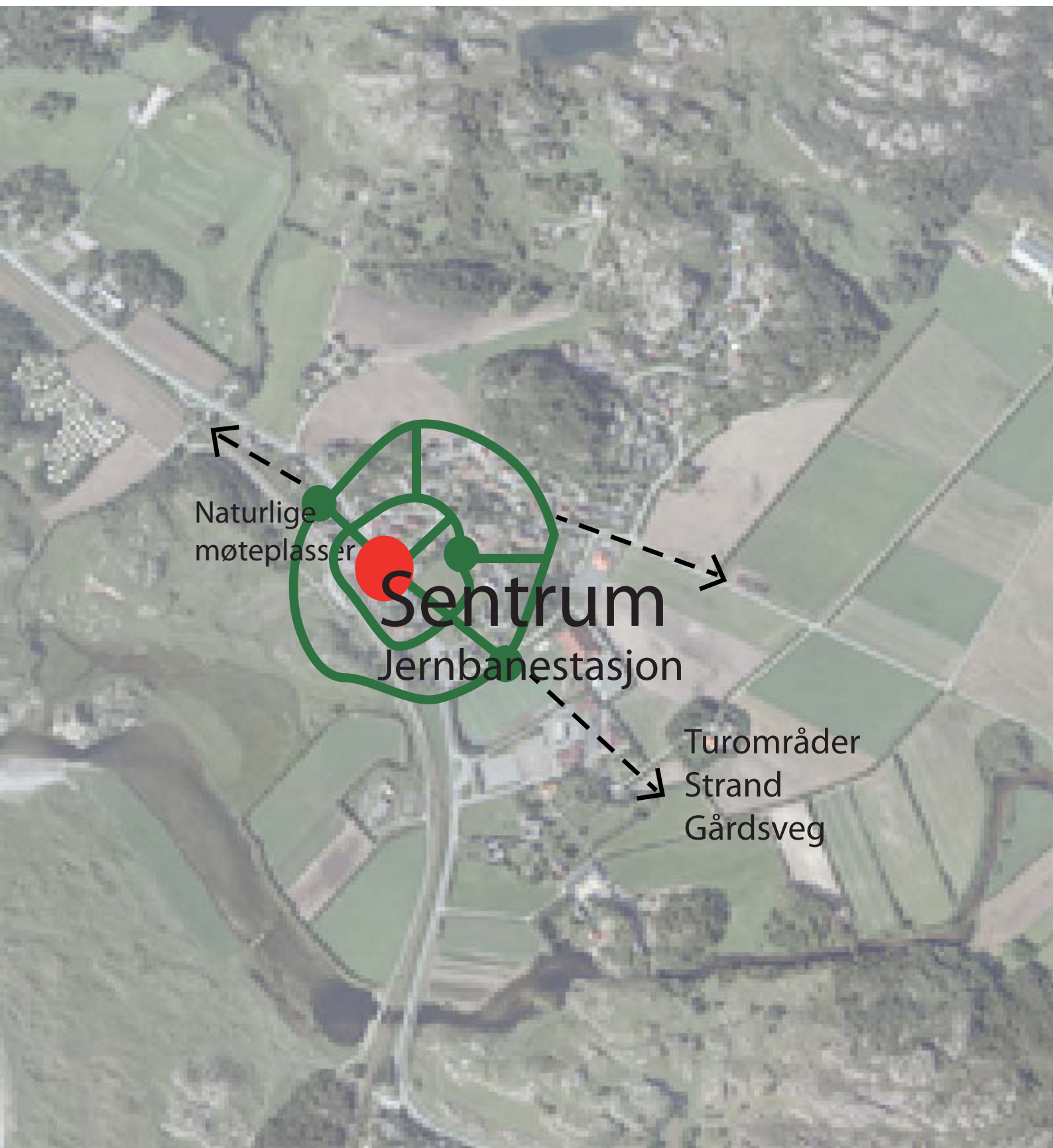

Kommuneplan 2013-2028

I den nye kommuneplanen foreslås jernbanestasjonen fytet lengre nord. Da vil jernbanestasjonen både dekke Brusand og Stokkalandsmarka.

Ogna

Jordbruket rundt Ogna og Sirevåg inngår ikke i kjerneområde landbruk i fylkesdelplanen for areal og transport på nord Jæren. Likevel er her verdifulle jordbruksressurser, da spesielt den sandrike jorda omkring Ogna. Dette er styrende for arealutviklingen i tettstedene, samt tilknytningen til andre rekreasjonsområder i nærheten av tettstedet.

Ogna

Tettstedsfakta

Ogna har knapt 400 innbyggere og ligger 19 km sør for kommunesenteret Varhaug.

Grønnstrukturfakta

Her er det 1 barne- og ungdomsskole, 1 barnehager, 4 lekeplasser, flere nærmiljøanlegg og et idrettsanlegg.

Arealbruk

Bygningsmassen i tettstedet er homogen og består i alt vesentlig av eneboligbebyggelse. Sentrum utgjøres av butikk/bensinstasjon lokalisert i nærheten av jernbanestasjonen.

Langsiktig grense landbruk

Jordbruket rundt Ogna og Sirevåg inngår ikke i kjerneområde landbruk i fylkesdelplanen. Allikevel er her verdifulle jordbruksressurser, da spesielt den sandrike jorda omkring Ogna. Dette er styrende for arealutviklingen i tettstedene, samt tilknytningen til andre rekreasjonsområder i nærheten av tettstedet.

Rekreasjon og friluftsliv

Parker og plasser og rekreasjonsareal

Det er i dag ingen parker internt i disse tettstedene. I motsetning til tettstedene lenger nord er tilgangen til omkringliggende natur- og turområder god. Jernbaneskogen mellom Ogna og Sirevåg utgjør et fint turområde og er også skoleveg som skal på skole på Ogna. Tilgjengende landskapsvernområde, plantevernområde og referanseområde setter begrensninger på bruken.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Ogna har 4 offentlige lekeplasser.

Offentlige lekeplasser på Ogna:

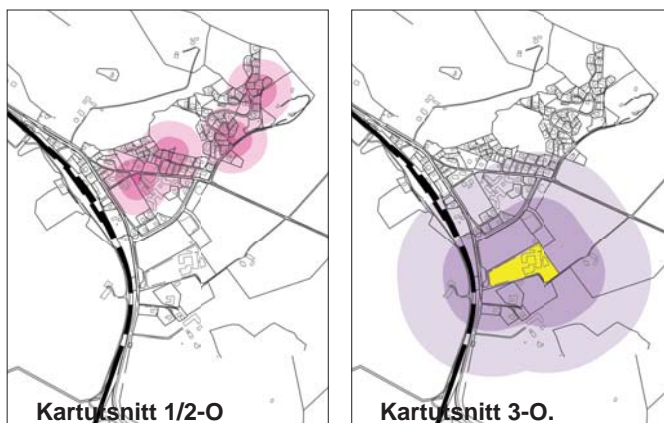
- O 05 Salthelleren, nedre del
- O 07 Salthelleren, øvre del
- O 08 Langaberget
- O 09 Skaret

Ogna vel

Overstående lekeplasser omfattes av vedlikeholdsavtale med Ogna vel.

Ogna- rød linje viser jernbanen.

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

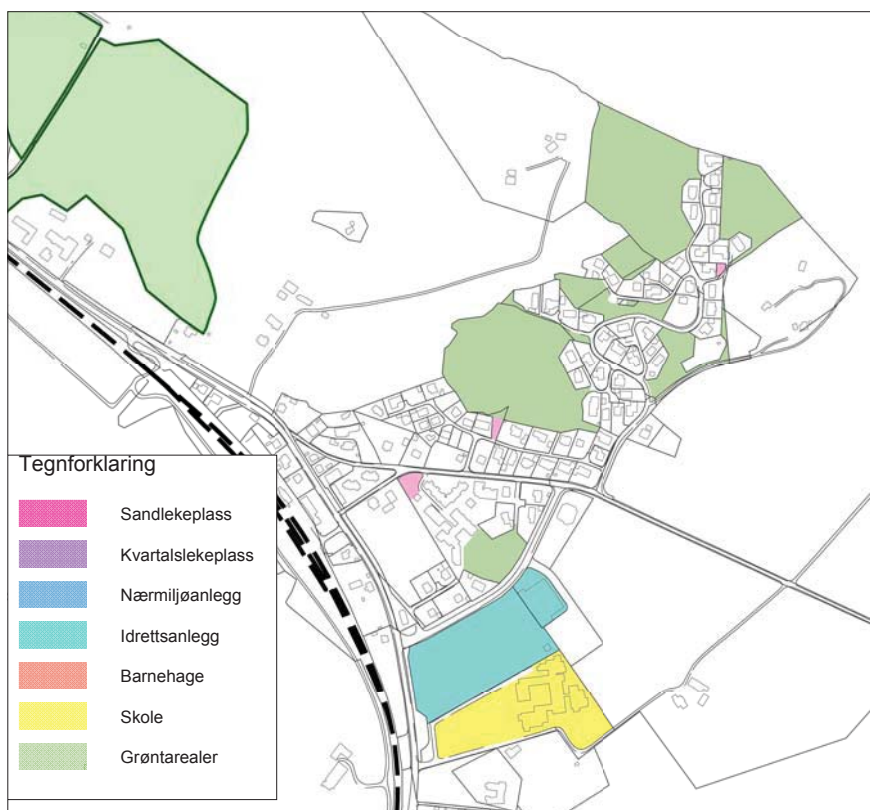

Idrettsanlegget på Ogna

Rekreasjon og friluftsliv

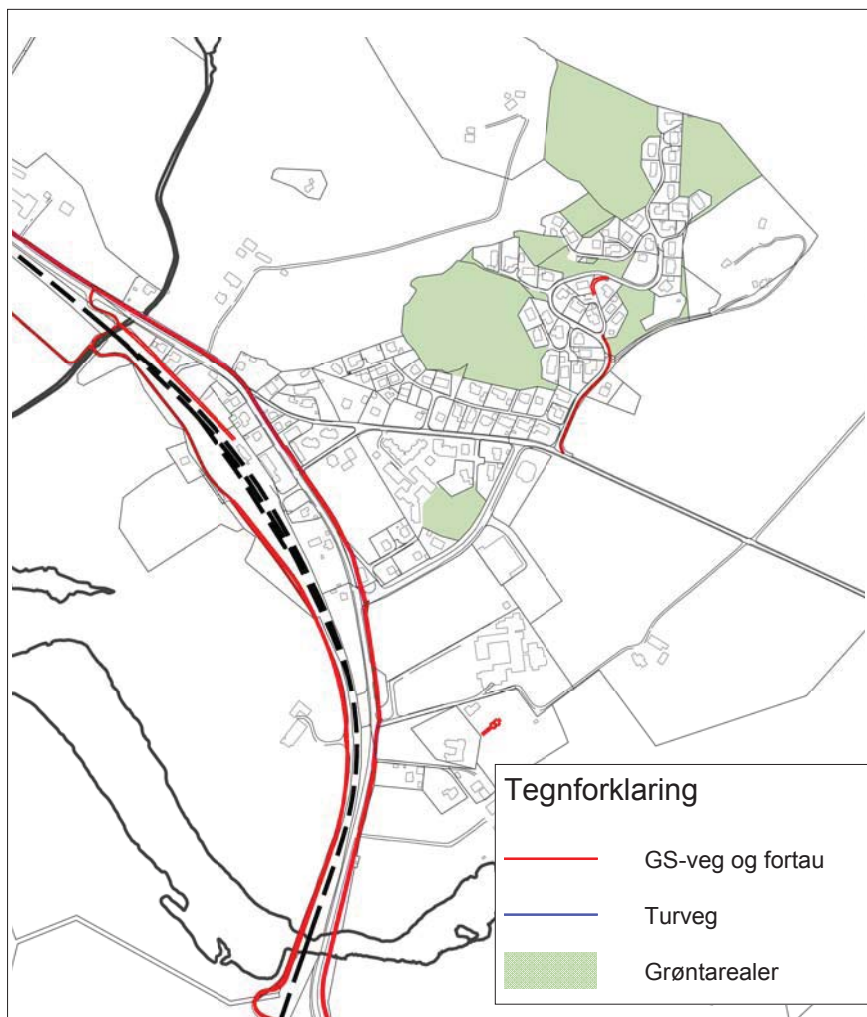
Idrettsanlegg

Ogna har egen fotballbane lokalisert i tilknytning til skoleområdet.

Gang- og sykkelveger

Ogna har i dag gang- og sykkelvegforbindelse langs fv 44 sørover til Sirevåg. Denne har også tilknytning til turveg gjennom landskapsvernområdet vest for jernbanen til Sirevåg. Mot nord er det gang- og sykkelveg langs fv 44 så langt golfbanen går. Det er også turveg langs den gamle jernbanetraseen vest for dagens jernbanelinje nordover til Brusand Camping, med videre forbindelse til Brusand på grussti langs fv 44.

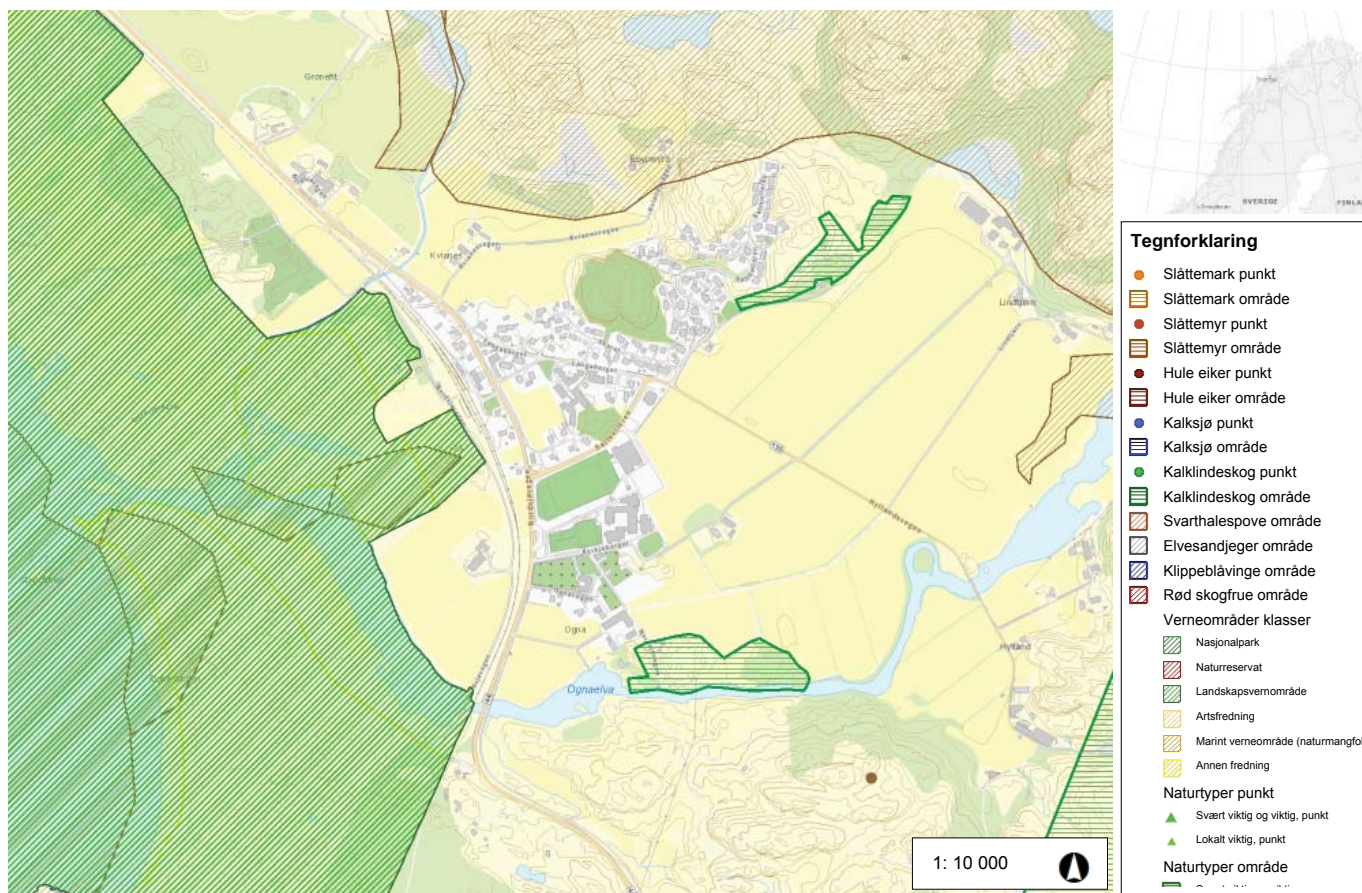
Landskap

Ogna ligger i det småkuperte «sørlandslandskapet» som starter ved Brusand og omfatter den søre delen av kommunen. Fv 44 og jernbanelinja utgjør en markert barriere mot kontakt mot vest og de store friområdene langs Jærstrendene.

Jernbanestasjonen på Ogna

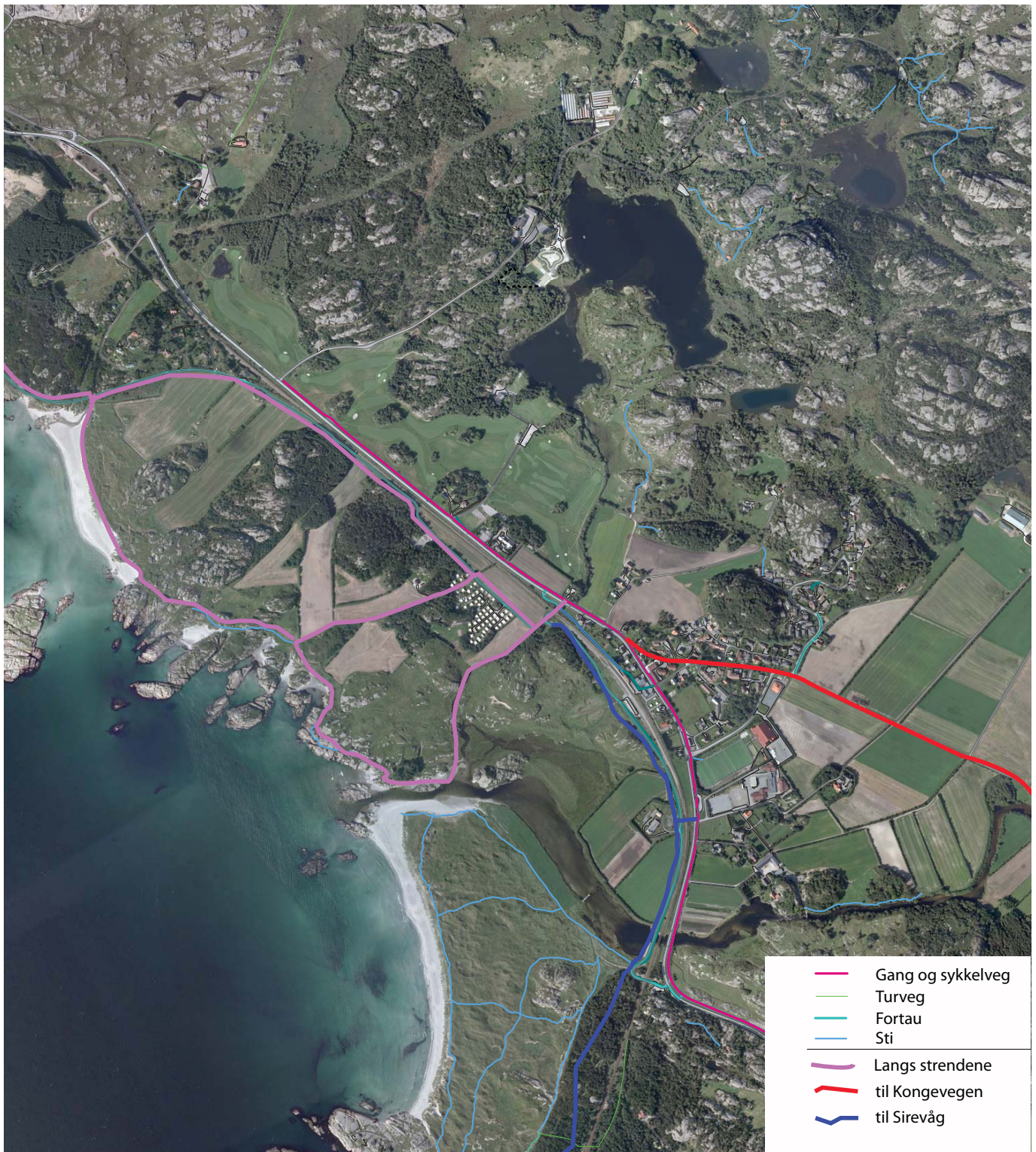
Natur

Kartet er hentet fra Miljødirektoratets naturbase

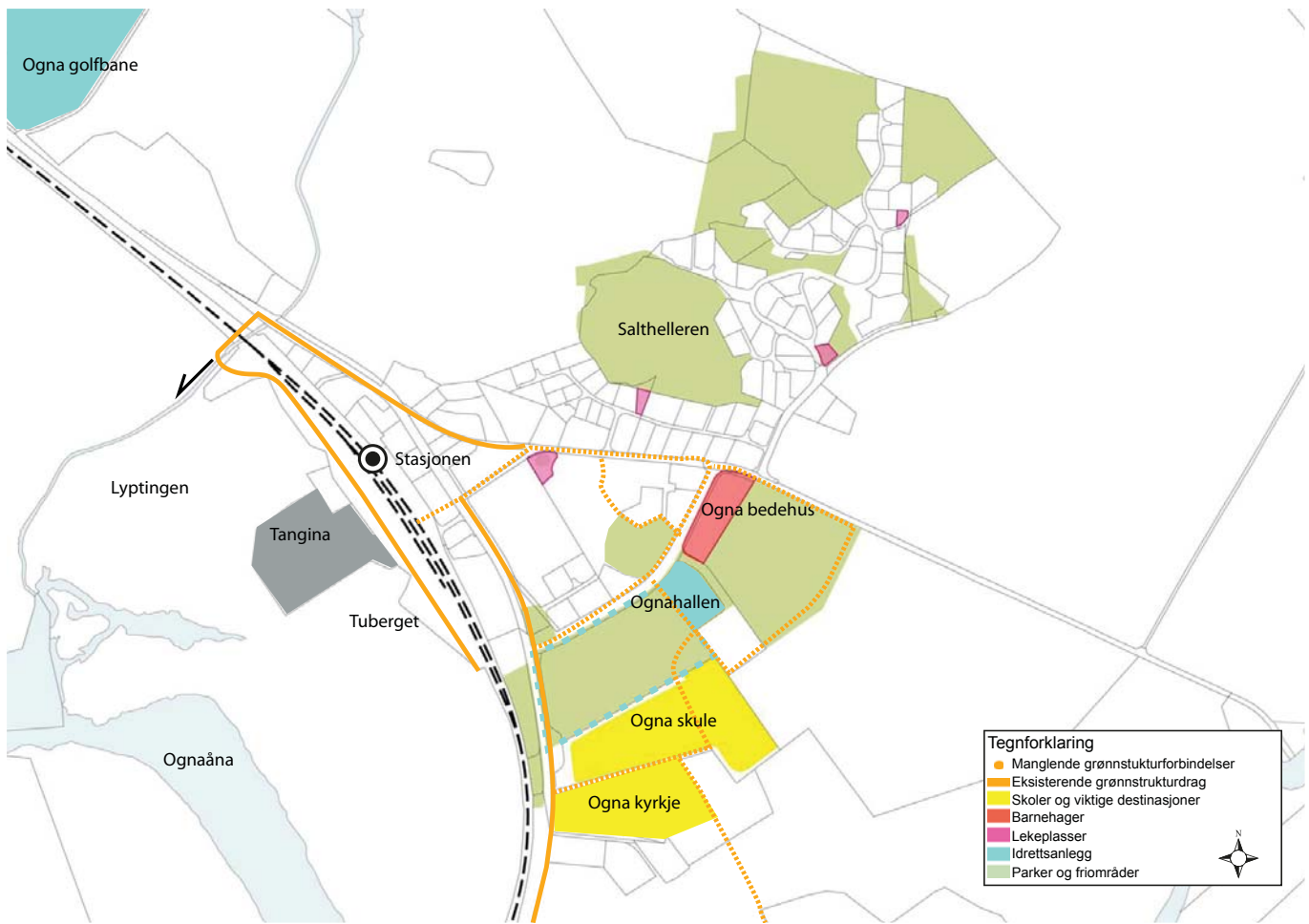
Vest for jærbanen ligger Jærstrendene langskapsvernområde, med diverse artforekomster av fugl. Nord for Kvianesvegen er det registrert et stor beiteområde for hjort. På sørsiden av høydedraget Knasen er det regustert en gammel fattig edelløvskog, sett på som viktig. Sør for kirken og langs Ognaelven er det registrert naturtypen hagemark, forekomsten anses som svært viktig. Innenfor bebygd areal er det ikke registrert f ora eller faunaforekomster.

Turmuligheter Ognå

Vest for jærbanen ligger Jærstrendene langskapsvernområde, med diverse artforekomster av fugl. Nord for Kvianesvegen er det registert et stor beiteområde for hjort. På sørsiden av høydedraget Knasen er det registert en gammel fattig edelløvskog, sett på som viktig. Sør for kirken og langs Ognaelven er det registert naturtypen hagemark, forekomsten anses som svært viktig. Innenfor bebygd areal er det ikke registert f ora eller faunaforekomster.

Konklusjonskart Ogna

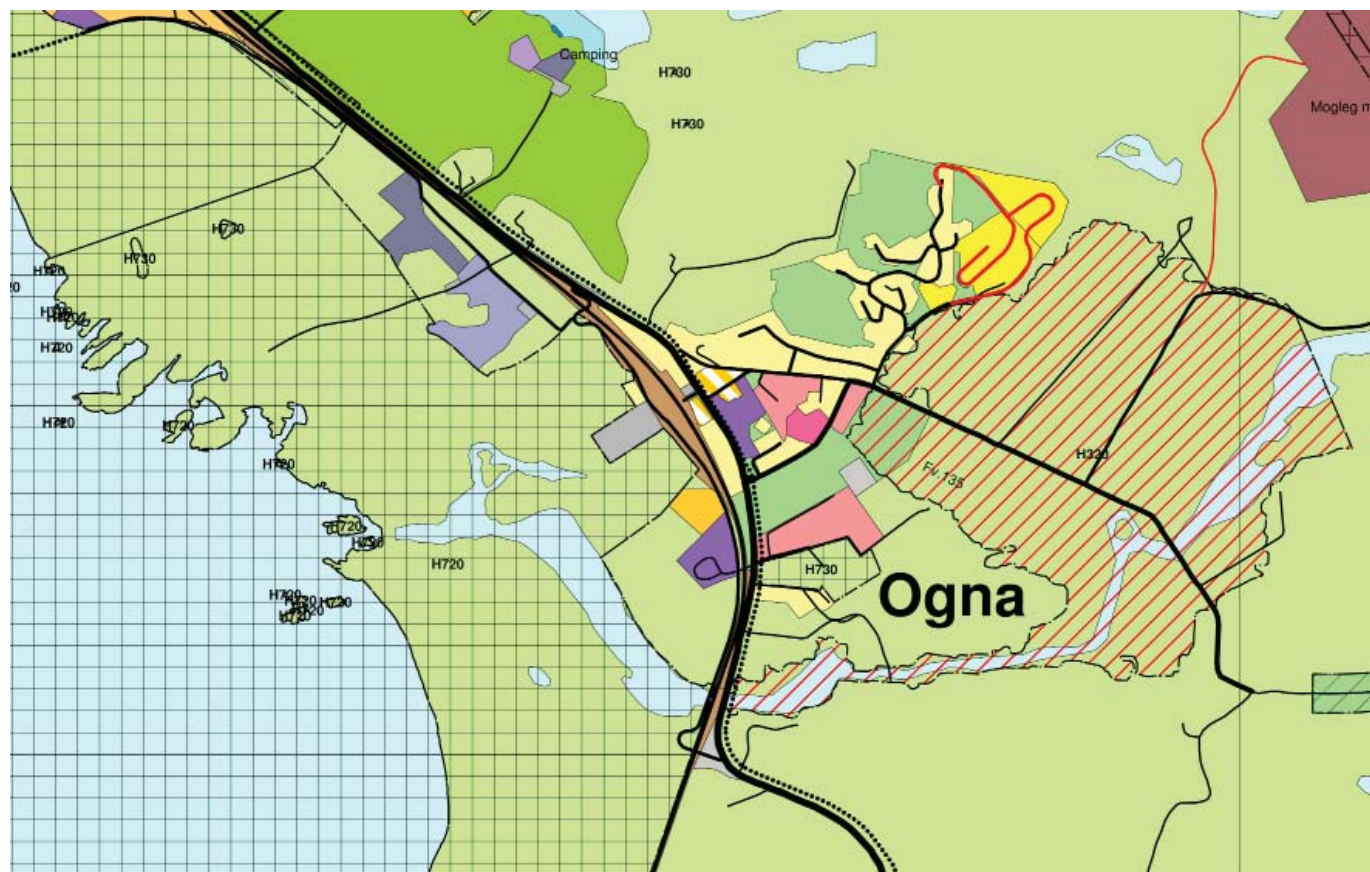
Vest for jærbanen ligger Jærstrendene langskapsvernområde, med diverse artforekomster av fugl. Nord for Kvianesvegen er det registrert et stor beiteområde for hjort. På sørsiden av høydedraget Knasen er det registert en gammel fattig edelløvsog, sett på som viktig. Sør for kirken og langs Ognaelven er det registrert naturtypen hagemark, forekomsten anses som svært viktig. Innenfor bebygd areal er det ikke registrert flora eller faunaforekomster.

Forslag til tiltak

Etablere gode gangforbindelser fra Oгна Kyrkje om Oгна skule, Oгна haller og Oгна bedehus.

Etablere god gangforbindelse fra sentrum til Vestalndske hovedveg.

Kommuneplan 2013-2028

Sirevåg

Sirevåg

Tettstedsfakta

Sirevåg med ca 550 innbyggere er den sørligste tettstedet i Hå kommune og ligger 22 km sør for kommunesenteret Varhaug.

Grønnstrukturfakta

I Sirevåg er det en barnehage.

Arealbruk

Boligområdene består i hovedsak av eneboligbebyggelse, men i løpet av de siste årene er det bygget flere boligblokker. Det kupert landskapet gjør at disse større boligbyggene er lite dominerende i landskapet.

Tettstedet har i dag ingen markert sentrumdannelse, men stedet har butikk. Sentrum utgjøres av butikk og legekonsult lokaliserert i nærheten av jernbanestasjonen.

Langsiktig grense landbruk

Tettstedet ligger utenfor kjerneområde landbruk og det er ikke trukket noen langsiktig grense mot landbruk.

Rekreasjon og friluftsliv

Parker, plasser og rekreasjonsanlegg

Vedafjell

Vedafjell er et område med bunkerser og kanonstillinger fra krigstiden som er sikra som friluftsområde.

Jærstrendene landskapsvernområde

Nordover grenser Sirevåg til Jærstrendene landskapsvernområde og turveg nordover til Brusand gir god kontakt til dette friluftsområde.

Lekeplasser og nærmiljøanlegg

Totalt har Sirevåg 6 offentlige lekeplasser. På Skoran er det ballbinge i forbindelse med en fremtidig kvartalslekeplass.

Offentlige lekeplasser i Sirevåg:

Si 01, 02 Holmafjellet

Si 03 Skolten

Si 07, 08 Nylund

Si 09, 10 Skoran (10 enda ikke formelt overtatt)

Sirevåg vel

Lekeklassene Si 01 og 03, omfattes av vedlikeholdsavtale med Sirevåg vel.

Idrettsanlegg

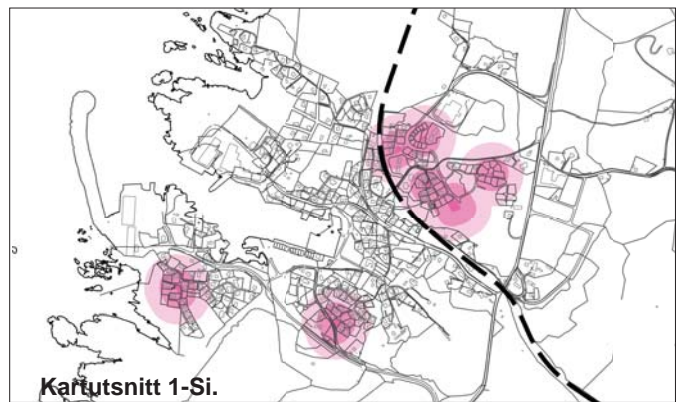
Det er ikke eget idrettsanlegg i Sirevåg.

Lekeplassdekning på Sirevåg (Si). Kartutsnitt 1 (O/Si) viser dekning på dagtid, dvs. alle lekeplasser der avstander 50 og 100 m fra lekeplass er illustrert.

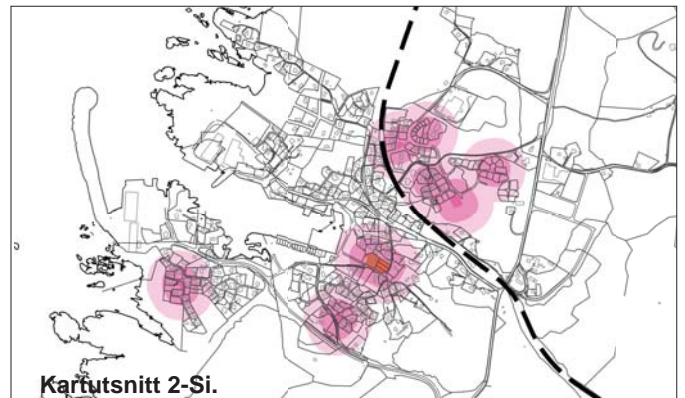
Kartutsnitt 2 (O/Si) viser dekning på kveld og i helg, her er barnehager inkludert. Kartutsnitt 3 (O/Si) viser dekning av lekeareal for eldre barn - kvartalslekeplasser, avstander 150 og 300 m er illustrert.

Kart - rød linje viser jernbanen.

Kartutsnitt 1-Si.

Kartutsnitt 2-Si.

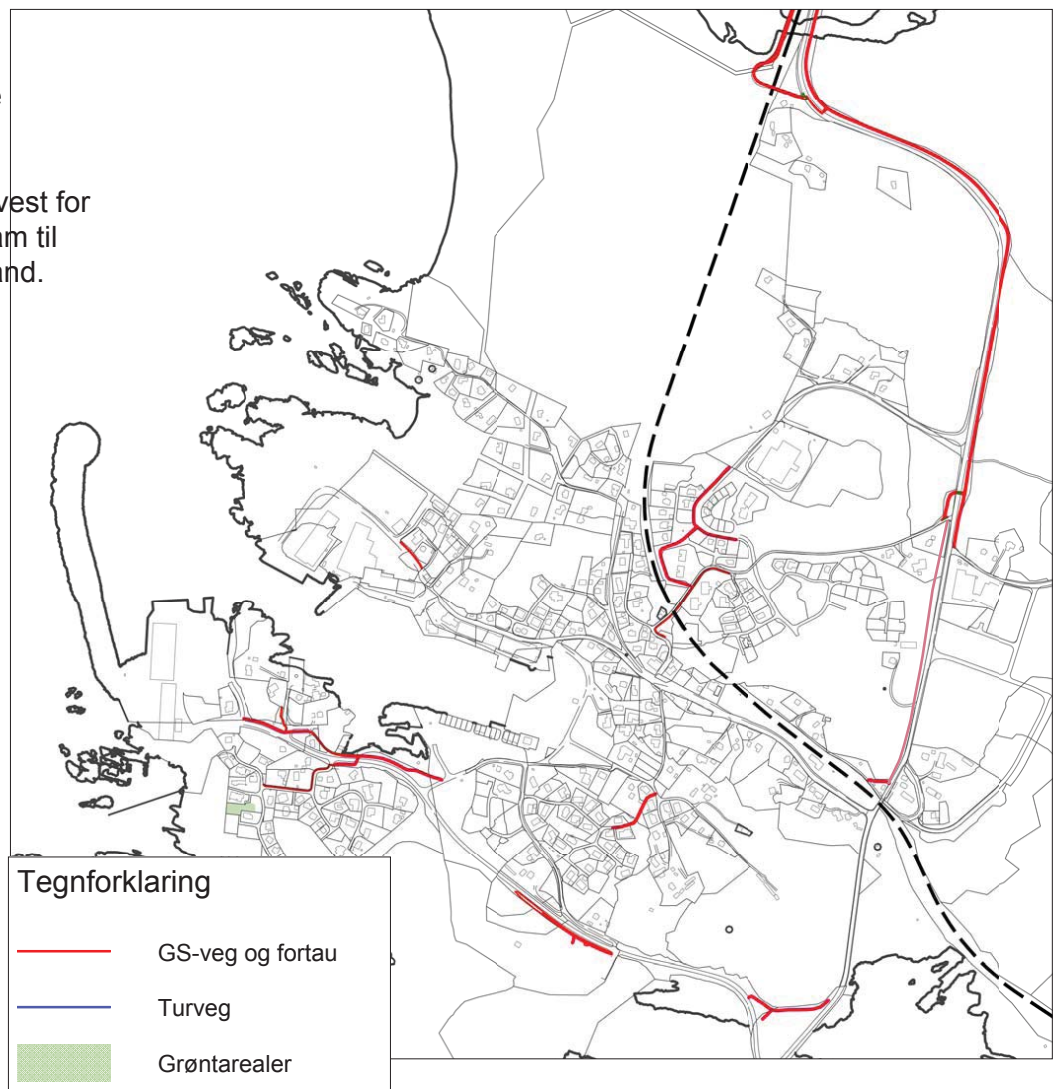
Kartutsnitt 3-Si.

	Kvartalslekeplass		50 m til sandlekeplass
	Sandlekeplass		100 m til sandlekeplass
	Barnehage		150 m til kvartalslekeplass
	Uteoppholdsareal barneskoler		300 m til kvartalslekeplass
	Privat lekeplass		

Gang- og sykkelveger

Sirevåg har i dag gang- og sykkelvegforbindelse langs fv 44 nordover til Oгна. Turveg gjennom landskapsvernområdet vest for jernbanen fører også fram til Oгна og videre til Brusand.

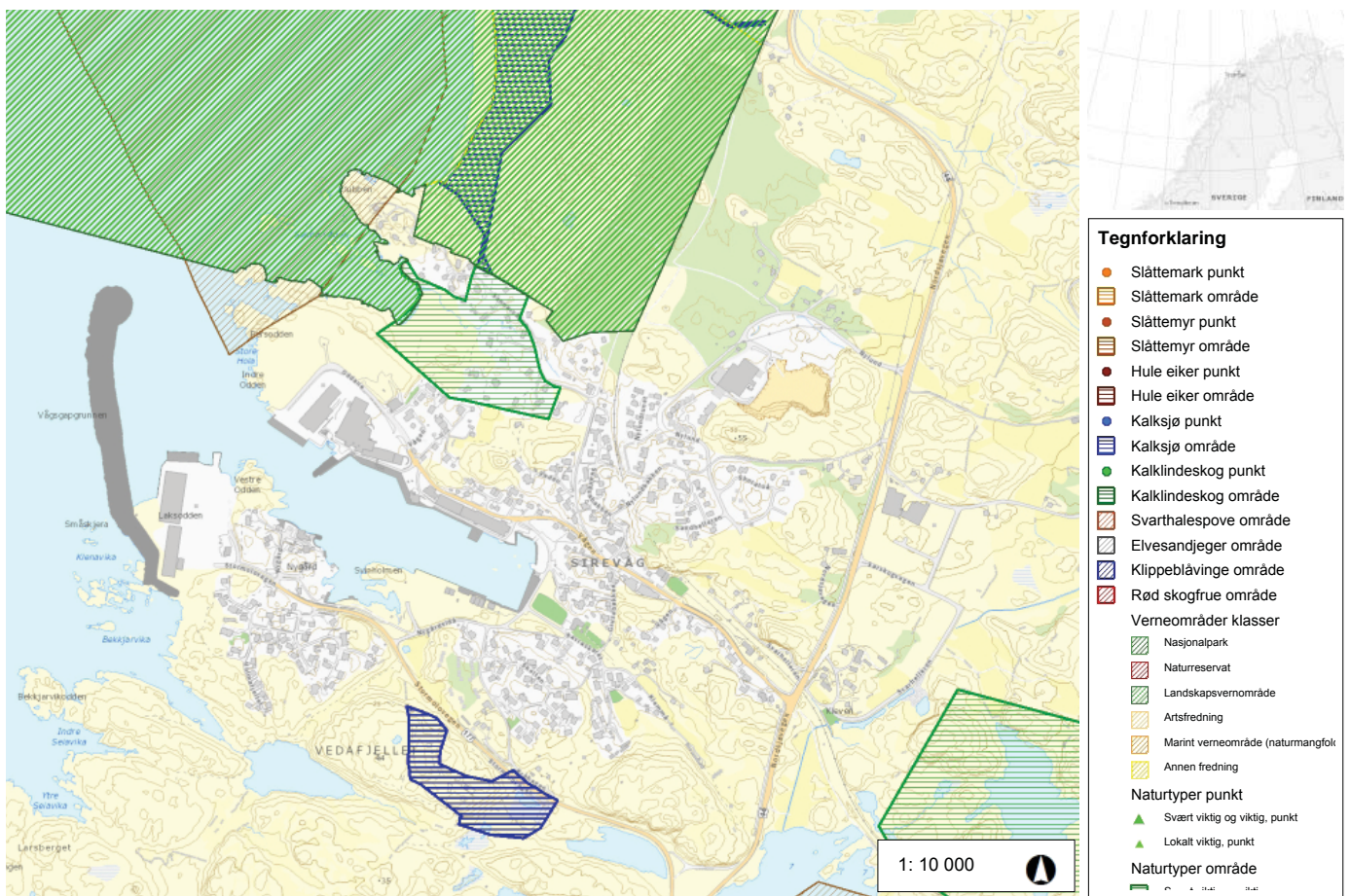
Landskap

Sirevåg ligger som Oгна i det småkuperte «sørlandslandskapet» som starter ved Brusand og omfatter den søre delen av kommunen. Tettstedet ligger omkring Sirevåg havn med stor ny molo og større industribygninger.

Området har god kontakt gjennom etablert turveg nord til Jærstrendene landskapsvernområde. Også gode muligheter for kontakt sørover langs kystlinja mot Holmane. For kontakt østover og innover utgjør fv 44 og delvis jernbanen vesentlige barrierer.

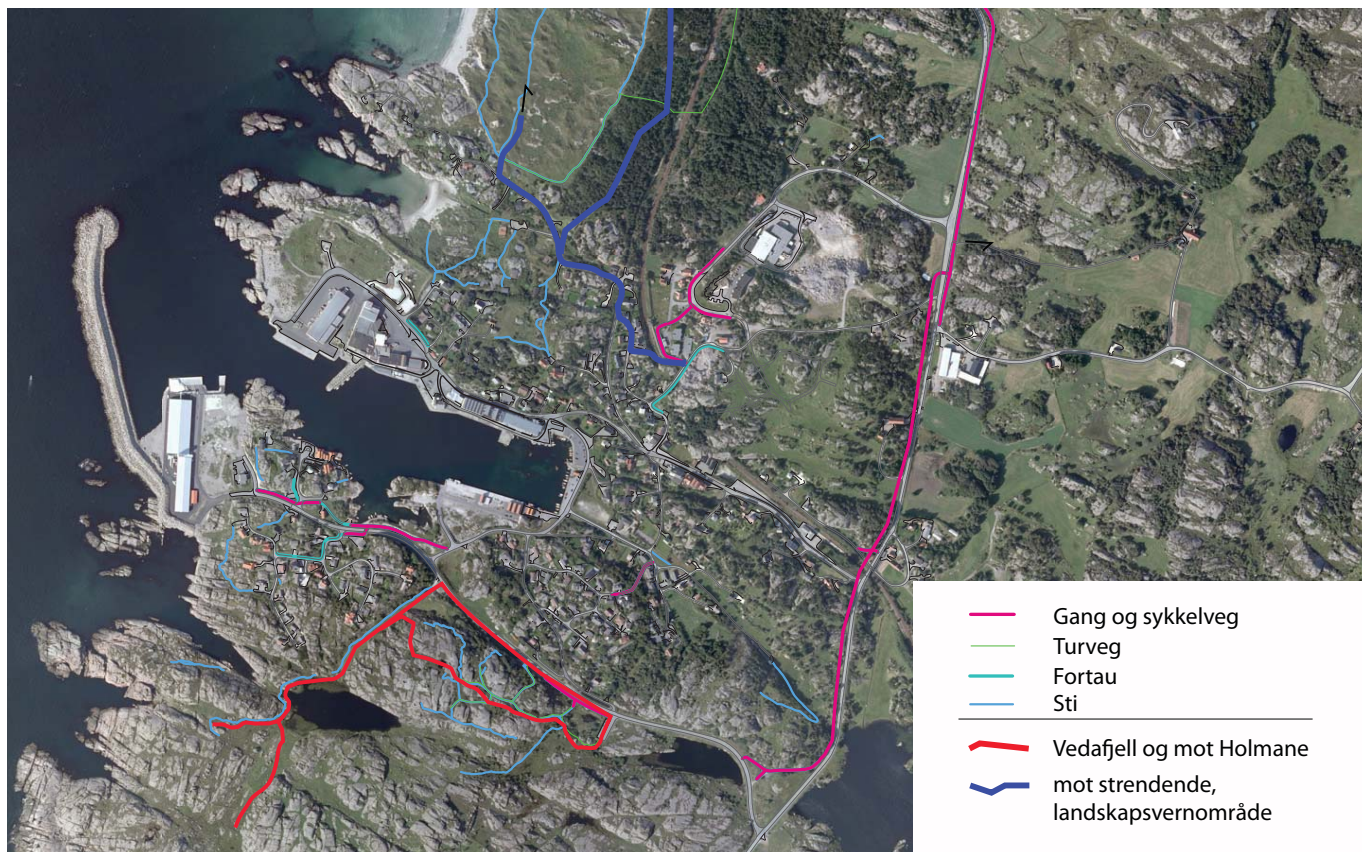
Natur

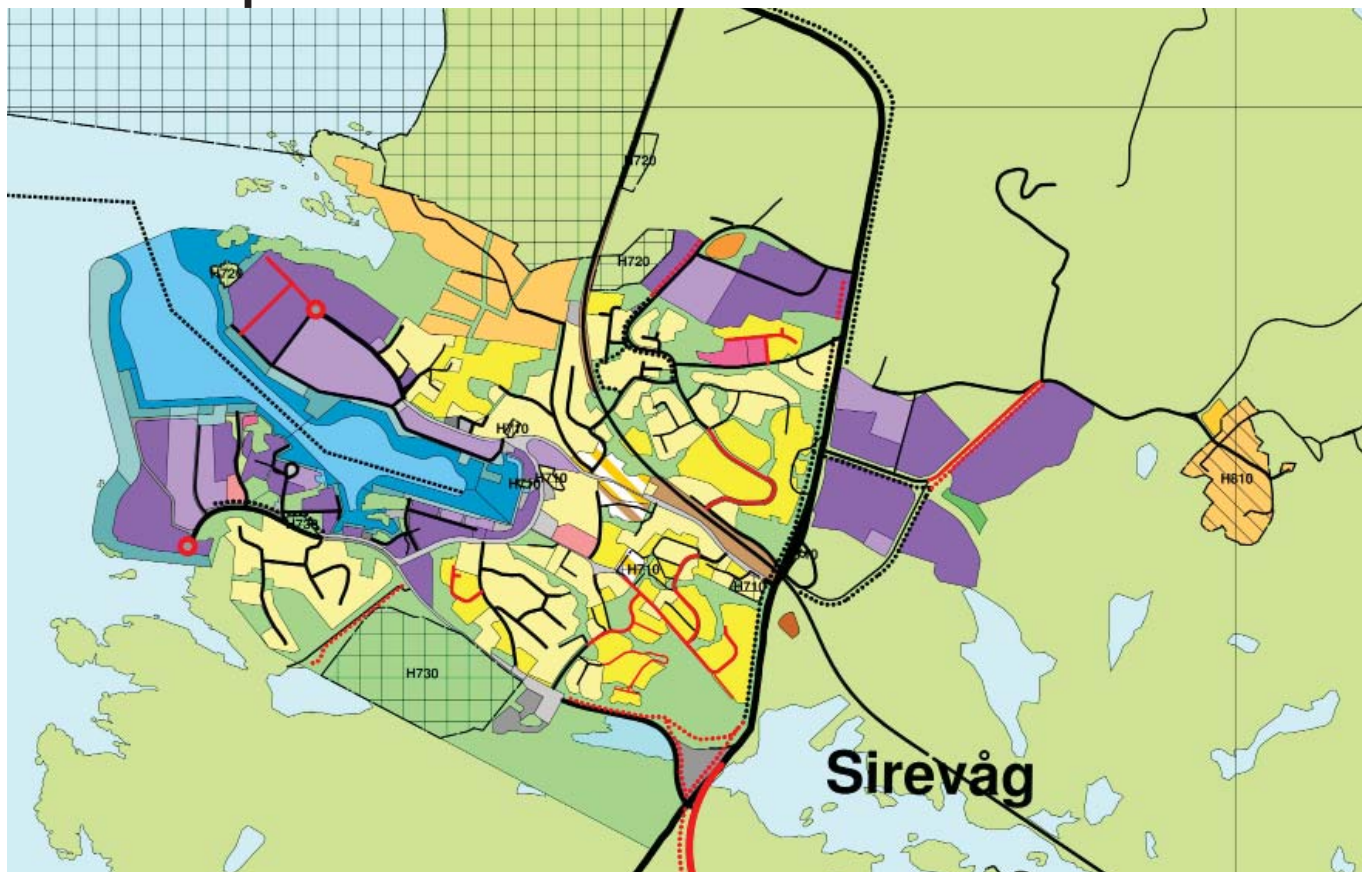
Kartet er hentet fra Miljødirektoratets naturbase

Store deler av Vedafjellet er et statlig sikra område, området inneholder krigsminner fra andre verdenskrig. Veden og Sannarvågen har et svært viktig sandynelandskap, området er variert og har store naturverdier. Fra Bersodden og nordover langs landskapsvernområde er det registrert beiteområde for flere fuglearter. Ognasstranden er et statlig sikra friluftsområde og blir ansett som å ha regional verdi.

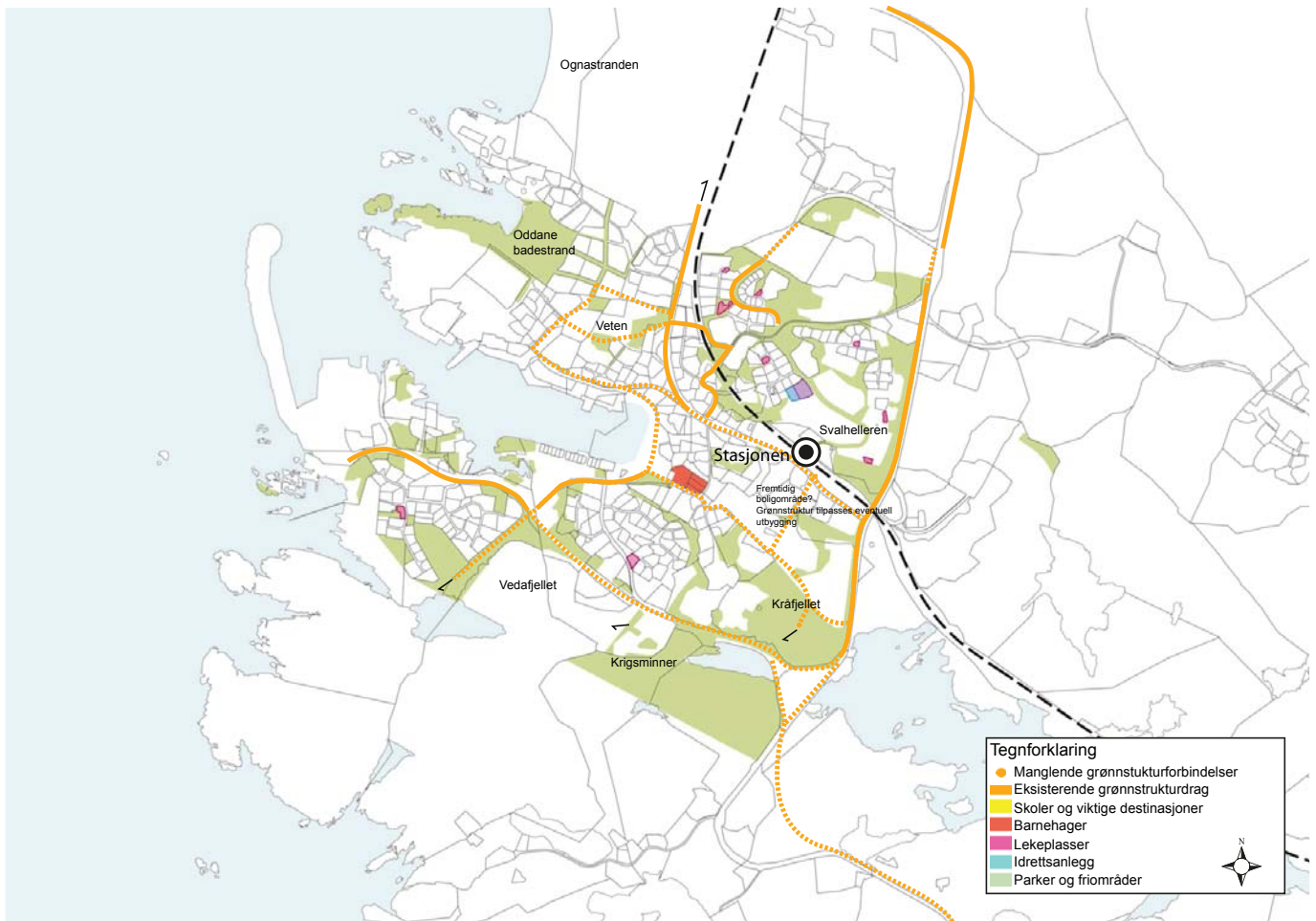
Turmuligheter Sirevåg

Kommuneplan 2013-2028

Konklusjonskart Sirevåg

Det er kort avstand fra boligfeltene i Sirevåg til gode tur- og rekreasjonsområder langs fjorden, både nordover mot Ogna og sørover mot Holmane. Internt i tettstedet mangler det sammenhengende strukturer. Det mangler også naturlige og tilrettelagte møteplasser, spesielt i området rundt Vågen som oppfattes som bindeleddet i tettstedet.

Arealene tilstøtende havnen er dominert av næring, derfor er få av arealene tilgjengelige og tilrettelagt. Sirevåg skiller seg fra de andre tettstedene med variert arealformål med næringsformål tett opp mot det som fungerer som det samlede stedet i dag. Tettstedet har ikke en tydelig sentrumsstruktur. Terrenget er konstrastrikt og kupert og er med på å dele opp tettstedet. Landformene danner flere langstrakte landskapsrom/søkk fra fylkesvegen som deles av høyden ved Kråfjellet. Det bør aktivt jobbes for å forsterke jernbanestasjonen som et knutepunkt og knytte den bedre opp mot Vågen. Vågen fremstår som sentrum og er stedets opphav og samlede element. Det bør legges vekt på å knytte områdene bedre sammen og opp mot Vågen og jernbanestasjonen.

Derfor foreslås det en sammenhengende struktur på sørsiden av Kråfjellet fra fylkesvegen som knytter seg til Vågen og videre ut til boligfeltet ved Holmafjellet. Nord for Kråfjellhøyden foreslås det to parallelle strukturer en langs høyden og en som knytter seg fra fylkesvegen til stasjonen ned til Vågen og videre opp til Vetten og Oddane.

Det nye boligområdet på Nylund må knyttes bedre opp til Vetten og sentrum.

Det bør tilrettelegges for et samlingsted i Vågen, en mulighet er å knytte det opp mot barnehagen.

Forslag til tiltak

Opparbeide Vågen mellom jernbanestasjonen og havna som miljøgate.

Det nye boligområdet på Nylund må knyttes bedre til sentrum og ny gangbro over jernbanen.

Tilrettelegge et samlingsted i Vågen, en mulighet er å knytte det opp mot barnehagen.

Krav til leike og opphaldsareal i kommuneplan

1.7 Krav til leike- og opphaldsareal

	Kategori	Størrelse	■ Krav □ Tilråding
1.7.1	Grønt- drag	Min. breidde: 20 m Maks gangavstand: 300 m	<ul style="list-style-type: none"> ■ GS-veg skal ha stigning i samsvar med UU. ■ Benk/sitjeplass for kvar 150 m og på toppen av bakkar. □ Leikeplassane skal knytast saman/innpassast i grønstrukturen. Avstand til leikeplass kan aukast med 50 m dersom leikeplassen blir innpassa i grønstrukturen. □ Utforming skal vektlegge aldersgruppa frå 10 år og oppover
1.7.2	Sand- leikeplass	Min størrelse: 250 m ² Dimensjonert for 4-25 bustader. Maks gangavstand: 100 m i bustadfelt. Skal innehalde minst sandkasse og 4 apparat tilpassa aldersgruppa.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tilkomst til området skal skje utan konflikt med køyrande trafikk med høgare standard enn bustadgate. ■ Tilkomst skal ikkje leggest mot gate med gjennomgåande trafikk, mot innerkurve eller i snuhammar. ■ Skal ha solrik og lun plassering. ■ Skal skjermast mot støy på over 45-50 dBLpAeq. ■ Skal innehalde areal for sandleikeplass og areal/apparat som stimulerer barnas rolleleik, fantasileik, forskartrøng og fysiske ferdigheter. ■ Skal innehalde sittegruppe. □ Utforming med tanke på mest mulig allsidig aktivitet for barn opp til 6 år.
1.7.3	Kvartals- leikeplass	Min størrelse: 1500 m ² Dimensjonert for 25-200 bustader. Maks gangavstand: 300 m Skal innehalde minst 6 apparat tilpassa alders-gruppa 6-12 år.	<ul style="list-style-type: none"> ■ Tilkomst skal skje utan konflikt med køyrande trafikk med høgare standard enn bustadgate. ■ Skal ha ei lun og solrik plassering. ■ Skal gi plass for område/apparat som tilfredsstillar barnas rolleleik, fantasileik, utforskartrøng og fysiske ferdigheter. ■ Primært tilrettelagt for aldersgruppa 6-12 år. ■ Skal ha eit areal for sandleikeplass. ■ Skal minst ha ei sittegruppe og ein benk. □ Bør ha variert terreng. □ Område med naturleg vegetasjon attraktivt for leik bør bevarast.

1.7.4	Ballfelt	<p>Min størrelse: 2500 m²</p> <p>Dimensjonert for 150-600 bustader.</p> <p>Maks gangavstand: 400 m.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Arealet skal ha ei form og eit terreng som kan gi plass for ein bane på minimum 20 x 30m, med buffersone i tillegg. ■ Banen skal ikkje ligge så nær veg eller bygningar at dette hindrar leiken. Behov for ballfangenettt skal vurderast. ■ Materialbruk, avstand til bustader og eventuelle støyskjermingstiltak skal vurderast. <ul style="list-style-type: none"> ▫ Tilkomst bør leggest utan konflikt med køyrande trafikk. ▫ Bør plasserast i eit område som er så plant som mulig for ikkje å få store masseinngrep. ▫ Ballfelt bør plasserast i tilknytning til kvartalsleikeplass.
1.7.5	Nærmiljø-anlegg-park	<p>Min størrelse: 6000 m²</p> <p>Dimensjonert for 600 - 1200 bustader.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Skal ligge med god tilgjenge for bustadane. ■ Leikefeltet skal ha variert terreng for å opne for eit bredt spekter av leikeaktiviteter. Størrelsen på anlegg opnar m.a. for å bevare større parti med naturterreng og naturlig vegetasjon. ■ Ved tilrettelegging for spesielt støygenererande anlegg skal eventuelle støykonfliktar vurderast. ■ Det skal innpassast ballfelt og kvartalsleikeplass som del av det sentrale leikefeltet. ■ Skal ha aktiviteter for alle aldersgrupper. <ul style="list-style-type: none"> ▫ Utforming skal vektlegge aldersgruppa frå 10 år og oppover. ▫ Tilkomst bør leggest utan konflikt med køyrande trafikk.
1.7.6	Tettstadnært friområde	<p>Maks gangavstand: 300m.</p> <p>Minste storleik: 20 daa</p> <p>Minste lengde på overordna turveg: 3 km</p> <p>Min breidde på delområde eller grønkorrridor som bind saman område: 40 meter</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Breidde overordna turveg 2,0-2,5 m. Anbefalt ryddebreidde 4-5 m. ■ Deler av strekning (rundløype) skal vere tilgjengelig for rullestoler. ■ Benk/sitteplass for kvar 150 m og på toppen av bakker. ■ Minimum breidde på grøntbelte for fri ferdsel, rekreasjon og leik langs strandsonen og vassdrag (20 m på kvar side): 20 m. <ul style="list-style-type: none"> ▫ Turvegen bør vere belyst. ▫ Arealstørrelse og minimums-breidder kan måtte aukast der naturmangfald skal ivaretas.

Utkast norm for uteområder

Utkast

Norm for utomhusarealer i Hå kommune

pr 28.11.2013

Innledning:

Normaler for utomhusanlegg legger premisser for funksjonskrav og fysisk utforming for kommunalt eide utomhusanlegg i Hå kommune. Normalene gjelder også for andre utomhusanlegg der det stilles krav om utomhusplan.

Begrepet "utomhusanlegg" omfatter utendørs anlegg for rekreasjon i tettsted og friluftsliv. Eksempelvis kan det nevnes at dette omfatter lekeplasser, parker, offentlige grøntanlegg og veier, badeplasser, løypenett, mv.

Anlegg som skal følge normalen, kan være lokalisert på områder regulert til "friområde", "spesialområde; friluftsområde", "offentlig formål", "fellesområde", "veigrunn", "byggeområde", og uregulerte arealer (LNF-områder i kommuneplanen).

Normaler for utomhusanlegg er vedtatt og erstatter deler av følgende dokument:

"Kommunedelplan for leike-, grøntareal og friområde i bustadområda", vedtatt i kommunestyresak 001/1999.

JMF: kortversjon vedtatt i kommuneplan for Hå 2013-2018.

Følgende standardbestemmelser ligger til grunn for de kommunale normalene, og disse gjelder der normalene mangler spesifisering, eller der det oppstår tvil om dette:

- Norsk Standard 3420; Beskrivelsestekster for bygg, anlegg, installasjoner
- NS- EN 1176; Lekeplassutsyr og 1177; Fallunderlag for lekeplassutstyr
- Kultur- og kirkedepartementets dokument: "Anlegg for idrett og friluftsliv. Mål og utforming, planlegging og bygging".
- Kultur og kirkedepartementets veileder V-0919; "Kunstgressboka; bygging, drift og vedlikehold av kunstgressbaner"
- Teknisk forskrift til plan og bygningsloven, m. veileder
- Kultur og kirkedepartementet, 2008, Universell utforming av idretts- og nærmiljøanlegg
- Kultur og kirkedepartementet, 2008, *Tilrettelegging av turveier, løyper og stier*

Normalen er delt i 3 kapitler:

Kapittel 1 gir generelle føringer for alle typer anlegg, samt retningslinjer for terrengbehandling og vegetasjonsvern i utbyggingsområder.

Kapittel 2 gir premisser for funksjonskrav, innhold og fysisk utforming, og legges til grunn for reguleringsplaner og utomhusplaner.

Kapittel 3 gir detaljerte tekniske spesifikasjoner for anlegg, løsninger og utstyr, og disse legges til grunn for detaljplaner, beskrivelser og gjennomføring.

Normalene ligger på www.ha.kommune.no, og mindre justeringer og tilføyelser vil løpende bli lagt inn. Det er derfor normalen som til enhver tid ligger på nett, som gjelder.

Innholdsfortegnelse

1	Generelle bestemmelser og krav	4
1.1	Eksisterende vegetasjon og markflater i utbyggingsområder	4
1.2	Byggegrunn og drenering	4
1.3	Generelt om utforming og materialbruk	4
1.4	Universell utforming av anlegg	4
1.5	Miljøhensyn på utomhusanlegg	4
1.6	Graving i kommunale friområder	5
1.7	Bestemmelser om fravik fra normalen	5
1.8	Innmåling og dokumentasjon	5
1.9	Garantidrift og kontroll før overtakelse av anlegg	5
2	Krav til funksjon og fysisk utforming	6
2.1	Anlegg i natur- og friluftsområder	12
2.1.1	Veier, løyper, parkeringsplasser	12
2.1.2	Anlegg for bading og skjærgårdsutfart	13
2.1.3	Friluftstoiletter	14
2.1.4	Møbler og diverse utstyr og innretninger på friluftsområder	14
2.1.5	Vegetasjonsbruk i natur og friluftsområder	15
2.1.6	Lavvoplasser og gapahuker på kommunale friluftsområder	15
2.2	Leke- og aktivitetsanlegg	6
2.2.1	Definisjoner:	6
2.2.2	Generelle bestemmelser for leke- og aktivitetsanlegg	6
2.2.3	Funksjonskrav for leke- og aktivitetsanlegg:	6
2.2.4	Andre bestemmelser:	7
2.2.5	Sandlekeplasser	7
2.2.6	Kvartalslekeplasser	8
2.2.7	Nærmiljøparker	8
2.3	Parker og grøntanlegg	9
2.3.1	Generelle krav til funksjon og fysisk utforming	9
2.3.2	Vegetasjonsbruk	10
2.3.3	Veger og plasser i parker og grøntanlegg	10
2.3.4	Møbler og utstyr	11
2.3.5	Belysning	11
2.3.6	Andre konstruksjoner og løsninger	12
3	Tekniske spesifikasjoner og detaljer	16
3.1	Tekniske spesifikasjoner, veier, stier og plasser	16
3.1.1	Teknisk dimensjonering av veier, stier og plasser:	16
3.1.2	Fundamenteringstabell, veier og stier	16
3.1.3	Normalprofil på veier og stier; eksempelet viser turvei:	17
3.1.4	Normaler for grusdekker på veier, stier og plasser	17
3.2	Tekniske spesifikasjoner, grøntanlegg	20
3.2.1	Vekstjord, tykkelser	20
3.2.2	Vekstjord, kvalitet	20
3.2.3	Eksempler, vekstjord	21
3.2.4	Treplantinger	21
3.2.5	Detalj, treplanting, generell utførelse	21
3.2.6	Vekstmaterialet, leveringsform og størrelser	21
3.3	Tekniske spesifikasjoner, anlegg for lek, aktivitet	22
3.3.1	Generelle krav:	22
3.3.2	Spesifikasjonsmatrise, utstyr og elementer:	22
3.3.3	Detalj: Fallunderlag	22
3.3.4	Normaler for fotballøkker, flerbruksbaner og sandvolleyball	23
3.4	Andre konstruksjoner og løsninger	23
3.4.1	Universelt utforma bord med benk	23

1 Generelle bestemmelser og krav

1.1 Eksisterende vegetasjon og markflater i utbyggingsområder

Eksisterende vegetasjon og markflater på regulerte friområder skal bevares og beskyttes i hele anleggsperioden. Det er ikke tillatt å benytte regulerte friområder til midlertidig lager eller rigg, uten at dette er godkjent av kommunen.

Kommunen kan kreve beskyttelse med gjerder eller andre løsninger for markflater og vegetasjon som skal beskyttes.

1.2 Byggegrunn og drenering

Kommunale utomhusanlegg skal lokaliseres til god og veldrenert anleggsgrunn. Dersom myr benyttes til varige anlegg, skal denne normalt masseskiftes med T-1 masser og dreneres. Dersom leire eller andre mindre stabile masser benyttes, skal disse tilstandsvurderes av kvalifisert instans, og nødvendige stabiliserings og dreneringstiltak iverksettes før alternative overbygninger etableres.

Drenering dimensjoneres etter beregning av nedslagsfelt og 10 års nedbør som dimensjonerende grunnlag.

For ballbaner vises det til føringer i "Kunstgressboka", samt "Anlegg for idrett og friluftsliv; mål, utforming, planlegging og bygging" og "grusbaneboka".

1.3 Generelt om utforming og materialbruk.

Alle løsninger skal normalt dimensjoneres for hard bruk og ytterpunktsbelastninger. Alle materialer skal være mest mulig bestandige, og alle anlegg skal ha enkel atkomst for løpende drift. Normalt skal atkomsten dimensjoneres for lastebil.

1.4 Universell utforming av anlegg.

Alle opparbeida utomhusanlegg skal normalt gis universell utforming.

I følgende områder og anlegg skal omfang av universell utforming vurderes nærmere:

- Natur- og friluftsområder; områder med vanskelig topografi og spesielle naturkvaliteter.
- Anlegg for lek og idrett.

Dimensjonerende grunnlag for universell utforming på friluftsområder er elektrisk scooter/rullestol, stigning skal normalt ikke være brattere enn 1:12, maks 1:10. Utomhusanlegg ved aldersinstitusjoner og i sentrumsområder (jf. kommuneplanen) skal dimensjoneres for rullator, med maks. stigning 1:20 for veier og plasser, maks. terskler 2,5 cm, og med ledelinjer eller -felt for synshemmede.

1.5 Miljøhensyn på utomhusanlegg

En skal legge vekt på å bruke de til enhver tid mest miljøvennlige løsningene for utforming og materialbruk på utomhusanlegg. I dette ligger alt fra å bruke mest mulig miljøvennlige produkter, videre til å bruke varige produkter, og produkter og løsninger som krever lavest mulig frekvens på ettersyn og vedlikehold. Det ligger også i dette at en i størst mulig grad ivaretar biologisk mangfold og estetiske kvaliteter.

1.6 Graving i kommunale friområder

Alle som skal grave i kommunale friområder må søke kommunen v. kommunalteknisk avdeling om tillatelse. I

Gravemeldingsskjema kan hentes i på kommunens nettside, og ortofoto som viser situasjon med vegetasjon skal vedlegges søknad. I søknaden skal det tydelig komme frem om gravingen skal utføres i friområde eller om trær/busker på offentlig grunn berøres.

Normalt skal alle gravearbeider skje utenfor trekronenes ytre avgrensning (dryppsonen). Det skal ikke graves under dryppsonen til trær uten at dette er spesifikt omsøkt og godkjent.

Anleggene skal settes i stand jf. bestemmelsene i denne normalen.

1.7 Bestemmelser om fravik fra normalen

Normalene kan fravikes når særlige grunner tilsier det. Fravik skal alltid godkjennes av kommunen, avvikene skal spesifiseres og begrunnes.

1.8 Innmåling og dokumentasjon

Nye områder skal innmåles i tråd med kommunens grøntanleggsregister. Måledata for teknisk anlegg som veier inkl. turveger, anlegg i grunnen, belysning, lekeapparat mv. leveres på SOSI- format, med koding etter gjeldende SOSI og FKB standard.

Utbygger/entreprenør er ansvarlig for at denne dokumentasjonen foreligger ved første gangs kontroll.

1.9 Garantidrift og kontroll før overtakelse av anlegg

Normalt stilles det krav om garantidrift av vegetasjon i grøntanlegg, én hel vekstsesong etter at anlegget er ferdigstilt. Dvs. at hvis anlegget er ferdigstilt i juli 2012 skal garantidriften vare til sept./okt. 2013. Normal for drift av utomhusanlegg ligger til grunn for garantidrift.

Kontroll:

1. gangs kontroll; Ved ferdigstilling, og før garantidrift av grøntanlegg
2. gangs kontroll; etter utløp av avtalt garantiperiode, ca sept/okt.

Ved større anlegg skal delprodukter kontrolleres. Prosedyre og frekvens avtales i entreprise eller utbyggingsavtale.

2 Krav til funksjon og fysisk utforming

Kapittelet beskriver premisser for planlegging av ulike typer utomhusanlegg, og vil ligge til grunn i regulerings-, bebyggelses- og utomhusplaner. For detaljering og beskrivelser, vil det også være nødvendig å hente informasjon fra kapittel 3, "Tekniske spesifikasjoner".

2.1 Leke- og aktivitetsanlegg

Dette kapittelet angir krav til funksjon og fysisk utforming for sandlekeplasser, kvartalslekeplasser, nærmiljøanlegg og nærmiljøparker.

2.1.1 Definisjoner:

Lekeområder defineres slik:

- **Sandlekeplass:** Små møte- og lekeplasser nær bolig der lekeutstyret er dimensjonert for barn opp til 6 år. Sandlekeplassen kan ligge alene, men helst innpasses i grønnstruktur.
- **Kvartalslekeplass:** Større møte- og lekeplasser med ballfelt, der lekeutstyret er dimensjonert for aldersgruppa 6-12 år. Kvartalslekeplasser skal i størst mulig grad innpasses i grønnstrukturen. Ballbaner bør lokaliseres ved en kvartalslekeplass.
- **Nærmiljøpark:** Store, kombinerte møteplasser, leke- og aktivitetsområder på skoler og andre friområder, for hele nærmiljøet. Anleggene kan inneholde flere enkeltstående "nærmiljøanlegg" og mindre idrettsanlegg.

Innenfor lekeområdet defineres delanlegg slik:

- **Anleggselement, type løsning el. utstyr:** Eksempelvis; sandkasse, vippedyr, dobbelthuske, lekehytte, sklie, akebakke, klatreapparat mv.
- **Nærmiljøanlegg:** Betegnelse for spillemiddelberettigta enkeltanlegg, beregna for egenorganisert aktivitet. Eksempler på nærmiljøanlegg er *balløkke*, *skateanlegg*, *trimløype*, *akebakke* mm. Inntil 3 nærmiljøanlegg pr. nærmiljøpark kan få spillemidler.

2.1.2 Generelle bestemmelser for leke- og aktivitetsanlegg

Krav til estetikk:

2.1.3 Funksjonskrav for leke- og aktivitetsanlegg:

- Hovedmålgruppe (f.eks. alder) er styrende for hvilke funksjoner som gis prioritet ved valg av utstyr og løsninger.
- Ved valg av utstyr og løsninger skal man søke å komplettere eksisterende leke og aktivitetsmuligheter i nærmiljøet sett samla.
- Atkomst, plassdekke og fallunderlag skal gis universell utforming, der tvillingbarnevogn er dimensjonerende grunnlag. For øvrig skal omfang av universell utforming vurderes i hvert tilfelle.
- Lekeplasser skal stimulere til aktivitet, sommer og vinter, og en skal utnytte de mulighetene som terreng og natur gir.
- Ballfelt/ballbaner skal avgrensas av terreng, gjerde eller ballfangernett i aktuell høyde.
- Ballbaner skal om mulig ha tilhørende amfi eller sitteplasser innenfor avgrensninger.
- Alle plassproduserte løsninger skal risikovurderes i henhold til lov om produktkontroll og forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr.
- Anbefalinger i veilederen "Støvvurdering ved etablering av nærmiljøanlegg", Helse og omsorgsdepartementet 2006, legges til grunn ved planlegging og etablering av anlegg.

- Det skal være gode parkeringsmuligheter for sykkel på alle aktivitetsanlegg.
- Alle lekeplasser skal ha gjerde mot offentlig veg.

Disse funksjonene legges til grunn for valg av løsninger og utstyr:

Anleggene skal:

- stimulere hele sanseapparatet
- stimulere allsidig motorisk utvikling
- stimulere til allsidig fysisk aktivitet
- stimulere sosial utvikling
- være en trygg plass for alle
- være åpne og inkluderende

Anleggene skal være trivelige, grønne lunger, der en:

- tar vare på naturkvaliteter
- skaper et grønt miljø der natur mangler
- har god tilpasning til terreng og øvrige omgivelser

2.1.4 Andre bestemmelser:

2.1.5 Sandlekeplasser.

Funksjonskrav:

Plass og utstyr skal være tilpassa barn i aldersgruppa opp til 6 år, og være et hyggelig treffsted for voksne.

Lekeplassen skal minst være utstyrt med sandkasse og 3 ulike apparater beregnet for aldersgruppen 0-6 år. I første omgang skal alle eksisterende lekeplasser oppgraderes slik at

alle har 2 apparater i tillegg til sandkasse. Veldig små møtelekeplasser i eldre boligfelt vil ikke ha plass til mer enn sandkasse og sittegruppe.

Plassen skal ha minimum 4 ulike typer utstyr eller løsninger som ivaretar funksjoner vist i kap. 2.1.3 funksjonskrav for leke- og aktivitetsanlegg.

Alle sandlekeplasser skal være utstyrt med minst én sittegruppe.

Avstand:

I tettstedene skal enebolighus ha en sandlekeplass innenfor en radius på 100 m. Boligområder med konsentrert bebyggelse skal ha lekeplass innen 50 m, disse vil generelt være private lekeplasser.

Størrelse:

Sandlekeplasser bør minst være 300 m².

2.1.6 Kvartalslekeplasser

Funksjonskrav:

Plass og utstyr skal være tilpassa barn i aldersgruppa fra til 6-12 år. Kvartalslekeplassen skal ha område for lek, akebakke (hvis mulig), sitteplasser og ballfelt

Krav til lekeområdet:

Område for lek skal ha minimum 4 ulike typer utstyr eller elementer som ivaretar funksjoner vist i kap 2.1.3. funksjonskrav for leke- og aktivitetsanlegg. Min 2 av elementene skal være større, komplekse anlegg.

Krav til ballfelt:

- Enkle kvartalslekeplasser skal ha "fotballøkke, enkel", 20 x 28 meter.
- Alternativt: "flerbruksbane, universelt utforma enkeltmodul" 16 x 28 m

Sammenslåtte kvartalslekeplasser skal ha "fotballøkke, dobbel" (femmerbane) 28 x 50 meter
Alternativ løsning: "fotballøkke, enkel" 20 x 28 meter, pluss én "flerbruksbane, universelt utforma enkeltmodul" 16 x 28 m.

Løsning velges av kommunen med utgangspunkt i områdets totale rekreasjonstilbud.

Avstand: I tettstedene skal boliger ha en kvartalslekeplass innenfor en radius på 300 m.

Størrelse:

2.1.7 Nærmiljøparker

Funksjonskrav, generelt:

Nærmiljøparker skal være et trivelig og inspirerende aktivitets- og møtested for hele nærmiljøet. Anleggenes utforming og innholdsprofil kan variere med antatt brukergruppe, og områdets totale rekreasjonstilbud.

Funksjonskrav og innholdsnorm, nærmiljøparker som ikke ligger ved skoler

Kommunen vurderer i hvert tilfelle funksjonskrav og innhold i det aktuelle anlegget, bl.a. basert på områdets totale utendørs rekreasjonstilbud, om sand/kvartalslek funksjoner skal legges inn, mv.

Anleggene skal normalt ha anlegg for ballspill, men områdets dekningsgrad og disponibelt areal bestemmer om dette skal være 7-er bane, 5-er bane, universelt utforma flerbruksbane eller sandvolleyballbane

Eksempler på aktuelle elementer som kan være med:

- Husker
- Komplekse klatreelementer; klatre, krype, henge, slenge, balansere, skli.
- Anlegg for hopp; lengde, tresteg, høyde.
- Elementer for hinder/trim/terrengløping.
- Min 3 elementer for ballspill.
- 7' er bane, 50 x 70 m
- Flerbruksbane, universelt utforma, dobbelmodul 23 x 44 m
- Sandvolleyballbane
- Element for vinteraktivitet; aking
- Element for rulle, sykle, skate
- Element for samling av store grupper; amfi eller lignende
- Elementer for sosial interaksjon/trekke seg tilbake
- Eks. lavvo, gapahuk, lévegg, grillplass, sittegruppe
- Element for skapende aktivitet; sand, naturlekeplass

Avstand: Husstander i tettstedene skal ha lekeplass 500 m fra boligen.

Størrelse:

2.2 Parker og grøntanlegg.

Dette kapittelet gir premisser for dimensjonering og utforming av kommunale parker, utomhusanlegg ved kommunale bygg, samt grøntanlegg ved veier og i byrom.

2.2.1 Generelle krav til funksjon og fysisk utforming

Sentrale kommunale anlegg, byrom og inngangspartier ved kommunale bygg bør ha et presentabelt uteområde. En skal legge vekt på å skape vakre, tilgjengelige, oversiktlige og trygge uterom, tilpassa brukergruppenes behov og områdets karakter. I sentrumsområder er det naturlig å integrere leke og aktivitetstilbud i parkstrukturen. Institusjonsanlegg skal ha elementer for aktivisering av beboere og besøkende.

Materialer velges med utgangspunkt i nærliggende omgivelser eller bygninger, eller i henhold til planbestemmelse/program for området. Design, materialvalg og tekniske løsninger skal gi lavest mulige driftskostnader.

Det skal legges til rette for sykkelparkering i alle anlegg. I anlegg knyttet til kommunale besøks- og arbeidsbygg bør sykkelparkeringene være overbygde (med tak). Sykkelparkeringsstativet skal gi støtte til sykkelen og gi mulighet for låsing av ramme.

2.2.2 Vegetasjonsbruk

Hoveddelen av vegetasjon i offentlige grøntanlegg skal være busker, trær og grasdekke. Det er ønskelig med variasjon i bruk av trær og busker i ulike anlegg. Innslag av blomster og løkplanter er viktig ved representasjonsbygg og sentrumsområdene.

Det skal ikke plantes typisk allergifremkallende vekster i kommunens anlegg. I Nærbøparken kan og skal det plantes ulike arter og det vil her være innslag av allergifremkallende arter.

Trær

Valg av treart må baseres på de spesifikke mulighetene på stedet. Tilstrekkelig jordvolum, avstand til andre installasjoner/bygg, er viktig å vurdere før valg av art..

Treplantinger ved trafikkområder skal vurderes i forhold til sikt og veibelysning, og må ikke komme i konflikt med ledelinjer. Trær med spesielt «rørsøkende» rotsystem (eks. Populus spp.) bør ikke brukes i sentrum eller nær VA-systemer.

Alléer og trerekker med kulturhistorisk verdi, eller enkelttrær med spesiell verdi, er sentrale premisser i utomhusplaner. For øvrig er det ønskelig med et stort mangfold av arter og kultivarer i kommunens anlegg.

Buskplantinger:

I sentrumsområder og langs veier kan buskplantinger brukes til romdannelse og bunndekking.

Dekorasjonsplantinger:

Mindre arealer i sentrumsområder kan settes av til sesongbeplantning med sommerblomster og løkplanter. Driftsvennlige/bunndekkende stauder kan brukes alene eller kompineres med trær eller busker i sentrumsområdene. Roseplantinger brukes unntaksvis.

Grasdekke:

I anlegg for lek og opphold, kan terreng med grasdekke formes for å danne gode uterom. Langs ferdselsårer kan grasdekke kombineres med lave løkblomster (eks. terrenget formes slik at dette blir synlig).

2.2.3 Veger og plasser i parker og grøntanlegg

Parkveger skal være minimum 2 meter brede, og ha maks stigning 1:20, der dette er mulig.

Normalt brukes faste dekker på plasser, veier og stier i typisk bymiljø og ved institusjonsanlegg. I parker kan en velge mellom faste grusdekke eller faste dekker, men faste dekker velges normalt der det er fare for utvasking.

Faste dekker skal gi best mulig framkommelighet for bevegelseshemmede, med rullator som dimensjonerende grunnlag. Faste dekker skal ha ledelinjer, ledefelt eller kantstein. Grusdekker skal ha kantløsninger som fungerer tilfredsstillende som ledelinjer.

Naturstein eller betongstein brukes som dekke på plasser i typisk bymiljø og ved bydelssentra.

Overflatebehandling skal både tilfredsstillende krav til enkel framkommelighet, samtidig som det ikke skal være for glatt.

2.2.4 Møbler og utstyr.

Møbler:

Utemøbler i parker og grøntanlegg skal normalt være tunge betongbenker (Hårr betong) med kommunevåpen på siden. Alle nye, enkle benker skal være universelt utforma, dvs. med ryggstø og armlene og ha sittehøyde min 45 cm.

Enkelte anlegg kan ha en annen design. Dersom lettere benker benyttes skal disse festes. Mulige festemetoder er fastmontering i støpt fundament, eller diskret kjetting/øyebolt festet til f.eks. kantstein.

Søppelkasser.

Søppelkasser i bymiljø skal normalt være galvanisert og pulverlakkert, farge RAL 7016. Design kan variere i ulike anlegget/området. Søppelkasser i sjønære områder skal ha lokk. Kassene skal for øvrig tilfredsstillende kommunens krav til driftsvennlighet.

Søppeldunkene skal ha overbygd lokk og skal ha oppheng for og et enkelt system for bytting av søppelpose.

Skilt, stativer, pullerter mv.

Disse elementene skal normalt være galvanisert og pulverlakkert stål; hvis mulig, standardvare med standard fundamenter/innfestinger.

Skiltplater i parker og byrom skal ha gjennomført design i hvert enkelt anlegg. Grøntanlegg og friområder bruker standard skilt, jf. friluftsområder.

Alle skilt skal kunne leses fra sittende stilling, fra ca 1. meters avstand, og det skal brukes "arial" bokstavtype og god kontrast.

Informasjonsskilt monteres slik at de blir opplyst fra allmennbelysning, alternativt med egen belysning.

I nyanlegg og ved oppgraderinger skal skiltinformasjon lagres digitalt, og overleveres kommunens forvalterenhet (teknisk etat).

Alle skilt, stativer, pullerter mv. monteres i fast dekke, samles mest mulig i møbleringsfelt og plasseres slik at de ikke hindrer løpende drift, eller er i konflikt med ledelinjer/felt.

Det vises til NS 3041,2007; Skilting – veiledning for plassering og detaljer.

Flaggstenger.

Flaggstenger skal være i glassfiberarmert plast og hvit. Flaggstenger monteres i standard innfestninger, i fast dekke. Flaggstanghøyde vil variere med funksjon.

2.2.5 Belysning

Belysning på promenader, parker og lekeplasser i sentrumsområdet skal samstemmes og følger prinsippene i belysningsplan. Armaturfarge RAL 7016.

Dekorasjonsbelysning av fasader og elementer ut mot offentlig rom skal være i tråd med belysningsplaner for området, samstemmes med allmennbelysning i området, og godkjennes av kommunen. Det forutsettes at belysningsplaner utarbeides eller kvalitetssikres av kvalifisert lysdesigner.

For andre anlegg i kommunen lages egne belysningsplaner, etter disse prinsippene:

- Allmenn- og dekorbelysning skal ikke blende
- Plasser og veier kan belyses direkte eller indirekte
- Det skal være nok lys til at en kan identifisere personer i nærheten
- Lysfarge skal gi mest mulig naturlig fargegjengivelse
- Viktige elementer som flotte trær, terrengformer eller bygningsdetaljer kan ha dekorasjonsbelysning. Indirekte belysning fra dekorasjonslys kan inngå i allmennbelysning
- Løsningene skal være mest mulig driftsøkonomiske.
- Armatur skal plasseres i fast dekke og på en måte som ikke hindrer drift.

2.2.6 Andre konstruksjoner og løsninger

Eksempelvis brygger, sokler, scener mv.

Det forutsettes at konstruksjoner og løsninger som ikke er beskrevet her, utformes i nært samarbeid med kommunen

2.3 Anlegg i natur- og friluftsområder

Her følger premisser for anlegg i typiske natur- eller friluftsområder.

Det legges til grunn en allmenn oppfatning av begrepet "friluftsområde", dvs. ikke plan- og bygningslovens definisjon. Anlegg i natur og friluftsområder skal utformes på en måte som fanger opp og understreker stedets naturkvaliteter.

2.3.1 Veier, løyper, parkeringsplasser

Turveier, -løyper og -stier skal legges slik at de glir mest mulig skånsomt og naturlig inn i terrenget. Normalt reguleres 10 meter brei trasé til friområde, slik at en har rom for justeringer i detaljplanlegginga. Normalt har universelt utforma turløyper/veier grusdekke, men fast dekke er aktuelt for mye brukte atkomstveier og bratte partier.

Betegnelser og bruksområde for veier/løyper på friluftsområder:

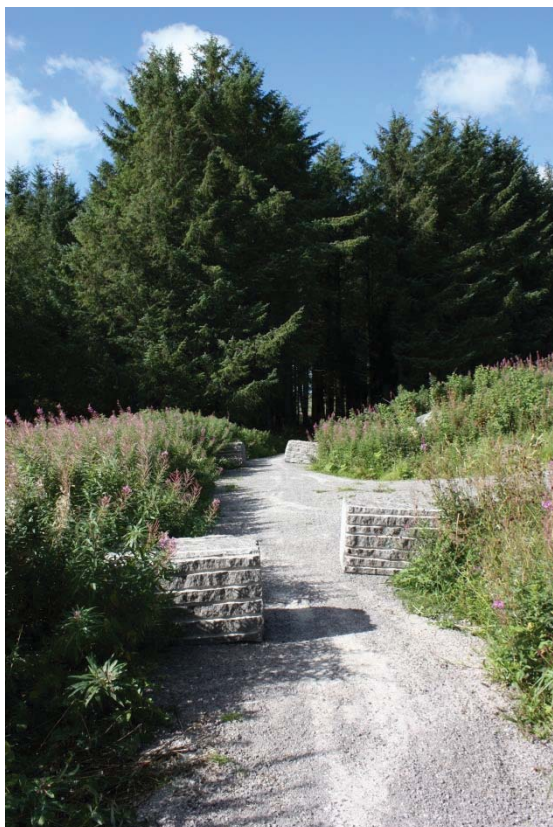
- "Atkomstvei"; til parkeringsplasser, badeplasser etc.: veibredde 3,5 m
- "Turvei"; nær tettsted, hovedturvegnett; veibredde 2 m
- "Turløype"; i ytre sone, sekundært turveinett, veibredde 1,2 m + møte-/snuplasser pr. 50-100 m.
- "Tursti"; i ytre områder: merka sti uten krav til bredder eller dekke («naturlig tråkk»)

Veibommer, sperringer

Turveier og løyper skal ha veibom ved innfart/inngang. Ved bom skal det være fri åpning på min 1,2 meter for å sikre atkomst for barnevogn og rullestoler.

Veibom skal være galvanisert med godt synlig refleks, skal kunne låses i åpen og lukka posisjon, og ikke gi klemfare for fingre. Kommunen angir type (P-bom).

Kantsoner til friluftsområder skal sperres for innkjøring med rundkamp, ev. andre løsninger

Bilde 1. Innfartsårer til friområder med og uten sperring. Sperrer bør ha refleks i områder som også bli brukt på kveldstid.

Spesielle krav for lysløyper

Traséen skal/bør ikke være generelt vindeksponert. Løypene skal normalt planlegges som rundløyper. Bakker skal generelt ha maks. stigning på 1:12.

Belysningsnivå skal tilpasses barmarkssituasjon, og være i tråd med premissene i kap. 2.3.5. For øvrig skal løypene utformes innenfor rammebestemmelser gitt i Kultur og kirkedepartementets publikasjon V-0732.

Parkeringsplasser

Parkeringsplasser på større utfartsområder skal ha fast dekke og markering av parkeringsplassene. Størrelse på parkeringsplass vurderes av kommunen, med utgangspunkt i veileder til teknisk forskrift. Min. 2 skilte plasser nærmest inngang til friluftsområdet skal forbeholdes funksjonshemmede, og det skal være god plass for sykkelparkering. P-plass skal skiltes fra off. vei med standardskilt

2.3.2 Anlegg for bading

Generelt

Større, tilrettelagte badeplasser skal ha universell utforming, med god atkomst til strand, fiskeplass og andre innretninger, og med baderampe ut i vannet.

Alle anlegg innenfor verneområdene langs Jærstrendene skal godkjennes av vernemyndighetene.

Anlegg for vannlek, stup

Anlegg for vannlek og annen vannaktivitet skal risikovurderes etter samme mal som for lekeplassutstyr.

2.3.3 Friluftstoaletter

Friluftstoalett plasseres på større badeplasser og utfartsområder, og vurderes i hver enkelt plan. Det skal normalt benyttes stor, universelt utforma toalett. Toalett skal ha farge RAL-7004. Dør skal ha kontrastfarge, RAL- 7016. På enkelte friluftsområder kan en vurdere vannklosett.

2.3.4 Møbler og diverse utstyr og innretninger på friluftsområder

Søppelkasser

Søppelkasser plasseres kun på de største friluftsområdene, og dette vurderes i hvert tilfelle. Beholdere monteres alltid til stativ og i serie. Fargekode RAL- 7016 (antrasitt). Dunkene skal være i et holdbart materiale som tåler høg varme, ikke plast. Søppelkasser kan plasseres i mindre friluftsområder dersom et vellag eller lignende påtar seg tømming av dunkene.

Benker og bord

Antall og type møbler vurderes i hver enkelt plan.

- Bord med benk: Det benyttes universelt utforma modell jf. typetegning (se del 3).
- Benk: Benker kan ha ulik utforming, men bør alltid ha armlene på minst én side.

På friluftsområder uten universell utforming, kan benker lages av stein eller eikestokker. Møbler av tre skal normalt overflatebehandles med fargeløs olje.

Informasjonsskilt/løypemerking.

Det plasseres infotavler (jf. typetegning) på innfartsårer til større og nye friluftsområder. Infotavler skal være pulverlakkert stål i farge RAL- 7016. Plassering tett ved innfartsporten.

Veivisere i tre jf. typetegning plasseres i vei/stikryss.

Normalt brukes kommunens situasjonskart, eventuelt med tilleggsinformasjon, som kartgrunnlag for friluftsinformasjon. Skilt og infotavler skal utformes etter nasjonal standard for gradering og skilting av turløyper.

Informasjon skal kunne leses i sittende stilling. Fontstørrelse og kontrast skal sikre god lesbarhet for synshemmede. Infoskilt til belyste anlegg (lysløyper) skal plasseres slik at de er belyst fra allmennbelysning, alternativt med egen belysning.

Universelt utforma turstier med stigning brattere/lik eller mindre enn 1:20 merkes i info-tavler.

Båndtvang kan skiltes i friluftsområdene, der dette er vedtatt jf. Forskrift om bandtvang for hund i Hå kommune av 01.09.2011.

Informasjonen/skiltillustrasjon lagres digitalt (.psd/.ai/.indd og .pdf) og overleveres forvalterenheten.

Sikringsgjerder/rekkverk.

Sikringsgjerder monteres i henhold til sikringsplan eller etter kommunens anvisning. Sikringsgjerder er normalt mørkt, grønt flettverksgjerde i høyde 90-120 cm, avhengig av mulig fallhøyde.

Rekkverk langs eksempelvis stier skal normalt være pulverlakkert stålrørsrekkverk med én underligger. Farge sort - RAL 9005.

Sitteplasser/grillplasser/bål plass

Eventuelle grill/bål plasser plasseres på veldrenerte områder. Toppdekke av grus eller naturstein. Grillplass/bål plass rammes inn med solid stein.

2.3.5 Vegetasjonsbruk i natur og friluftsområder

Vegetasjonsvalg ved nyplantinger i natur og friluftsområder skal være naturlig eller naturligt.

Det skal ikke plantes typisk allergifremkallende vekster. Artet svartelistet av artsdatbanken skal ikke benyttes i natur og friluftsområder.

2.3.6 Lavvoplasser og gapahuker på kommunale friluftsområder

Skole og barnehager kan plassere lavvo eller gapahuk på kommunale friluftsområder, etter skriftlig avtale med parkvesenet. Følgende premisser gjelder:

Generelle krav:

Lavvo eller gapahuk skal byggemeldes og plasseres i tråd med parkvesenets anvisning. Plassering skal være minst mulig synlig i terrenget, fra turveier, utfartsområder og byggeområder. En skal vurdere plassering i forhold til biologisk mangfold og områdets slitastoleranse. Der det er mulig eller lite plass, bør to eller flere institusjoner samarbeide om hvert uteområde. Det kan lages en enkel, skjerma utedo der det er langt til off. toalett.

Materialvalg:

Trematerialer på gapahuker skal være i farger som glir mest mulig inn i aktuelt terreng. Duk på lavvo skal være i tykt, lydsvakt plastmateriale eller bomullsduk. Farge: dyp grønn/brun. Det tillates ikke tynne plastpresenninger.

Bål plass:

Bål plass skal sikres i bunn og side med stein/grus.

Lekeutstyr:

Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr legges til grunn for alle innretninger, og disse skal driftes i tråd med HMS rutinene beskrevet i Normaler for drift av utomhusanlegg. Det tillates for øvrig kun enkle, naturprega innretninger nær lavvo/gapahuk, f.eks. balansestokk.

Rydding, vegetasjon:

Det tillates enkel krattrydding i umiddelbar nærhet av lavvo/gapahuk

Drift:

Leietaker skal sørge for at det alltid er ryddig i området.

Når leieforholdet opphører, skal alle innretninger fjernes umiddelbart.

3 Tekniske spesifikasjoner og detaljer.

Dette kapittelet redegjør for teknisk utførelse av ulike anlegg. Generelle krav og normalkrav for de enkelte elementene i Norsk Standard 3420, ligger til grunn for spesifikasjonene i kommunens normaler.

Normalene legges til grunn for anbudsdokumenter for kommunale anlegg.

3.1 Tekniske spesifikasjoner, veier, stier og plasser

Generelle krav til teknisk utførelse, universell utforming, veier og plasser:

- Maks terskler 2,5 cm.
- Maks stigning 1:20 i sentrumsområder, 1:12 på friluftsområder
- Fast dekke skal ha ledefelt eller linjer der det ikke er naturlige ledelinjer
- Grusdekker skal ha markert kant av kantstein (urbane anl.) eller vegetasjonsdekke

3.1.1 Teknisk dimensjonering av veier, stier og plasser:

VEI/STI; TYPE	VEIBREDEDE (eks. skulder)	DIMENSJONERENDE SVINGRADIUS	SKULDERBREDEDE	MAKS STIGNING 1:N	MIN. i. SVINGRADIUS	MIN. TVERRFALL 1:N	FRI KANTSONE	FUNDAMENTERING	FUNDAMENTMASSER	STIKKRENNER MIN. (cm)	TOPPDEKKE
Atkomstveg/ plass	3,5	L	0,5	1:12/20	12	1:50	2	Veiklasse 3	div. alt	30	alt.
Lysløype	3	L	0,5	1:12	12	1:25	2	G/S-veg	div. alt	30	alt.
Tur-/ parkveger	2	LL	0,5	1:12/20	2,5	1:25	1	G/S-veg	div. alt	30	alt.
Turløype/ parkstier	1,2	-	0,25	1:12/20		var.	var.	Gangveg	0-13	20	alt.
Tursti	var.	-						event.	event.	alt.	alt.

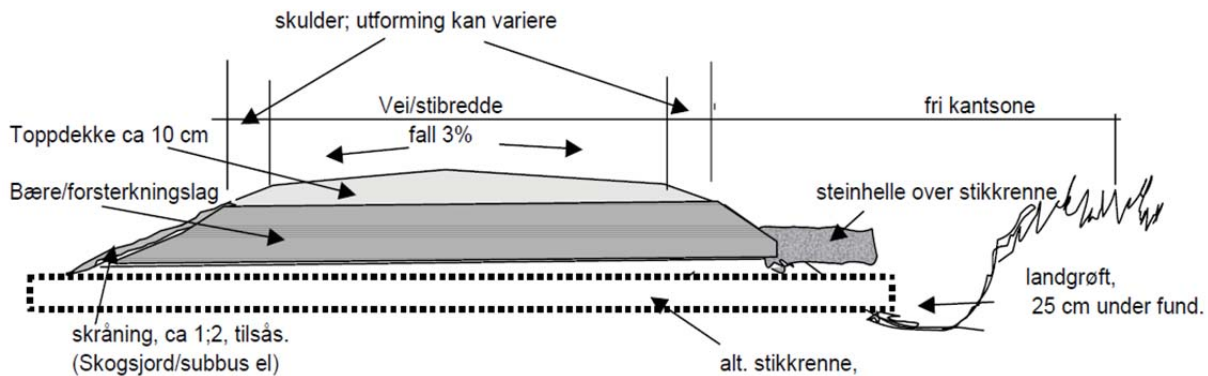
Tabell 3-1.

3.1.2 Fundamenteringstabell, veier og stier.

Overbygning	Undergrunn (cm), teleklasse					
	T1	T2	T3	T4	T1myr	T1fjell
Veiklasse 3						
Ensgradert undergrunn	15	45				15
Velgradert undergrunn	10	35	50*	60*	65**	
G/S-veg						
Ensgradert undergrunn	10	25				15
Velgradert undergrunn	10	20	30*	40*	40**	
gangveg	10	15	20	30	30*	

Tabell 3-2. All komprimering i.h.t. gjeldende tabell NS 3420, kap.I. Alle fundamentmasser skal være velgraderte, T1 masser Maksimal kornstørrelse max 1/2 av fundamenttykkelsen. * Fiberduk /filterlag ** Fiberduk, + evt. geonett og 30% redusert overbygning

3.1.3 Normalprofil på veier og stier; eksempelet viser turvei:

3.1.4 Normaler for grusdekker på veier, stier og plasser

1: 0-5 mm subbus/steinmel* brukes normalt i parker, grøntanlegg ved institusjoner

2: 0-13 mm med aktuell korngradering* brukes normalt på friluftsanlegg

Toleranser, grusdekker: jf. NS 3420-I6, d; toleranser:

Plasser i parker, byrom og ved bygg: tillatt avvik overflate +/- 10mm / 3 m. målelengde

Friluftsanlegg; tillatt avvik overflate +/- 20 mm / 3 m målelengde

3.1.5 3.1.5. Normalsnitt for belegg av gatestein

PRINSIPP, FUNDAMENTERING OG KANTAVSLUTNING, UTEN KANTSTEIN

Prinsipper for tilpasninger av gatestein:

- Alle kanter skal ha hel stein i såkalt "rulleskift".
- Buesetting mot kant: midt på halvbue
- Min. steinstørrelse ved tilpasninger er 1/3 dels stein

Toleransekrav, jf NS 3420, Tabell K 22,1:1; Normalkrav er toleranseklasse 3

3.1.6 Normalsnitt for betongbelegningsstein, betongheller, gummiheller, granittheller og teglstein

PRINSIPP, FUNDAMENTERING OG KANTAVSLUTNING, UTEN KANTSTEIN

*settelag: massetype jf. trafikkbelastning

Toleranser jf NS 3420 K 22.3:1, K 22.4.1, K 22. 5.1: normalkrav er tol. kl. 2

3.1.7 Normal for natursteinsplater (skifer, granittheller mv.)

Mønster for natursteinsplater skal alltid beskrives, og vil variere med anleggs- og steintype.

Belegg av natursteinsplater skal normalt fundamenteres dynamisk (løse masser).

Fuger skal normalt utføres slik:

- Granittplater; fugebredde 5 mm, fylt med korning (finpukk) 2-4 mm
- Skiferheller; fugebredde 5-10 med mer, fylt med steinmel 0-4 mm

Normal: polygonmønster for bruddheller:

Prinsipper som gjelder:

Urbane plasser / parker:

maks 3 fuger møtes i kryss
min. hellestørrelse 0,15 m²
gjennomgående fuge, maks over 2 stein
heller skal ha 4 kanter eller mer
fugebredde 1-2 cm
fugemateriale, subbus 0-4, grå
min. vinkel på stein, 60 grader

Friområder / badeplasser

Fugebredde , 2-10 cm
min. steinstørrelse 0,25 m²
gjennomgående fuge maks over 3 stein

PRINSIPP, FUNDAMENTERING OG KANTAVSLUTNING, UTEN KANTSTEIN

Toleransekrav jf. NS 3420, tabell K 22.2.1:

- Natursteinsplater, granitt el.: normalkrav, toleranseklasse 3
- Skiferbelegninger, normalkrav, toleranseklasse 4 (Otta/Høvåg; kl 5)

3.1.8 Normal for plass- og veidekke med asfalt:

Disse følger aktuell beskrivelse i kommunens veinormaler, normalt veiklasse A1. Normalt brukes Agb 11 som toppdekke.

Toleranser jf NS 3420, l6, d: toleranser: normalkrav overflate, +-7mm / 3 m målelengde

3.1.9 Normal for kanter i parker og grøntanlegg

Normalt skal kantløsninger mellom veier og tilstøtende plasser eller plener, være i plan eller ha visflate 2,5 cm. Mot plantinger kan løsningene variere jf. anleggets designprogram.

PRINSIPPSNITT, KANTSTEIN

kant mot planting

kant mot plen el. plass

TOLERANSER

jf. tabell K23.1:1 toleranseklasse 3

OPPRISS, FUGER

Toleranser; jf NS 3420, tabell K 23:1. Normalkrav er til.kl. 3

3.2 Tekniske spesifikasjoner, grøntanlegg

3.2.1 Vekstjord, tykkelser

Type vegetasjon	jorddybde, totalt (cm)		tykkelse (cm)		volum
	gatemiljø	grøntmiljø	undergrunnslag	topplag	
Dekorasjonsplantinger:					
Roserabatt	70	60 *	20-30	40	
Sommerblomster	50	40	0-10	40	
Staudefelt	50	40	0-10	40	
Buskplantinger:					
Buskfelt	60	50	10-20	40	
Buskas		40	evt.	40	
Grasdekke:					
Prydplen og bruksplen	40	40	20	20	
Bruksplen/rabatt sentralt	30	30	15	15	
Grasbakke/rabatt i utkant	5-10	5-10		5-10	
Blomstereng/eng		5-10		5-10	
Trær:					
Store trær, bymiljø	100	80	40-60	40	vurderes
Små trær, bymiljø	60	60	20	40	vurderes
Store trær, friluftsområder		50	varierer	40	
Små trær, friluftsområder		40	varierer	40	

3.2.2 Vekstjord, kvalitet

Type vegetasjon	undergrunnslag	topplag	ugras
Dekorasjonsplantinger:			
Roserabatt	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Sommerblomster	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Staudefelt	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Buskplantinger:			
Buskfelt	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Buskas	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Grasdekke:			
Prydplen og bruksplen	siltholdig sand	moldig mineraljord	rotugrasfri
Bruksplen/rabatt sentralt	siltholdig sand	moldig mineraljord	
Grasbakke/rabatt i utkant		lett sandjord/feiesubb	
Blomstereng/eng		lett sandjord	
Trær:			
Store trær, bymiljø	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Små trær, bymiljø	siltholdig sand	25 % kompost, 50 % sand, 25 % myrjord	rotugrasfri
Store trær, friluftsområder		stedlige toppmasser	
Små trær, friluftsområder		stedlige toppmasser	

Vekstjord skal ha varedeklarasjon

3.2.3 Eksempler, vekstjord

Eksempler på oppbygging av vekstjordlag. Det skal ikke være klare skiller mellom de ulike lagene, overgangen skal være flytende.

3.2.4 Treplantinger

For treplantinger gjelder disse tekniske kravene:

- Plantedybder; på tung jord, noe høyere enn terreng
- Trær i belegg:
 - Store trær; plantekum m. rist, med skjelettjord i aktuelt omfang
 - Små trær; plantekum m. rist, med undergrunnslag i aktuelt omfang.
- Oppbinding:
 - I gater og plasser, urbane områder; Stammevern i pulverlakkert stål, RAL 7016, som er tilpassa treets størrelse over tid. Modell velges for hvert anlegg.
 - I grøntanlegg: 3 rundstokker, alternativt forankring av rotklump. Materiale i oppbindingen skal ha en kvalitet som gjør at oppbindingen ikke lager gnagesår på stammen.
- Plantetid:
 - Plantetid er normalt vår, før medio mai, eller høst okt - nov.

3.2.5 Detalj, treplanting, generell utførelse

3.2.6 Vekstmaterialet, leveringsform og størrelser

Vekstmaterialet	Leveringsstørrelse	Leveringsform
Dekorasjonsplantinger:		
roserabatt	3 gr. el.fl.	bp (stikl. form: co.)
sommerblomster	var.	co
staudefelt	var.	co
Buskplantinger:		
buskfelt	massepl. el >	bp, co (sentrale områder: buskkval)
buskas	massepl.	bp, co
Grasdekke:		
Prydplen		Rep. sentrale områder: ferdigplen
Bruksplen/rabatt sentralt		Rep. sentrale områder: ferdigplen
Røff plen/rabatt i utkant:		(frø)
Blomstereng / eng:		(frø)
Trær:		
store trær, bymiljø	> so 20-25	kp, oppstamma
små trær, bymiljø	> so 14-16	kp, oppstamma
store trær, friområder e.l.	>th 60-80	bp, lav stamme
små trær, friområder e.l.	>th 60-80	bp, lav stamme

Tabell 3-3. Dimensjonering av leveringsstørrelse og leveringsform for ulike vekstmaterialer.

3.3 Tekniske spesifikasjoner, anlegg for lek, aktivitet

3.3.1 Generelle krav:

- Atkomst, normalt stigning under 1:20, maksimalt 1:12
- Maks. terskel; 25 mm. innenfor området
- Det skal ikke plantes giftige eller typisk allergifremmende vekster på lekeplasser
- Passasjer mellom elementer skal være min 1,2 meter
- Primært brukes plassutstyr produsert i galvanisert/pulverlakkert stål, eller tilsvarende holdbar materialkvalitet.
- Trematerialer skal ha innfesting over bakkenivå. Innfesting skal være korrosjonsbestandig
- Det skal velges utstyr og løsninger som best tåler røff bruk/hærverk
- Farger på materialer og utstyr skal samstemmes innbyrdes og med omgivelsene.
- Anlegg for idrett skal ha mål og oppmerking jf. standardmål for aktiviteten.
- Egen/plassproduserte løsninger skal risikovurderes jf. lov om produktkontroll

3.3.2 Spesifikasjonsmatrise, utstyr og elementer:

Element:	Tekn. Normal/standard	Dekke/fallunderlag	Fundamentering	Spesielt
Huske	NS-EN 1176, 1,2&7	gummidekke	Jf. produsent	Var. Setetyper jf. brukerprofil
Fallunderlag, generelt	NS-EN 1177	gummidekke	G/S-vei	
sandkasse;lek	varierer	pussesand 0-3	drenert	min.dim 3x3 m
klatrestativer med/uten sklie	NS-EN1176, 1,3&7	gummidekke	Jf. produsent	
Andre lekeelementer	NS-EN1176, 1-7	(evet.) gummidekke	Jf. produsent	Plassprodusert utstyr skal kontrolleres av godkjent lekeplasskontrollør
Akebakke	spesifiseres spesielt	grasbakke	lette masser	fall max 1:3, lys. Nord/øst vendt
Skate/blade/BMX-anlegg	spesifiseres spesielt	Agb-8 el. Betong	veiklasse 3	Designes for hvert anlegg
Boccia/petanque	3x12 m grusbane	steinmel 0-4	G/S-vei	
Utstyr for nærmiljøanlegg	Spesifiseres	Jf. plassdekke	Jf. produsent	En skal bruke de mest solide løsningene som finnes i markedet
Baderamper	Strekkmetall, aluminium		Jf. produsent	Enkelt demonterbar
Plass, generelt	veiklasse 3	steinmel, 0-5	G/S-vei	
Atkomstvei	veiklasse 3	alt. jf. norm; veier	G/S-vei	sluse el. Bom
Gjerde	normalt: flettverk, h. 90 cm	NS 3420, krav	drenert	stolpeavst. 2 m
VA-system	Jf. veinormal	var.	var.	Ikke i konflikt med utstyr el. plass. Innmåles digitalt.

Tabell 3-4. Dimensjonering av diverse element på lekeplasser og nærmiljøparker . Alle disse anleggene skal ha adkomst for lastebil.

3.3.3 Detalj: Fallunderlag

- Fallunderlag skal ha god kontrastfarge mot øvrig plass og gangsoner

- Normalt skal fallunderlag ligge i plan mot annet fast dekke, alt. med 2,5 cm vis mot grusdekke
- Fallunderlag skal sikres i kantsone, jf. kap. 3.1.6 eller med nedsenka kantstein
- Fallunderlag kan være gummieller eller plasstøpt gummidekk.

3.3.4 Normaler for fotballøkker, flerbruksbaner og sandvolleyball

- Alle ballbaner skal ha sittemuligheter; sittetrappor eller grasamfi, innenfor avgrensninger.
- Alle ballbaner skal ha avgrensning med terreng/voll/gjerde/vant i aktuell høyde.
- Flerbruksbaner skal ha utstyr som kan tilpasses bevegelseshemma og små barn.
- Ballbaner skal ha tidstyrt belysning. Krav til lysstyrke jf. idrettsanlegg

Spesifikasjon:

Element	Mål inkl. sikkerhetssone	Banedecke	Oppmerking	Utstyr	Fundamentering
Fotballøkke, enkel	20 x 28 m	Kunstgras Lav type	Fotball	ballmål, 2 stk 3 x 2 m	Veiklasse 3
Fotballøkke, dobbel (5'er bane)	28 x 50 m	Kunstgras Lav type	Fotball	ballmål, 4 stk 3 x 2 m	Veiklasse 3
Flerbruksbane, universelt utforma enkeltmodul	16 x 28 m	Kunststoff	Basketbane Volleyballbane	Basketstativ 2 stk, Volleystativ, 2 stk Småmål, 2 stk Vant til bandy	Veiklasse 3
Flerbruksbane, universelt utforma dobbeltmodul	23 x 44 m	Kunststoff	Håndball 1 bane, Basket 2 baner Volleyball 1 bane Bandy 1 bane	Håndballmål, 2 stk, Basket 4 stk, Volleystativ 2 stk, Bandymål 2 stk, Vant til bandy	Veiklasse 3
Sandvolleyball, dobbelmodul	22 x 30 m	Finsand, jf. Std,krav	ingen	2 sett volleyballstenger og nett	Drenert

Tabell 3-5. Dimensjonering av fotballøkker, flerbruksbaner og sandvolleyballanlegg. Alle disse anleggene skal ha adkomst for lastebil.

3.4 Andre konstruksjoner og løsninger

3.4.1 Universelt utforma bord med benk

Detaljutforming kan variere, men skal alltid ha disse spesifikasjonene;

- Uttrukken bordplate, ca 60 med fri høyde 75 cm under (for el-rullestol)
- Uttrukken sitteplate, ca 50 cm, med sittehøyde 45 cm.

Benken skal ha kommunevåpenet på siden.

Overordna turvegnett i Hå kommune

Denne rapporten omfatter ikke overordna turvegnett utenom tettstedene. Det er likevel tatt med en kartskisse som kan danne utgangspunkt for det videre arbeidet med en slik overordna grønnstruktur.

